

ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ

ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΧΡΗΣΕΩΣ 2019

(01.01.2019 έως 31.12.2019 και σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α.)

Περιεχόμενα

A. Δηλώσεις των Εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου	6
B. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	7
Γ. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης	16
Δ. Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της περιόδου 1.1.2019 – 31.12.2019	36
Ε. Επεξηγήσεις για τα Στοιχεία των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	40
1. Γενικές πληροφορίες για την Τράπεζα	40
2. Βάση σύνταξης των ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	40
2.1. Γενικά	40
2.2. Αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern)	41
2.3. Νέα λογιστικά πρότυπα και ερμηνείες της Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α.	46
2.4. Μετατροπή ξένων νομισμάτων	52
2.5. Ταμείο και ταμειακά διαθέσιμα	52
2.6. Χρηματοοικονομικά μέσα	53
2.7. Συγγενείς επιχειρήσεις	59
2.8. Επενδύσεις σε ακίνητα	59
2.9. Άυλα πάγια στοιχεία	60
2.10. Ενσώματες πάγιες ακινητοποιήσεις	60
2.11. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων Ενεργητικού	62
2.12. Φόρος εισοδήματος και αναβαλλόμενη φορολογία	62
2.13. Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	63
2.14. Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	64
2.15. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπά δανειακά κεφάλαια	64
2.16. Παροχές σε εργαζομένους	64
2.17. Ίδια κεφάλαια – Συνεταιριστικό κεφάλαιο	65
2.18. Προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα	68
2.19. Μισθώσεις	69
2.20. Αναγνώριση εσόδων	69
2.21. Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών	70
2.22. Πληροφόρηση κατά τομέα	70
3. Σημαντικές λογιστικές αρχές, εκτιμήσεις και υποκειμενικές κρίσεις	70
3.1. Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών	71
3.2. Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενου φόρου	72
3.3. Προσδιορισμός εύλογης αξίας ακινήτων	73
3.4. Κατάταξη συνεταιριστικού κεφαλαίου	73
4. Παράγοντες Κινδύνων	73
4.1. Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων	73
4.2. Δομή και οργάνωση της Διαχείρισης Κινδύνων	73
4.3. Κίνδυνοι που συνδέονται με την ελληνική οικονομία	74
4.4. Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι	75
4.4.1. Πιστωτικός κίνδυνος	75
4.4.2. Κίνδυνος επιτοκίου	88
4.4.3. Κίνδυνος ρευστότητας	90
4.5. Λειτουργικός κίνδυνος	92
4.6. Κεφαλαιακή επάρκεια	93
4.7. Κίνδυνος αγοράς	95
4.8. Συναλλαγματικός κίνδυνος	95
4.9. Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	95
5. Καθαρά έσοδα από τόκους	96
6. Καθαρά έσοδα από προμήθειες	97
7. Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικών πράξεων, έσοδα από μερίσματα και λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	98
8. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	98
9. Γενικά διοικητικά έξοδα	99
10. Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	100
11. Προβλέψεις απομείωσης αξίας απαιτήσεων	100
12. Λοιπά αποτελέσματα	100
13. Αναβαλλόμενος φόρος και λοιπές φορολογικές επιβαρύνσεις	101
14. Βασικά κέρδη ανά μερίδα	102
15. Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	102
16. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	103

17.	Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	103
18.	Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες.....	104
19.	Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	106
20.	Επενδύσεις σε ακίνητα	107
21.	Άυλα πάγια στοιχεία	107
22.	Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	107
23.	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	110
24.	Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	111
25.	Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	111
26.	Υποχρεώσεις προς πελάτες	111
27.	Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις.....	112
28.	Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	112
29.	Λοιπά στοιχεία παθητικού	113
30.	Συνεταιριστικό κεφάλαιο	114
31.	Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο.....	114
32.	Λοιπά αποθεματικά, Αποτελέσματα εις νέο	115
33.	Δεσμεύσεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις.....	116
34.	Συναλλαγές και υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών.....	117
35.	Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων (Οδηγία 2014/59/Ε.Ε.).....	118
36.	Γνωστοποιήσεις Ν. 4151/2013 - Αδρανείς καταθετικοί λογαριασμοί	118
37.	Λοιπές πληροφορίες	118
38.	Αναμορφώσεις κονδυλίων	118
39.	Αμοιβές ελεγκτών	119
40.	Επίδραση πανδημίας κορωνοϊού Covid – 19	119
41.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.....	122

(Τυχόν διαφορές στα σύνολα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις)

Στοιχεία Πιστωτικού Ιδρύματος	
Νομικό Πλαίσιο	Το πλαίσιο ίδρυσης λειτουργίας και δραστηριότητας της Τράπεζας ορίζεται από τις διατάξεις : α) των Νόμων 1667/1986 και 2166/1993 όπως ισχύουν β) του Νόμου 4261/05-05-2014) γ) της ΠΔΤΕ 2258/02-11-1993 καθώς και δ) του καταστατικού της Τράπεζας.
Έτος Σύστασης	1993
Άδεια Λειτουργίας Πιστωτικού Ιδρύματος	Πράξη του κ. Διοικητή της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 2306/19-5-1994
Αριθμός Καταστημάτων	40 καταστήματα , 10 Θυρίδες, 60 ΑΤΜ
Αρ. Γ.Ε.Μ.Η.	077156527000
ΑΦΜ. – Δ.Ο.Υ.	096121548 , ΔΟΥ Ηρακλείου
Διεύθυνση	Λ. Ικάρου 5, 71306 Ηράκλειο Κρήτης
Τηλέφωνο	2810 338800
Διεύθυνση Διαδικτύου	www.pancretabank.gr
Διεύθυνση E-Mail	mail_info@pancretabank.gr

Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης	
Εκτελεστικά Μέλη	Γεώργιος Κουρλετάκης
Πρόεδρος	Κωνσταντίνος Σωφρονάς
Μέλος	
Μη Εκτελεστικά Μέλη	
Α' Αντιπρόεδρος	Ιωσήφ Σηφάκης
Β' Αντιπρόεδρος	Αντώνιος Βασιλάκης
Γραμματέας	Εμμανουήλ Μανωλιδάκης
Ταμίας	Ιορδάνης Χατζηκωνσταντίνου
	Κωνσταντίνος Παπαδάκης
	Γεώργιος Καλουτσάκης
	Θωμάς Χαριτάκης
	Στυλιανός Βοργιάς
Μέλη	

Η παρούσα Ετήσια Οικονομική Έκθεση, περιλαμβάνει:

(Α) τις Δηλώσεις των Εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου,

(Β) την Έκθεση του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή,

(Γ) την Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και

(Δ) τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως 2019 (01.01.2019 – 31.12.2019).

A. Δηλώσεις των Εκπροσώπων του Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Παγκρήτιας Συνεταιριστικής Τράπεζας Συν. Π.Ε.:

1. Γεώργιος Κουρλετάκης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου,
2. Αντώνιος Βασιλάκης, Β' Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
3. Κωνσταντίνος Σωφρονάς, Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Εξ όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι:

α) Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Δ.Π.Χ.Α. και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή, τα στοιχεία του Ενεργητικού και Παθητικού, την Καθαρή Θέση και τα Αποτελέσματα Χρήσεως της Παγκρήτιας Συνεταιριστικής Τράπεζας Συν. Π.Ε..

β) Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή, την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει.

Ηράκλειο, 30 Απριλίου 2020

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

**Οι βεβαιούντες
Τα ορισθέντα από το Δ.Σ. μέλη**

Γεώργιος Κουρλετάκης

Αντώνιος Βασιλάκης

Κωνσταντίνος Σωφρονάς

Β. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους κ.κ. Συνεταίρους της «ΠΑΓΚΡΗΤΙΑΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΥΝ. Π.Ε.»

Έκθεση ελέγχου επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της «ΠΑΓΚΡΗΤΙΑΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.» (η Τράπεζα), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2019, τις καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Έμφαση Θέματος

Εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 40 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπου γίνεται αναφορά στην πανδημική κρίση του κορωνοϊού (COVID-19). Το εν λόγω θέμα συνιστά μη διορθωτικό γεγονός μετά την ημερομηνία του ισολογισμού, εκτιμάται όμως ότι θα έχει σημαντική επίδραση στη δραστηριότητα και τη χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας κατά το επόμενο έτος 2020. Το συμβάν βραχυπρόθεσμα αναμένεται να επιφέρει σημαντική επιβράδυνση στην οικονομία με αποτέλεσμα την αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (SICR) γεγονός που ενδεχομένως οδηγήσει και στην αύξηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) της Τράπεζας. Ωστόσο το τελικό αποτύπωμα στην Τράπεζα και την οικονομία γενικότερα θα εξαρτηθεί από τη χρονική διάρκεια της υγειονομικής κρίσης, το βαθμό εξάπλωσης της, τις αποφάσεις των εποπτικών αρχών και Ευρωπαϊκών θεσμών και από τα αντισταθμιστικά κυβερνητικά μέτρα. Συμπερασματικά στην παρούσα φάση δεν είναι εφικτό να γίνουν

ασφαλείς προβλέψεις όσον αφορά στην εξέλιξη της πανδημίας και τις τελικές συνέπειες της στη δραστηριότητα της Τράπεζας. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με το θέμα αυτό.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών στο αναπόσβεστο κόστος

Περιγραφή θέματος

Τα δάνεια και οι άλλες απαιτήσεις από πελάτες της Τράπεζας ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 σε 1,145 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με 1,141 εκατ. ευρώ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, μετά από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης ποσού 340 εκατ. ευρώ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, σε σύγκριση με 371 εκατ. ευρώ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Η Τράπεζα σχηματίζει πρόβλεψη απομείωσης των δανείων σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9 σε ατομική ή συλλογική βάση.

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 αναφέρεται σε ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (expected credit losses – ECL). Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών απαιτεί τη χρήση σύνθετων μοντέλων καθώς και σημαντικό αριθμό εκτιμήσεων και παραδοχών σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και την ενδεχόμενη συμπεριφορά των δανειοληπτών.

Εξαιτίας της σημαντικότητας του μεγέθους των δανείων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, της πολυπλοκότητας του υπολογισμού απομείωσης των δανείων και της υποκειμενικότητας των εκτιμήσεων και παραδοχών της διοίκησης που απαιτούνται για τον σκοπό αυτό, θεωρήσαμε ότι η απομείωση των δανείων από πελάτες αποτελεί ένα σημαντικό θέμα ελέγχου.

Η αξιολόγηση του χαρτοφυλακίου κατά την 31.12.2019 δεν ενσωματώνει τις επιπτώσεις του Covid

Αντιμετώπιση θέματος

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων, αξιολογήσαμε τις μεθοδολογίες και τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση σε σχέση με τις απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

Την αξιολόγηση της πληρότητας εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη μεθοδολογία, τις πολιτικές και τις σημαντικές παραδοχές που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Ειδικότερα:

- την αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου και την κατάλληλη ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού στην αναπόσβεστη αξία κτήσης στη βάση της αξιολόγησης συμβατικών ταμειακών ροών που αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI test).
- τη συνέπεια της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε κατά την κατάταξη των ανοιγμάτων σε στάδια (Staging).
- την αξιολόγηση του εύλογου των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν από τη διοίκηση κατά την διαμόρφωση του μοντέλου της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς
- την επισκόπηση της διαδικασίας υπολογισμού της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς και εξέταση της

-19, σύμφωνα με την παρ. 10 του ΔΛΠ 10.

Στη σημείωση 2.6 επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας αναφέρονται οι κυριότερες λογιστικές πολιτικές και στη σημείωση 4.4.1 γίνεται γνωστοποίηση του πιστωτικού κινδύνου.

λογικότητας του ποσού σε σχέση με την κατάταξη των ανοιγμάτων και τις κρίσιμες παραδοχές του υποδείγματος (PD, LGD, Cure rate) τον ορισμό της αθετήσεως (Default) αλλά και τις μακροοικονομικές παραδοχές.

- επιβεβαίωση σε δειγματοληπτική βάση, της λογικότητας των σημαντικών παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση της απομείωσης των ανοιγμάτων που αξιολογούνται σε ατομική βάση, της ύπαρξης και αποτίμησης των εξασφαλίσεων καθώς και των λοιπών εξατομικευμένων χαρακτηριστικών του δανείου
- αξιολόγηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ECL) βάσει της ακολουθούμενης μεθοδολογίας

Επιπλέον λάβαμε ηλεκτρονικά το συνολικό χαρτοφυλάκιο δανείων της Τράπεζας (loan tape) και εξετάσαμε:

- την ορθή τεχνική λειτουργία των συναρτήσεων (formulas) υπολογισμού της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας και των λοιπών ποσοτικών παραμέτρων και δεδομένων
- την ολική συμφωνία των αρχείων με τους λογαριασμούς γενικής λογιστικής της Τράπεζας και τις οικονομικές καταστάσεις
- Αξιολογήσαμε κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν κατάλληλα το μέγεθος του πιστωτικού κινδύνου.

Λογιστική βάση συνεχιζόμενης δραστηριότητας της Τράπεζας

Περιγραφή θέματος

Η Τράπεζα, για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31.12.2019, βασίστηκε στην αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern). Για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες οικονομικές εξελίξεις, τη ρευστότητα και την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας, και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τη διαμόρφωση, των οικονομικών μεγεθών της και του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο η Τράπεζα θα δραστηριοποιείται τους προσεχείς 12 μήνες.

Εστίασαμε στο θέμα αυτό, λόγω :

- των σημαντικών εκτιμήσεων και παραδοχών της διοίκησης όπως ενσωματώνονται στο επιχειρησιακό σχέδιο της Τράπεζας και την διαμορφούμενη κεφαλαιακή της επάρκεια, ρευστότητα και κερδοφορία στο πλαίσιο του μακροοικονομικού περιβάλλοντος
- της πανδημικής κρίσης του κορωνοϊού (Covid-19) και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις της στη δραστηριότητα και χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας.

Σχετική αναφορά γίνεται στη σημειώσεις 2.2 , 4.6 και 40 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων..

Αντιμετώπιση θέματος

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες:

- συζητήσαμε με τη διοίκηση και αξιολογήσαμε το αναμορφωμένο επιχειρησιακό σχέδιο της Τράπεζας στο πλαίσιο των τρεχόντων μακροοικονομικών συνθηκών όπως διαμορφώνονται από την πανδημική κρίση του κορωνοϊού (Covid-19)
 - εξετάσαμε τη λογικότητα των βασικών παραδοχών του άνω επιχειρηματικού σχεδίου.
 - αξιολογήσαμε την αξιοπιστία των προβλέψεων της διοίκησης εξετάζοντας τα απολογιστικά στοιχεία των προηγούμενων χρήσεων.
 - αξιολογήσαμε την περιουσιακή κατάσταση της Τράπεζας και τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης (καταθέσεις, έκτακτος μηχανισμός στήριξης (ELA), λοιπά πιστωτικά μέσα & δάνεια).
 - αξιολογήσαμε τις επιπτώσεις της εφαρμογής του Δ.Π.Χ.Α. 9 στην κεφαλαιακή δομή και τα εποπτικά κεφάλαια της Τράπεζας σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις (phase-in approach) και τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις που καθορίζονται στο πλαίσιο της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης SREP (Supervisory Review & Evaluation Process) από την ΤτΕ
- αξιολογήσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.2 , 4.6 και 40 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε σχέση με το θέμα αυτό.

Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Περιγραφή θέματος

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 σε 67,67 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με 69,63 εκατ. ευρώ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, εκ των οποίων, ποσό 45,31 εκατ. ευρώ δεν βασίζονται απαραίτητα σε μελλοντική κερδοφορία αλλά αφορούν σε αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, σύμφωνα με το οποίο η Τράπεζα δύναται να μετατρέψει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί συγκεκριμένων προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου

Η επιμέτρηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθότι αφενός εξαρτάται από ειδικό φορολογικό πλαίσιο (άρθρα 27 & 27Α Ν. 4172/2013) αφετέρου στηρίζεται σε υποκειμενικές παραδοχές και προσδοκίες σχετικά με την ύπαρξη μελλοντικών φορολογητέων κερδών.

Αντιμετώπιση θέματος

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων, εκτιμήσαμε τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε από τη διοίκηση για τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και εξετάσαμε τόσο τον προϋπολογισμό όσο και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σχετικά με την ύπαρξη μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

Αξιολόγηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την προετοιμασία και επισκόπηση των προϋπολογισμών και προσδοκιών, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με τις σημαντικές εκτιμήσεις, τα δεδομένα, τον υπολογισμό και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν.

Αξιολόγηση της εκτίμησης της διοίκησης αναφορικά με τη φορολογική νομοθεσία που επηρεάζει το υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και συγκεκριμένα τις διατάξεις των άρθρων 27 και 27Α του Ν. 4172/2013.

Αξιολόγηση του εύλογου των σημαντικότερων παραδοχών και προσδοκιών της διοίκησης αναφορικά με τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη υπό το πρίσμα της επιβεβαίωσης αυτών των προσδοκιών ιστορικά, με βάση τα τρέχοντα αποτελέσματα και την φορολογική νομοθεσία.

Αξιολογήσαμε κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις σχετικά με την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι επαρκείς.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση, είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων" και οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών. Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα ή να διακόψει τη δραστηριότητά της, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθρο 44 Ν. 4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου. Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας.

Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.

Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- α. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150-151 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2019.
- β. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την «ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε.» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) αριθ. 537/2014. Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 39 των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 14.5.1995 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων. Επαναδιοριστήκαμε ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 11.5.1997 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων.

Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 23 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων.

Ηράκλειο, 30 Απριλίου 2020
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Κωνσταντίνος Εμμ. Αντωνακάκης
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 22 781

Γ. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία ακολουθεί (εφεξής καλουμένη για λόγους συντομίας ως «**Έκθεση**»), αφορά τη χρήση 2019 (**01.01.2019 - 31.12.2019**). Η Έκθεση είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 150 έως 152 του Ν.4548/18.

Η παρούσα Έκθεση απεικονίζει κατά τρόπο αληθή, όλες τις σχετικές, αναγκαίες κατά Νόμο πληροφορίες, προκειμένου να εξαχθεί μια ουσιαστική και εμπεριστατωμένη ενημέρωση για τη δραστηριότητα, κατά την εν λόγω χρονική περίοδο, της Παγκρήτιας Συνεταιριστικής Τράπεζας Συν. Π.Ε. (εφεξής καλουμένης για λόγους συντομίας ως «**Τράπεζα**» ή «**Παγκρήτια**»).

Η Έκθεση περιλαμβάνεται αυτούσια, μαζί με τις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και τα λοιπά απαιτούμενα από το Νόμο στοιχεία και δηλώσεις, στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση που αφορά τη χρήση 2019.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α. Ελληνική Οικονομία

ΕΝΟΤΗΤΑ Β. Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ. Παγκρήτια Τράπεζα (Σημαντικά Γεγονότα & Θέματα)

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ. Εξέλιξη Οικονομικών Μεγεθών και Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2019

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε. Διαχείριση Κινδύνων

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ. Προοπτικές για το Μέλλον

ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ. Μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες

ΕΝΟΤΗΤΑ Η. Δημοσιοποίηση Πληροφοριών Άρθρου 6 Ν. 4374/2016

ΕΝΟΤΗΤΑ Θ. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Παράρτημα. Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (Ε.Δ.Μ.Α.)

A. Ελληνική Οικονομία

Όπως αποτυπώνεται και στην τριμηνιαία έκθεση του IOBE για το τέταρτο τρίμηνο του 2019, η ελληνική οικονομία βρισκόταν σε στάδιο επιταχυνόμενης πραγματικής μεγέθυνσης. Ο ρυθμός της για το 2019, σύμφωνα και με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ ανήλθε σε 1,9% με το ΑΕΠ να ανέρχεται σε 194,4 δισ. ευρώ, από 190,8 δισ. ευρώ το 2018. Το αποτέλεσμα αυτό έρχεται σε συνέχεια της μείωσης του ΑΕΠ κατά 0,7% το δ' τρίμηνο πέρυσι, σε σύγκριση με το γ' τρίμηνο 2019 και της αύξησης κατά 1% το δ' τρίμηνο 2019, σε σχέση με το δ' τρίμηνο 2018.

Η καταναλωτική εμπιστοσύνη και το οικονομικό κλίμα ευρύτερα εμφανίζονταν ενισχυμένα σε υψηλά επίπεδα, εικοσαετίας και δωδεκαετίας αντίστοιχα. Το κόστος χρηματοδότησης του δημοσίου αποκλιμακωνόταν ενώ αντίστοιχη αποκλιμάκωση αναμενόταν και στο ιδιωτικό επίπεδο.

Μετά τη διαδοχική ολοκλήρωση και του τρίτου προγράμματος προσαρμογής, την άρση των ελέγχων κίνησης κεφαλαίων, την απομάκρυνση των άμεσων κινδύνων για την οικονομία και σε συνδυασμό με το ευνοϊκό διεθνές κλίμα, αναμένονταν υψηλοί ρυθμοί μεγέθυνσης καθώς η δημοσιονομική εξισορρόπηση και η σταδιακή αποκλιμάκωση του κόστους χρηματοδότησης αντανακλούν την αίσθηση πως η κρίση έχει παρέλθει.

Ωστόσο, η αναπτυξιακή δυναμική που παρουσίασε η ελληνική οικονομία στη χρήση 2019, ανακόπηκε βίαια στο πρώτο τρίμηνο του 2020 λόγω της πανδημικής έξαρσης του κορωνοϊού (COVID-19). Όπως αποτυπώνεται και στην ετήσια έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, «Η εξάπλωση του κορωνοϊού και η όξυνση του προσφυγικού-μεταναστευτικού προβλήματος επηρεάζουν καταλυτικά τις βραχυπρόθεσμες αναπτυξιακές προοπτικές και θέτουν, προσωρινά, μεγάλα εμπόδια στην πορεία προς την κανονικότητα. Η πανδημία του κορωνοϊού δοκιμάζει τις κοινωνικές και οικονομικές αντοχές όλου του πλανήτη και απαιτεί άλλο επίπεδο διεθνούς επιστημονικής, κοινωνικής και οικονομικής συνεργασίας από αυτό που ίσχυε μέχρι σήμερα. Ήδη οι αγορές ομολόγων και κεφαλαίων έχουν υποστεί μεγάλες απώλειες, με τις πιο αδύναμες οικονομίες να πλήττονται περισσότερο. Η συνεχής και ταχεία αποκλιμάκωση που κατέγραφαν οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών και εταιρικών ομολόγων ανατράπηκε λόγω της εξάπλωσης του κορωνοϊού, με τα περιθώρια (spreads) να αυξάνονται σημαντικά. Τα παραπάνω καταδεικνύουν τη σημασία που έχει η συμμετοχή των ελληνικών κρατικών ομολόγων στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Στο πλαίσιο αυτό, είναι εξαιρετικά σημαντική η απόφαση που έλαβε το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ στις 18 Μαρτίου να εφαρμόσει εξαίρεση (waiver) από το γενικό κανόνα επιλεξιμότητας ομολόγων για τα ελληνικά κρατικά ομόλογα με το νέο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων που συνδέεται με την πανδημία (PEPP) ύψους 750 δισεκ. ευρώ και θα διαρκέσει τουλάχιστον έως το τέλος του 2020. Θετική επίσης εξέλιξη αποτελεί και η πρόσφατη θετική απόφαση του Eurogroup της 16ης Μαρτίου, το οποίο, αξιοποιώντας τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης περί ευελιξίας στην εφαρμογή των δημοσιονομικών κανόνων σε περίπτωση δυσμενών οικονομικών εξελίξεων λόγω έκτακτων γεγονότων, εξαιρεί, για όλα τα κράτη-μέλη, τις δημοσιονομικές επιπτώσεις που σχετίζονται με τα προσωρινά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού. Επιπλέον, η λειτουργία των αυτόματων σταθεροποιητών στην οικονομία δεν θα επηρεάσει τη συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς κανόνες. Τέλος, στην περίπτωση της Ελλάδος, οι δαπάνες που σχετίζονται με τη διαχείριση της προσφυγικής-

μεταναστευτικής κρίσης θα εξαιρεθούν από τον υπολογισμό του στόχου του δημοσιονομικού αποτελέσματος».

Στο πλαίσιο των παραπάνω αναφέρεται ότι η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας για το 2020 θα καθοριστεί σε μεγάλο βαθμό από τις επιπτώσεις της εξάπλωσης του κορωνοϊού στην παγκόσμια και την ευρωπαϊκή οικονομία. Με βάση τα τελευταία στοιχεία για την εξέλιξη της πανδημίας, εκτιμάται ότι θα υπάρξει σημαντική αρνητική επίπτωση στην οικονομία τα δύο πρώτα τρίμηνα του 2020, η οποία αναμένεται να αντισταθμιστεί μερικώς τα δύο τελευταία τρίμηνα. Η επιβράδυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης θα προέλθει κυρίως από διαταραχές στην πλευρά της ζήτησης, με μείωση της εξωτερικής ζήτησης αγαθών και υπηρεσιών και της εγχώριας ζήτησης, αφού πλήττονται ιδιαιτέρως τομείς όπως οι μεταφορές, ο τουρισμός, το εμπόριο, η εστίαση και η ψυχαγωγία. Επισημαίνεται ότι η εξέλιξη της πανδημίας δε μπορεί να προβλεφθεί με ακρίβεια, ενώ οι επιπτώσεις της στις εθνικές οικονομίες θα εξαρτηθούν και από τα εθνικά και διεθνή δημοσιονομικά και νομισματικά μέτρα που λαμβάνονται.

B. Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

Γενικά: Σύμφωνα με την ετήσια Έκθεση του Διοικητή της ΤτΕ, οι εξελίξεις στο τραπεζικό σύστημα το 2019 προσδιορίστηκαν από τη βελτιωμένη λειτουργική κερδοφορία, τη διατήρηση της κεφαλαιακής επάρκειας σε ικανοποιητικό επίπεδο, τη συνεχιζόμενη ανάκαμψη της πιστωτικής επέκτασης προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, την άνοδο των τραπεζικών καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα και την περαιτέρω μείωση του αποθέματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) στους ισολογισμούς των τραπεζών, το οποίο όμως παραμένει πολύ υψηλό. Η βελτίωση της λειτουργικής κερδοφορίας οφείλεται κυρίως σε μη επαναλαμβανόμενα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις και στη συγκράτηση των εξόδων. Αντίθετα, μείωση εμφάνισε η οργανική κερδοφορία, κυρίως εξαιτίας της συρρίκνωσης του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών ως αποτέλεσμα αφενός της πώλησης θυγατρικών τους στο εξωτερικό και αφετέρου της υπέρβασης των αποπληρωμών δανείων σε σχέση με τις νέες εκταμιεύσεις, καθώς και της διενέργειας πρόσθετων προβλέψεων.

Παρά τις ως άνω θετικές εξελίξεις, το εγχώριο τραπεζικό σύστημα συνεχίζει να αντιμετωπίζει μια σειρά από σημαντικές προκλήσεις. Σε αυτές συγκαταλέγονται τα αδύναμα ποιοτικά στοιχεία του ενεργητικού και των ιδίων κεφαλαίων τους, σε συνδυασμό με τους στόχους μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ) έως το τέλος του 2022 σε μονοψήφιο ποσοστό του συνόλου των δανείων. Ταυτόχρονα, αν και διαπιστώνεται βελτίωση των προοπτικών για το τραπεζικό σύστημα μεσοπρόθεσμα, εκκρεμεί η εφαρμογή δραστικότερων εργαλείων για την μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ), σε συνέχεια της έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του προγράμματος «Ηρακλής» για την προστασία περιουσιακών στοιχείων για τις τράπεζες (Asset Protection Scheme). Σε ότι αφορά την επίδραση των τραπεζών στην πραγματική οικονομία, η πιστωτική συρρίκνωση προς τα νοικοκυριά συνεχίζεται αμείωτη και το κόστος τραπεζικής χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα παραμένει υψηλό συγκριτικά με τους ευρωπαϊούς εταίρους.

Πιο συγκεκριμένα και όσον αφορά τα στοιχεία του Ισολογισμού των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων, διαπιστώνονται τα κάτωθι:

Χρηματοδοτήσεις: Στην πλευρά του ενεργητικού, συνεχίστηκε έως τον περασμένο Νοέμβριο η ανάκαμψη των πιστώσεων προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις που καταγράφηκε από τις αρχές του 2019, έπειτα από οκτώ έτη συρρίκνωσης, αλλά αμείωτη παρέμεινε για ένατο έτος η πιστωτική συρρίκνωση προς τα νοικοκυριά. Στις παραπάνω τάσεις συντέλεσαν θετικά η ανάκαμψη της δραστηριότητας, ειδικά σε κλάδους όπως ο Τουρισμός, οι Μεταφορές, και η Ενέργεια καθώς και η ανάκαμψη των τιμών των κατοικιών. Αντίστοιχα το υψηλό απόθεμα ιδιωτικού χρέους νοικοκυριών και επιχειρήσεων καθώς και το υψηλό απόθεμα Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ) συνεχίζουν να επιδρούν ανασταλτικά στην πιστοδοτική δραστηριότητα των τραπεζών.

Πιο συγκεκριμένα και σύμφωνα με τον IOBE, «η χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα, χωρίς να συνυπολογίζονται οι διαγραφές δανείων, συρρικνώθηκε στο δίμηνο Οκτωβρίου-Νοεμβρίου κατά 0,2% σε όρους ετήσιας μεταβολής, τάση σταθερή τόσο στο δεύτερο όσο και το τρίτο τρίμηνο του 2019, αλλά βελτιωμένη σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο. Το χρονικό διάστημα Οκτωβρίου-Νοεμβρίου 2019 η ετήσια οριακή συρρίκνωση των πιστώσεων στον ιδιωτικό τομέα προήλθε από τον περιορισμό τους κατά 2,9% προς τα νοικοκυριά και κατά 2,1% προς τους ελεύθερους επαγγελματίες, οι οποίες αντιστάθμισαν την πιστωτική επέκταση κατά 2,5% προς τις Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις ΜΧΕ. Η πιστωτική επέκταση προς τις ΜΧΕ κατέγραψε θετικό ετήσιο ρυθμό μεταβολής 2,2% στο πρώτο ενδεκάμηνο πέρυσι, για πρώτη φορά μετά από οκτώ χρόνια. Οι ετήσιοι ρυθμοί μεταβολής το αντίστοιχο ενδεκάμηνο του 2018 ήταν -2,2% προς τα νοικοκυριά, -1,2% προς τους ελεύθερους επαγγελματίες και -0,7% προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις. Η μεγαλύτερη πιστωτική επέκταση καταγράφηκε κατά σειρά στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας των Μεταφορών, της Ενέργειας, του Τουρισμού, της Γεωργίας, της Ναυτιλίας και της Βιομηχανίας. Σε αντιδιαστολή, καταγράφηκε συρρίκνωση προς τις Κατασκευές και το Εμπόριο».

Διαχείριση μη εξυπηρετούμενων δανείων: Όσον αφορά τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (ΜΕΔ), και σύμφωνα με τα τελευταία δημοσιευμένα στοιχεία των Τραπεζών, αναφέρεται ότι υποχώρησαν το τρίτο τρίμηνο του 2019 κατά 5,5% ή €4,1 δισεκ., ελαφρώς βραδύτερα από το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο (-€4,5 δισεκ.). Το συνολικό ύψος των ΜΕΔ τον Σεπτέμβριο του 2019 ήταν €71,2 δισεκ. ή 42,1% των συνολικών δανείων, περίπου €36,0 δισεκ. ή 33,5% χαμηλότερα από το μέγιστο επίπεδο του Μαρτίου 2016. Στην επιχειρηματική πίστη, τα ποσοστά των ΜΕΔ μειώθηκαν στο 40,4% των δανείων το τρίτο τρίμηνο του 2019, από 42,6% το δεύτερο τρίμηνο (46,7% το ίδιο τρίμηνο του 2018), ενώ η αντίστοιχη μείωση ήταν από 52,0% σε 49,7% στα καταναλωτικά (53% το ίδιο τρίμηνο του 2018) και οριακή στα στεγαστικά χαρτοφυλάκια, από 43,1% σε 43,0% (44,7% το ίδιο τρίμηνο του 2018). Στην επιχειρηματική πίστη, τα ποσοστά των ΜΕΔ τον Σεπτέμβριο του 2019 ήταν μειωμένα μεταξύ ελεύθερων επαγγελματιών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, παραμένοντας ωστόσο σε ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο (64,2% από 67,4% στο τέλος του 2018), ενώ υποχώρησαν στις μεγάλες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, σε 22,4% και 55,3% αντίστοιχα, από 25,8% και 57,5% τον Δεκέμβριο του 2018.

Στους βασικούς μοχλούς εξυγίανσης του χαρτοφυλακίου συγκαταλέγεται και η συμφωνία των τραπεζών το 2019 με τον Ευρωπαϊκό Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό SSM, σε αναθεωρημένους επιχειρησιακούς στόχους για μείωση των ΜΕΔ έως το τέλος του 2021 σε ποσοστό χαμηλότερο από 20% του συνόλου των δανείων. Σύμφωνα με το πλάνο, η μεγαλύτερη συνεισφορά στον περιορισμό των ΜΕΔ θα προέλθει από πωλήσεις

δανείων, με δεύτερη συμβολή από τις ρευστοποιήσεις εξασφαλίσεων και μόλις τρίτη τις διαγραφές. Επισημαίνεται ότι άνω του μισού της σωρευτικής μείωσης των ΜΕΔ από τις αρχές του 2016 έχει βασιστεί σε διαγραφές δανείων, εργαλείο που έχει την εντονότερη επίπτωση στην κερδοφορία και τους κεφαλαιακούς δείκτες των τραπεζών. Σταδιακά, έχουν κερδίσει έδαφος οι πωλήσεις «κόκκινων» χαρτοφυλακίων, οι οποίες αντιστοιχούσαν σε €5,8 δισεκ. το 2018 (46% της συνολικής μείωσης των ΜΕΔ το ίδιο έτος) και €7,1 δισεκ. το πρώτο εννεάμηνο του 2019 (67% της συνολικής μείωσης των ΜΕΔ το ίδιο χρονικό διάστημα). Στο πλαίσιο των παραπάνω και προκειμένου να επιταχυνθεί η εξυγίανση του ενεργητικού των τραπεζών, έχουν συζητηθεί δύο προτάσεις που περιγράφουν εναλλακτικούς τρόπους προκειμένου ένα μέρος των ΜΕΔ αλλά και των απαιτήσεων των τραπεζών από αναβαλλόμενη φορολογία να τιτλοποιηθούν και να πωληθούν σε τρίτους, μέσω οχημάτων ειδικού σκοπού. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τον Οκτώβριο του 2019 μια εκδοχή του σχεδίου του ΤΧΣ με την ονομασία «Ηρακλής», ως συμβατό με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, στο βαθμό που το ελληνικό Δημόσιο θα αμείβεται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς για τον κίνδυνο που αναλαμβάνει όταν παρέχει εγγύηση για τιτλοποιημένα ΜΕΔ. Το σχέδιο διευκολύνει τις τράπεζες να τιτλοποιούν ΜΕΔ και να τα αφαιρούν από τους ισολογισμούς τους, ενώ ταυτόχρονα για τους τίτλους χαμηλότερου κινδύνου το κράτος θα μπορεί να παρέχει την εγγύηση του Δημοσίου, λαμβάνοντας σε αντάλλαγμα αμοιβή σύμφωνη με τους όρους της αγοράς. Η αμοιβή του δημοσίου θα βασίζεται σε δείκτη αναφοράς ο οποίος θα είναι αυξανόμενος όσο το επίπεδο του κινδύνου και η διάρκεια της χορηγούμενης εγγύησης μεγαλώνουν. Οι πρόσφατες εξελίξεις μείωσης του κόστους νέου δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου συμπαρασύρουν καθοδικά τα ασφάλιστρα κινδύνου CDS και καθιστούν το πρόγραμμα «Ηρακλής» ελκυστικότερο για τις τράπεζες, βελτιώνοντας την προοπτική αποτελεσματικότητάς του. Η άμεση εφαρμογή του προγράμματος «Ηρακλής», καθώς και συμπληρωματικών εργαλείων που περιέχονται στην πρόταση της ΤτΕ, και που μεταξύ άλλων αφορούν στην αντιμετώπιση του υψηλού όγκου των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, θα αποτελέσουν κλειδί για την ταχύτερη μείωση των ΜΕΔ, η οποία σε συνδυασμό με την προβλεπόμενη οικονομική ανάκαμψη, αναμένεται να έχουν θετική επίδραση στην πιστωτική πολιτική των τραπεζών, ειδικά σε σχέση με τα επιχειρηματικά χαρτοφυλάκια. Τα καταναλωτικά και ειδικά τα στεγαστικά χαρτοφυλάκια αναμένεται να έχουν αρκετά βραδύτερους ρυθμούς πιστωτικής ανάκαμψης, με τη συρρίκνυσή τους, αν και μειούμενη, μάλλον να συνεχίζεται και στο τρέχον έτος.

Ρευστότητα: Εστιάζοντας στο σκέλος του παθητικού των τραπεζών, διαπιστώνεται μείωση του ρυθμού ανάκαμψης των καταθέσεων του ιδιωτικού τομέα, κυρίως λόγω αρνητικών ροών καταθέσεων από τις επιχειρήσεις. Το χρονικό διάστημα Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου 2019, καταγράφηκε καθαρή εκροή ύψους €184 εκατ., που οφείλεται αποκλειστικά στην εκροή €1,0 δισεκ. από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (ΜΧΕ) και αντιστάθμισε την εισροή ύψους €0,6 δισεκ. από νοικοκυριά. Σε κυλιόμενη 12-μηνη βάση, η μέση μηνιαία τάση επιστροφής των ιδιωτικών καταθέσεων καταγράφηκε σε €695 εκατ. το Νοέμβριο του 2019, υψηλότερα από τις αρχές του έτους (€659 εκατ. καθαρή μέση εισροή), καθώς και από τον αντίστοιχο μήνα του 2018 (€609 εκατ.). Από τον Αύγουστο του 2015 έως το Νοέμβριο του 2019 οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα διευρύνθηκαν κατά €25,6 δισεκ., εκ των οποίων €16,1 δισεκ. προήλθαν από νοικοκυριά και €9,0 δισεκ. από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις.

Το δεύτερο σκέλος του παθητικού των τραπεζών αφορά στη χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα. Σχεδόν ένα χρόνο μετά την εξάλειψη της χρηματοδότησης από τον μηχανισμό έκτακτης παροχής ρευστότητας της ΕΚΤ (ELA), και σε συνέχεια αναβαθμίσεών τους από διεθνείς οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης στη διάρκεια του 2019, οι τράπεζες αναζητούν εναλλακτικές πηγές ρευστότητας, όπως τα γερós στην διατραπεζική αγορά, την έκδοση ομολογιών, καθώς και φθηνότερες πηγές απευθείας από την ΕΚΤ, εφόσον οι εγγυήσεις των τραπεζών αναγνωρίζονται ως «επαρκείς».

Κεφαλαιακή επάρκεια: Με τις διατάξεις του κεφαλαίου ΣΤ' του Ν. 4261/2014, ενσωματώνεται η Οδηγία 2013/36/Ε.Ε. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας που υποχρεούνται να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα. Η σχετική νομοθεσία επιφέρει αυξημένες κεφαλαιακές ανάγκες, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 165 του Ν. 4261/2014. Ειδικότερα, από 1.1.2016, τα ιδρύματα τηρούν, εκτός από το κεφάλαιο κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 92 του Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 575/2013, «απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1», το οποίο για το 2019 ανέρχεται σε 2,5%, καθώς και «ειδικό αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας».

Σύμφωνα με την από 20.12.2019 ενδιάμεση Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για τη Νομισματική Πολιτική 2019 και όσον αφορά την κεφαλαιακή επάρκεια, ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (Common Equity Tier 1 – CET1) και ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας σε ενοποιημένη βάση παραμένουν σε ικανοποιητικό επίπεδο (15,9% και 16,9% αντίστοιχα στο τέλος Σεπτεμβρίου 2019).

Αντιστάθμιση επιπτώσεων κορωνοϊού (COVID-19): Στις 12 Μαρτίου 2020 το Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ανακοίνωσε μία σειρά εποπτικών μέτρων προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι τράπεζες που βρίσκονται υπό την άμεση εποπτεία της είναι σε θέση να συνεχίσουν να χρηματοδοτούν την πραγματική οικονομία εν όψει των αρνητικών επιπτώσεων αλλά και των προκλήσεων στις επιχειρησιακές λειτουργίες τους από την εξάπλωση του κορωνοϊού. Η ανακοίνωση της ΕΚΤ έγινε σε συντονισμό με συναφή ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT/EBA), που αναφερόταν ειδικότερα στην αναβολή της διεξαγωγής της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τον τραπεζικό τομέα της ζώνης του ευρώ κατά ένα έτος και σε σειρά άλλων παρεμβάσεων. Η ανακοίνωση της ΕΚΤ αναφέρεται σε μέτρα κεφαλαιακής ελάφρυνσης όπως η δυνατότητα χρησιμοποίησης αποθεμάτων κεφαλαίου και ρευστότητας, συμπεριλαμβανομένης της σύστασης για κεφάλαια του Πυλώνα 2 (Pillar 2 Guidance), σε ελάφρυνση της σύνθεσης κεφαλαίων που αφορούν τις πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα 2, καθώς και σε πολιτικές ευελιξίας στην εφαρμογή εποπτικών μέτρων για κάθε επιμέρους τράπεζα. Η ΕΚΤ και η ΕΑΤ τονίζουν τη δυνατότητα χρήσης της ήδη προβλεπόμενης ευελιξίας στο υφιστάμενο πλαίσιο κανόνων για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) χωρίς όμως να επηρεάζεται η εφαρμογή από τις τράπεζες αξιόπιστων πιστοληπτικών κριτηρίων και κατάλληλων πολιτικών για την αναγνώριση και κάλυψη των ΜΕΔ, καθώς και για τον αξιόπιστο σχεδιασμό των κεφαλαίων και της ρευστότητάς τους μέσω ενισχυμένων λειτουργιών διαχείρισης κινδύνων.

Στο πλαίσιο των παραπάνω, οι ελληνικές τράπεζες, κάνοντας χρήση των προαναφερθέντων νομισματικών και εποπτικών διευκολύνσεων της ΕΚΤ, προχώρησαν ήδη σε ανακοίνωση δράσεων για τη διευκόλυνση επιχειρήσεων σε κλάδους που θίγονται από την κρίση του κορωνοϊού.

Γ. Παγκρήτια Τράπεζα (Σημαντικά Γεγονότα και Θέματα)

Πιστοληπτική αναβάθμιση: Στις 05.03.2019 η Moody's Investors Service προχώρησε στην αναβάθμιση των ελληνικών τραπεζών μετά και την πρόσφατη αναβάθμιση του ελληνικού αξιόχρεου κατά δύο βαθμίδες, στο B1 (σταθερό) από B3 (θετικό).

Όσον αφορά τη Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα, η Moody's :

- επιβεβαίωσε στο Caa2 τη μακροπρόθεσμη αξιολόγησή της
- επιβεβαίωσε στο B3(cr), το CRA της Παγκρήτιας σχετικά με τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση κινδύνου αντισυμβαλλομένου (counterparty risk assessments - CRA)
- επιβεβαίωσε στο B3 τη μακροπρόθεσμη βαθμολογία κινδύνου (counterparty risk ratings - CRR)
- Διαμόρφωσε το outlook στην αξιολόγηση των καταθέσεων σε θετικό από σταθερό

Ο οίκος σημειώνει ότι η σημερινή δράση στις ελληνικές τράπεζες έχει βασικό οδηγό τις βελτιωμένες οικονομικές συνθήκες και το πιο ευνοϊκό λειτουργικό περιβάλλον, όπως δείχνει και η αναβάθμιση της Ελλάδας στο B1 (σταθερό) από B3 (θετικό) στις αρχές Μαρτίου.

Οι αναθεωρημένες αξιολογήσεις και outlooks των τραπεζών αντανακλούν επίσης τις εκτιμήσεις της Moody's για περαιτέρω βελτίωση στα χρηματοοικονομικά θεμελιώδη των τραπεζών μέσω των χαμηλότερων επιπέδων στα προβληματικά δάνεια, τις αυξημένες καταθέσεις και τη σταδιακή βελτίωση της αδύναμης κερδοφορίας αναφέροντας ότι η βελτίωση του λειτουργικού περιβάλλοντος ουσιαστικά σημαίνει πως τα χρηματοοικονομικά των τραπεζών είναι πιο συμβατά με ένα υψηλότερο επίπεδο πιστοληπτικής αξιολόγησης. Επιβεβαιώνοντας τις θετικές προσδοκίες της ως άνω αξιολόγησης, στις 16 Ιουλίου 2019 ο οίκος Moody's αναβάθμισε σε θετική από σταθερή την προοπτική (outlook) για το μακροπρόθεσμο αξιόχρεο Caa1 των καταθέσεων της Alpha Bank, της Eurobank και της Εθνικής Τράπεζας.

Επίσης, οι μακροπρόθεσμες αξιολογήσεις κινδύνου αντισυμβαλλομένου (CRA) της Eurobank και της Εθνικής Τράπεζας αναβαθμίστηκαν, επίσης, στο B1 (cr) από B2 (cr), ενώ επιβεβαιώθηκαν όλες οι άλλες αξιολογήσεις των τριών τραπεζών, περιλαμβανομένων των βασικών πιστωτικών αξιολογήσεων τους (BCA) στο caa1.

Ωστόσο στις 27.03.2020 ο οίκος αξιολόγησης Standar & Poor's προχώρησε στην υποβάθμιση του outlook των τεσσάρων ελληνικών συστημικών τραπεζών από θετικό σε σταθερό καθώς εκτιμά πως η επιβράδυνση στην παγκόσμια οικονομία από την πανδημία του COVID-19 θα παρεμποδίσει τις προσπάθειες των ελληνικών τραπεζών να βελτιώσουν τις επιχειρησιακές τους επιδόσεις και να εξυγιάνουν τους ισολογισμούς τους τουλάχιστον κατά το υπόλοιπο του 2020.

Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση: Στις 29 Ιουνίου 2019 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης στο συνεδριακό κέντρο της Τράπεζας στο Ηράκλειο Κρήτης, όπου εγκρίθηκαν οι εισηγήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου στα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Κατά τη Συνέλευση παρουσιάστηκαν οι οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2018 , εγκρίθηκε ο προϋπολογισμός του 2019 και τροποποιήθηκαν τα άρθρα 4, 7, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 36, 38, 39, 43 και 47 του καταστατικού.

Ειδικότερα με την τροποποίηση του άρθρου 18 προβλέπεται ότι σε κάθε μία συνεταιριστική μερίδα με δικαίωμα ψήφου παρέχεται δικαίωμα, μιας ψήφου.

Διοικητικό Συμβούλιο: Σε συνέχεια της από 23.07.2019 παραίτησης του κ. Νικόλαου Μυρτάκη από τη θέση του Προέδρου, και με βάση την από 01.08.2019 συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου σε σώμα, τη θέση του Προέδρου ανέλαβε ο μέχρι πρότινος Β' Αντιπρόεδρος κ. Γεώργιος Κουρλετάκης ενώ τη θέση του δεύτερου εκτελεστικού μέλους ανέλαβε ο κ. Κωνσταντίνος Σωφρονάς.

Αναδιοργάνωση καταστημάτων: Τον Αύγουστο του 2019 ολοκληρώθηκε η μετεγκατάσταση του καταστήματος της Παγκρήτιας Συνεταιριστικής Τράπεζας στη Θεσσαλονίκη από την οδό Πολυτεχνείου 27-29, στην οδό Μητροπόλεως 17. Η μεταφορά του καταστήματος σε μια περιοχή της πόλης ιδιαίτερως κεντρική καταγράφει την πρόθεση της Τράπεζας για πιο άμεση εξυπηρέτηση τόσο των ιδιωτών όσο και των μικρών και μεγαλύτερων επιχειρήσεων, λαμβάνοντας υπόψη ότι η Θεσσαλονίκη αποτελεί μια πόλη με μεγάλη επιχειρηματική και σημαντική εξαγωγική δραστηριότητα.

Επίσης στις 16 Δεκεμβρίου 2019 ξεκίνησε η λειτουργία του νέου υποκαταστήματος της Τράπεζας στη επί της Λ. Εθνικής Αντιστάσεως στη Ρόδο, καταδεικνύοντας τη φιλοσοφία της Τράπεζας να χρηματοδοτήσει την επιχειρηματικότητα της περιφέρειας, όπως αυτή αναπτύσσεται μέσα από τις υπηρεσίες τουρισμού, το εμπόριο, την ενέργεια και την καινοτομία.

Στο πλαίσιο της ευρύτερης αναδιοργάνωσης της Τράπεζας κρίθηκε σκόπιμο ο τερματισμός της λειτουργίας του καταστήματος επί της Λ. Καλοκαιρινού και της θυρίδας επί της Λ. Ολύμπου (Πατέλες) στο Ηράκλειο Κρήτης. Αντίστοιχα στις αρχές του 2020 η Τράπεζα τερμάτισε τη λειτουργία των θυρίδων Κριτσάς (Ν. Λασιθίου) και Μουσούρων (Ν. Χανίων) ενώ αναδιάρθρωσε τα καταστήματα Γόρτυνας και Βιάννου σε θυρίδες.

Άρση περιορισμών διακίνησης κεφαλαίων: Στις 26 Αυγούστου 2019 ανακοινώθηκε η πλήρης άρση των περιορισμών στη διακίνηση κεφαλαίων (Capital Controls) από 01.09.2019. Πιο συγκεκριμένα το σχέδιο νόμου που κατατέθηκε στη βουλή αναφέρει ότι καταργείται το άρθρο πρώτο της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 18.7.2015 (Α' 84), η οποία κυρώθηκε με το ν. 4350/2015 (Α' 161), όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς επίσης οι υπουργικές αποφάσεις και οι αποφάσεις της Επιτροπής Έγκρισης Τραπεζικών Συναλλαγών που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση αυτού.

Όπως επισημαίνεται και στη σχετική αιτιολογική έκθεση, σκοπός της επιβολής περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων ήταν η διαφύλαξη - τότε - της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, μέσω του περιορισμού των εκρών καταθέσεων από το τραπεζικό σύστημα, αλλά και η προστασία της ελληνικής οικονομίας από δυσμενείς μακροοικονομικές και χρηματοπιστωτικές εξελίξεις.

Στην παρούσα φάση, έχουν ήδη εκπληρωθεί σημαντικά ορόσημα για την υλοποίηση του Τελικού Σταδίου του Οδικού Χάρτη, δηλαδή την πλήρη άρση των περιορισμών, όπως:

- η βελτίωση του κλίματος εμπιστοσύνης στο τραπεζικό σύστημα, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στην συνεχιζόμενη βελτίωση των καταθέσεων και στην επιτυχή πρόσβαση των τραπεζών στις αγορές με εκδόσεις πολυετούς διάρκειας,

- η συνεχής προσπάθεια μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων,
- η πλήρης απεξάρτηση από το μηχανισμό έκτακτης χρηματοδότησης (ELA),
- οι επιτυχείς εκδόσεις ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, που απορροφήθηκαν από ένα διευρυμένο σύνολο μακροπρόθεσμων και ποιοτικών επενδυτικών χαρτοφυλακίων, με αυξημένη τη συμμετοχή επενδυτών του εξωτερικού,
- η σταθερή βελτίωση των δεικτών οικονομικού κλίματος, που καταδεικνύει την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης καταναλωτών και επενδυτών,
- η συνεχιζόμενη πρόοδος στη βελτίωση της βιωσιμότητας του δημοσίου χρέους,
- η σθεναρή δέσμευση των ελληνικών αρχών στη διασφάλιση της γενικότερης οικονομικής, δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Η αποκατάσταση της ελεύθερης κίνησης κεφαλαίων θα συμβάλλει σημαντικά στην προώθηση της ανάπτυξης, στην προσέλκυση επενδύσεων και στην αύξηση των θέσεων εργασίας, καθώς και στην περαιτέρω αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας.

Βελτίωση διαχείρισης κινδύνου: Στις 4 Δεκεμβρίου του 2019 η Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα, ανακοίνωσε την επιλογή της πλατφόρμας “**Fusion Risk**” της Finastra στο πλαίσιο του ευρύτερου εκσυγχρονισμού και των εποπτικών της υποχρεώσεων που επιβάλλουν την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων και την αυτοματοποίηση των εργασιών. Η συμβαλλόμενη (Finastra) αποτελεί εταιρεία διεθνούς κύρους που παρέχει παγκοσμίως ένα ευρύ φάσμα λογισμικών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Μέσω της συνεργασίας αυτής η Τράπεζα επικεντρώνεται στην αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Η πλατφόρμα Fusion Risk, επιτρέπει στους χρήστες να διαμορφώνουν ακριβέστερη και ταχύτερη εικόνα των στοιχείων του ισολογισμού της τράπεζας, διευκολύνοντας τη λήψη αποφάσεων σε θέματα μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και εξυγίανσης του δανειακού χαρτοφυλακίου.

Δ. Εξέλιξη Οικονομικών Μεγεθών και Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2019

Ενεργητικό: Το συνολικό Ενεργητικό αυξήθηκε κατά 80,66 εκατ. ευρώ, λόγω της αύξησης των διαθεσίμων συνέπεια της αύξησης των καταθέσεων. Η μείωση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων οφείλεται ως στο σχηματισμό φορολογικών προβλέψεων έναντι πιστωτικού κινδύνου με αποτέλεσμα τη σύγκληση της φορολογικής με τη λογιστική βάση. Η αύξηση στα λοιπά στοιχεία ενεργητικού αφορά κυρίως την απόκτηση εταιρικών ομολόγων και την αναγνώριση μισθωτικών δικαιωμάτων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16.

Λογαριασμός / Δείκτης	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή	
			€ / %	%
Σύνολο Ενεργητικού	1.656.894.352	1.576.227.216	80.667.136	5,12%
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	314.992.636	246.494.869	68.497.767	27,79%
Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	1.485.025.374	1.512.413.437	(27.388.063)	-1,81%
Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	339.997.395	370.951.065	(30.953.670)	-8,34%
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	67.672.021	69.628.347	(1.956.326)	-2,81%
Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού	129.201.717	118.641.628	10.560.089	8,90%

Δάνεια: Οι συνολικές χορηγήσεις ανέρχονταν σε 1.485 εκατ. ευρώ στα τέλη Δεκεμβρίου του 2019, παρουσιάζοντας μείωση κατά 1,81%. Οι σωρευμένες προβλέψεις ανήλθαν σε 339,99 εκατ. ευρώ έναντι

370,95 εκατ. ευρώ την 31.12.2018, παρουσιάζοντας μείωση 8,34%, ενώ ο δείκτης κάλυψης του συνόλου των χορηγήσεων υποχώρησε σε 22,90% έναντι 24,53% κατά την προηγούμενη χρήση. Οι οριστικές καθυστερήσεις ανήλθαν σε 344,86 εκατ. ευρώ ήτοι στο 23,22% του χαρτοφυλακίου δανείων. Ο δείκτης δανείων σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών προς το σύνολο των δανείων ανήλθε σε 46,47% κατά την 31.12.2019, έναντι 34,63% κατά την προηγούμενη χρήση. Ο δείκτης κάλυψης των καθυστερήσεων άνω των 90 ημερών από σωρευμένες προβλέψεις διαμορφώθηκε στο 49,27% έναντι 70,83% την προηγούμενη χρήση. Τέλος βελτίωση παρουσίασε η αξία των καλυμμάτων με το δείκτη καλύμματα προς δάνεια να διαμορφώνεται σε 70,78% , έναντι 68,79% κατά την 31.12.2018.

Λογαριασμός / Δείκτης	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή	
			€ / %	%
Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	1.485.025.374	1.512.413.437	(27.388.063)	-1,81%
Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	339.997.395	370.951.065	(30.953.670)	-8,34%
Αξία καλυμμάτων δανείων	1.051.038.246	1.040.372.558	10.665.689	1,03%
Δάνεια σε καθυστέρηση (άνω των 90 ημερών)	690.117.961	523.705.459	166.412.502	31,78%
Οριστικές καθυστερήσεις	344.866.552	357.513.231	(12.646.679)	-3,54%
NPEs	941.734.191	919.933.863	21.800.328	2,37%
Δάνεια σε καθυστέρηση (%)	46,47%	34,63%	11,84%	34,21%
Οριστικές καθυστερήσεις / Δάνεια	23,22%	23,64%	-0,42%	-1,76%
NPEs / Δάνεια	63,42%	60,83%	2,59%	4,26%
Προβλέψεις / Δάνεια	22,90%	24,53%	-1,63%	-6,65%
Προβλέψεις / Δάνεια σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών	49,27%	70,83%	-21,57%	-30,45%
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs)	36,10%	40,32%	-4,22%	-10,47%
Καλύμματα προς δάνεια	70,78%	68,79%	1,99%	2,89%
Καλύμματα + Προβλέψεις / Δάνεια	93,67%	93,32%	0,35%	0,38%

Ίδια Κεφάλαια: Τα ίδια κεφάλαια της Τράπεζας ανήλθαν την 31.12.2019 σε 78,99 εκατ. ευρώ έναντι 74,41 εκατ. ευρώ κατά την προηγούμενη χρήση με τη μεταβολή να αποδίδεται στα κερδοφόρα αποτελέσματα της περιόδου. Ως αποτέλεσμα, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας ανήλθε σε 13,236% (31.12.2018: 14,032%) διαμορφώνοντας πλεόνασμα κεφαλαίου 7,96 εκατ. ευρώ έναντι του ελάχιστου εποπτικού δείκτη 12,60%. Η μείωση του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας παρά την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων οφείλεται στην εποπτική επαναφορά της διαφοράς των προβλέψεων του ΔΠΧΠ 9 σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις (phase-in approach) και τον Κανονισμό 2395/2017.

Λογαριασμός / Δείκτης	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή	
			€ / %	%
Ίδια Κεφάλαια	78.997.948	74.411.021	4.586.926	6,16%
Κεφαλαιακή επάρκεια / Total Capital Ratio	13,236%	14,032%	-0,80%	-5,68%
Συνεταριστικές μερίδες	7.894.356	7.855.395	38.961	0,50%
Μέλη	85.437	85.345	92	0,11%

Δείκτες	Δείκτες		Μεταβολή	Συνολικός δείκτης κεφαλαίου	Πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ΤτΕ	Απόθεμα ασφαλείας Ν. 4261/2014	Ειδικό αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας Ν.	Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις	Περιθώριο
	31.12.2019	31.12.2018							
CET 1	10,168%	10,530%	-0,362%	4,500%	1,176%	2,500%	0,000%	8,176%	1,992%
TIER I	11,375%	11,757%	-0,383%	6,000%	1,575%	2,500%	0,000%	10,075%	1,300%
Total Capital Ratio	13,236%	14,032%	-0,796%	8,000%	2,100%	2,500%	0,000%	12,600%	0,636%

Υποχρεώσεις: Οι καταθέσεις ανήλθαν σε 1,334 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση σε σύγκριση με την 31.12.2018 κατά 6,08%, διαμορφώνοντας το δείκτη δανείων προς καταθέσεις στο 111,31%. Ο εν λόγω δείκτης έχει βελτιωθεί έναντι της 31.12.2018, ως συνέπεια σταθεροποίησης της καταθετικής βάσης και της διεύρυνσης των τραπεζικών συναλλαγών. Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται ότι η Τράπεζα έχει

απεξαρτητοποιηθεί πλήρως από τον Ε.Λ.Α., ήδη από τη χρήση 2017. Το κόστος καταθέσεων αποκλιμακώθηκε περεταίρω με το μέσο κόστος καταθέσεων και λοιπών τοκοφόρων στοιχείων Παθητικού να περιορίζεται σε 1,61% έναντι 1,88% στο 2018.

Λογαριασμός / Δείκτης	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή	
			€ / %	%
Καταθέσεις	1.334.094.788	1.257.596.333	76.498.455	6,08%
Πιστωτικοί τίτλοι	47.869.661	47.819.770	49.891	0,10%
Δάνεια / Καταθέσεις	111,31%	120,26%	-8,95%	-7,44%
Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων και Λοιπών Υποχρεώσεων Τοκοφόρου Παθητικού	1,61%	1,88%	-0,27%	-14,36%

Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα: Τα καθαρά έσοδα από τόκους διαμορφώθηκαν σε 24,9 εκατ. ευρώ έναντι 34,62 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, με το δείκτη επιτοκιακού περιθωρίου (margin) να περιορίζεται σε 1,18% από 1,66% κατά την προηγούμενη χρήση. Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες παρέμειναν στο ίδιο επίπεδο διαμορφούμενα σε 5,55 εκατ. ευρώ. Σημαντική αύξηση παρουσίασαν τα λειτουργικά έξοδα της Τράπεζας (+7,17%) διαμορφούμενα σε 25,47 εκατ. ευρώ γεγονός που αποδίδεται ως επί τω πλείστο στις αναδιαρθρώσεις οργανωτικού χαρακτήρα και στο συνεχιζόμενο rebranding. Οι προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου ανήλθαν σε 4,29 εκατ. ευρώ έναντι ποσού 1,39 εκατ. ευρώ κατά την προηγούμενη χρήση. Η δαπάνη φόρου (αναβαλλόμενος φόρος) ανέρχεται σε 1,97 εκατ. ευρώ και προέρχεται κυρίως από διαφορές προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου. Τα αποτελέσματα προ φόρων ανήλθαν σε κέρδη 6,286 εκατ. ευρώ έναντι κερδών 15,4 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση καταγράφοντας μείωση κατά 59,19%. Τα κέρδη προ φόρων και προβλέψεων για το 2019 διαμορφώθηκαν στα 10,585 εκατ. ευρώ, επιτρέποντας την κεφαλαιακή ενίσχυση της Τράπεζας και την κάλυψη των πιστωτικών ζημιών από τις προβλέψεις και διαγραφές δανείων που διενεργήθηκαν.

Λογαριασμός / Δείκτης	Από 1η Ιανουαρίου έως		Μεταβολή	
	31.12.2019	31.12.2018	€ / %	%
Έσοδα από τόκους	48.966.103	60.620.134	(11.654.031)	-19,22%
Καθαρά έσοδα από τόκους	24.903.577	34.618.749	(9.715.172)	-28,06%
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	5.555.327	5.535.492	19.836	0,36%
Λειτουργικά έξοδα	25.469.389	23.765.753	1.703.635	7,17%
Οργανικά έσοδα	30.458.905	40.154.241	(9.695.337)	-24,15%
Προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	4.298.766	1.388.019	2.910.747	209,71%
Αναβαλλόμενος Φόρος εισοδήματος	1.972.302	4.941.982	(2.969.680)	-60,09%
Αποτελέσματα προ φόρων	6.286.544	15.404.080	(9.117.536)	-59,19%
Αποτελέσματα μετά από φόρους	4.314.242	10.462.098	(6.147.856)	-58,76%
Αποτελέσματα προ φόρων & προβλέψεων δανείων	10.585.310	16.792.099	(6.206.790)	-36,96%
Μέσο επιτόκιο δανείων	2,79%	3,54%	-0,75%	-21,19%
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων	1,61%	1,88%	-0,27%	-14,36%
Επιτοκιακό περιθώριο (margin)	1,18%	1,66%	-0,48%	-28,92%
Net Interest Margin	1,78%	2,58%	-0,80%	-31,08%

Ε. Διαχείριση Κινδύνων

Η Τράπεζα δίδει ιδιαίτερη έμφαση στην εκτίμηση και στην παρακολούθηση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται. Το έργο αυτό έχει αναλάβει η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων (Δ.Δ.Κ.), αναπτύσσοντας σύγχρονες μεθοδολογίες και υποδείγματα για την εκτίμηση της έκθεσης στους αναλαμβανόμενους κινδύνους. Η Τράπεζα συμμορφώνεται πλήρως με το νέο εποπτικό πλαίσιο βάσει της Οδηγίας 2013/36/Ε.Ε. και του Κανονισμού Ε.Ε. 575/2013 που σταδιακά εισάγουν τους κανόνες της Βασιλείας III. Η Οδηγία

2013/36/Ε.Ε. ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Ν. 4261/2014, ο οποίος ορίζει νέο πλαίσιο λειτουργίας των τραπεζών, καταργώντας το Ν. 3601/2007.

Στο πλαίσιο εκτίμησης του πιστωτικού κινδύνου γίνεται αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών, μέσω ενός σύγχρονου συστήματος αξιολόγησης, η οποία λαμβάνεται υπόψη κατά την εγκριτική διαδικασία χορηγήσεων. Επίσης, η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων εκτιμά τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του πιστωτικού κινδύνου και διενεργεί ασκήσεις προσομοίωσης καταστάσεων κρίσεως, παρέχοντας εκτιμήσεις για το μέγεθος των οικονομικών απωλειών που θα μπορούσαν να προκληθούν, κάτω από το ενδεχόμενο ακραίων συνθηκών.

Πέρα από την εκτίμηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου, η Διεύθυνση παρακολουθεί και αξιολογεί όλους τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα και υπολογίζει τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις. Αναφορικά με τον κίνδυνο ρευστότητας, έχει προβλεφθεί πολιτική και σχέδιο αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσης ρευστότητας και σε συστηματική βάση παρακολουθούνται οι βασικοί δείκτες ρευστότητας. Επίσης, στο πλαίσιο εκτίμησης του κινδύνου συγκέντρωσης, υπολογίζεται η έκθεση της Τράπεζας ανά κλάδο δραστηριότητας και ανά πελάτη.

Τέλος, η Διεύθυνση εκτιμά την έκθεση της Τράπεζας στο λειτουργικό και τον επιτοκιακό κίνδυνο. Όσον αφορά στον κίνδυνο αγοράς, πρέπει να σημειωθεί ότι, ο όγκος των δραστηριοτήτων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών είναι συνήθως μικρότερος από το 5% του συνόλου του Ενεργητικού και τα 15 εκατ. ευρώ και δεν υπερβαίνει ποτέ το 6% του συνόλου του Ενεργητικού και τα 20 εκατ. ευρώ. Επομένως, σύμφωνα με το εποπτικό πλαίσιο, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο αγοράς ενσωματώνονται στον πιστωτικό κίνδυνο και δεν υπολογίζονται χωριστά.

Παράλληλα με την αξιολόγηση, έγκριση και χορήγηση των δανείων, δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων η μείωση των οποίων αποτελεί βασική προτεραιότητα της Τράπεζας. Το Μάιο του 2014 δημιουργήθηκε η Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων (Δ.Δ.Κ.). Σκοπός της Διεύθυνσης είναι η παρακολούθηση και η διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων των πελατών (NPEs), σύμφωνα με όσα καθορίζονται στον Κώδικα Δεοντολογίας (Ν. 4224/2013) και στις Π.Ε.Ε. 42/30.5.2014, 47/9.2.2015 και 82/8.3.2016.

Ανάλυση των χρηματοοικονομικών κινδύνων που αντιμετωπίζει η Τράπεζα παρουσιάζεται στη σημείωση 4 των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Η δημοσιονομική κατάσταση στην Ελλάδα παραμένει παράγοντας κινδύνου για τον ελληνικό τραπεζικό κλάδο εν γένει. Ενδεχόμενες αρνητικές εξελίξεις στον τομέα αυτό θα είχαν επίπτωση στη ρευστότητα της Τράπεζας, στην ποιότητα του δανειακού της χαρτοφυλακίου, στα αποτελέσματα και στην κεφαλαιακή της βάση.

Επίσης, λόγω της σημαντικής συμμετοχής της αναβαλλόμενης φορολογίας στα εποπτικά κεφάλαια, είναι ουσιώδης ο κίνδυνος που αφορά στο πλαίσιο αναγνώρισης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (D.T.A. & D.T.C.) και σχετίζεται με τους μελλοντικούς φορολογικούς συντελεστές και τυχόν δυσμενή μεταβολή του νομικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει το χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στα εποπτικά κεφάλαια.

Η από το 2018 σταδιακή διαμόρφωση της νέας εταιρικής ταυτότητας της Παγκρήτιας Τράπεζας (rebranding) έχει σηματοδοτήσει την έναρξη μιας νέας εποχής, με την Τράπεζα να υλοποιεί σημαντικά έργα εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης, επενδύοντας σε τεχνολογικό εξοπλισμό, σε συστήματα και εφαρμογές, αναμορφώνοντας παράλληλα την οργανωτική της δομή σύμφωνα με τις αρχές της σύγχρονης εταιρικής διακυβέρνησης. Στο πλαίσιο του παραπάνω εκσυγχρονισμού εντάσσεται και η επιλογή της πλατφόρμας “Fusion Risk” της Finastra με σκοπό την αποτελεσματικότερη διαχείριση των κινδύνων και την αυτοματοποίηση των εργασιών, επιτρέποντας στους χρήστες να διαμορφώνουν ακριβέστερη και ταχύτερη εικόνα των στοιχείων του ισολογισμού της τράπεζας, διευκολύνοντας με αυτό τον τρόπο τη λήψη αποφάσεων σε θέματα μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και εξυγίανσης του δανειακού χαρτοφυλακίου.

Παράλληλα η δημιουργία, ήδη από τη χρήση 2018, της διεύθυνσης διαχείρισης διαθεσίμων (Treasury), της νέας πλατφόρμας ηλεκτρονικής τραπεζικής ebanking και mobile banking, καθώς και της νέας ιστοσελίδας αναδεικνύουν την προσήλωση και αποτελούν τη φιλοσοφία της Τράπεζας αναφορικά με τη διαμόρφωση εξελιγμένων πελατοκεντρικών συστημάτων που θα προσαρμόζονται στις σύγχρονες ανάγκες των πελατών της, όπως αυτές διαμορφώνονται από τις απαιτήσεις της αγοράς.

Ωστόσο, η αναπτυξιακή δυναμική που παρουσίασε η ελληνική οικονομία στη χρήση 2019, πάνω στην οποία βασίζεται και ο γενικότερος επιχειρηματικός σχεδιασμός της Παγκρήτιας Συνεταιριστικής Τράπεζας, ανακόπηκε βίαια στο πρώτο τρίμηνο του 2020 από την πανδημία του κορωνοϊού (COVID-19) θέτοντας προσωρινά, μεγάλα εμπόδια στην πορεία προς την κανονικότητα.

Κατά συνέπεια η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας για το 2020 θα καθοριστεί σε μεγάλο βαθμό από τις επιπτώσεις της εξάπλωσης του κορωνοϊού στην παγκόσμια και την ευρωπαϊκή οικονομία. Ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί σημαντικά το 2020, δεδομένων των επιπτώσεων της εξάπλωσης του κορωνοϊού. Με βάση τα τελευταία στοιχεία για την εξέλιξη της πανδημίας, πιθανολογείται ότι θα υπάρξει σημαντική αρνητική επίπτωση στην οικονομία τα δύο πρώτα τρίμηνα του 2020, η οποία αναμένεται να αντισταθμιστεί μερικώς τα δύο τελευταία τρίμηνα.

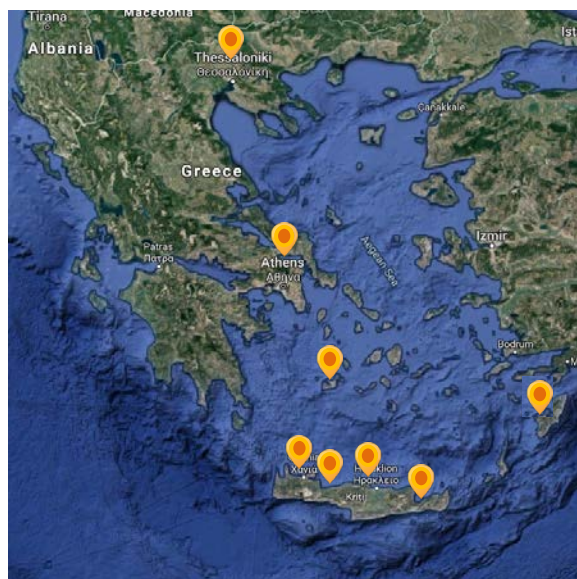
Στο πλαίσιο των παραπάνω, βασικά ζητήματα για το 2020 αποτελούν:

- Η εφαρμογή του Επιχειρησιακού Σχεδίου (Business Plan) της Τράπεζας, οι βασικοί πυλώνες του οποίου είναι: α) η αποτελεσματική διαχείριση των καθυστερήσεων με στόχο τη μείωση των NPEs κατά 50% στην επόμενη 3ετία, β) η βελτίωση του καθαρού επιτοκιακού περιθωρίου, γ) η ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας, δ) η αύξηση των χορηγήσεων ε) η σταδιακή εξυγίανση του δανειακού χαρτοφυλακίου τόσο μέσω της πλήρους κάλυψης με λογιστικές προβλέψεις σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9 όσο και μέσω της πώλησης προβληματικών δανείων.
- Η αντιμετώπιση των κραδασμών από τις επιπτώσεις του κορωνοϊού στην οικονομία και η αναγκαία παροχή στήριξης επιχειρήσεων σε κλάδους που θίγονται από την κρίση του κορωνοϊού μέσω της χρήσης των νομισματικών και εποπτικών διευκολύνσεων της ΕΚΤ.

- Η επαρκής χρηματοδότηση της ευρύτερης οικονομίας
- Η αξιοποίηση του μοντέλου εκτίμησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στο πλαίσιο διαχείρισης των NPEs
- Η περεταίρω βελτίωση των μηχανογραφικών εφαρμογών της Τράπεζας
- Η περαιτέρω αναβάθμιση και επέκταση των υπηρεσιών ηλεκτρονικών συναλλαγών e-banking
- Η ανάπτυξη προϊόντων σε ξένο νόμισμα
- Η διατήρηση ενός ισορροπημένου ρυθμού ανάπτυξης μεταξύ καταθέσεων και χορηγήσεων.
- Η επίτευξη ικανοποιητικής ρευστότητας μέσω των καταθέσεων, αλλά και συνεργασιών με άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.
- Η πλήρης κεντροποίηση των εργασιών, παράλληλα με τη διατήρηση ευελιξίας και τη συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της εξυπηρέτησης των πελατών.
- Η συγκράτηση των λειτουργικών εξόδων.
- Ο εταιρικός μετασχηματισμός της Τράπεζας

Ζ. Μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες

Επιχειρηματικό Μοντέλο: Η «Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα ΣΥΝ. Π.Ε.» ιδρύθηκε το έτος 1993. Έχει ως στόχο τη δημιουργία εταιρικής αξίας και αποβλέπει στην οικονομική ανάπτυξη των μελών της. Η τράπεζα αποτελεί τη μεγαλύτερη συνεταιριστική τράπεζα της χώρας με περισσότερους από 85.000 συνεταίρους.

Έχει εκτεταμένο δίκτυο εξυπηρέτησης πελατών με 43 καταστήματα στην Κρήτη, 51 καταστήματα Πανελλαδικά (παρουσία, εκτός Κρήτης, στην Αττική, τη Θεσσαλονίκη τη Μήλο και τη Ρόδο) και 9 επιπλέον ανεξάρτητα σημεία εξυπηρέτησης (ATM). Η «Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα ΣΥΝ. Π.Ε.» έχει έντονο τοπικό χαρακτήρα, καθώς κατέχει σημαντικά μερίδια αγοράς στην Κρήτη και ειδικά στο νομό Ηρακλείου, αλλά αποσκοπεί στη στρατηγική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της πανελλαδικά. Επιπλέον, η Τράπεζα με τη δραστηριότητά της στηρίζει τους επαγγελματίες για την ανάπτυξη και εξυγίανση των επιχειρήσεών τους, καθώς και νέους επιχειρηματίες στο

ξεκίνημα τους. Η συμμετοχή της σε κοινές αναπτυξιακές προσπάθειες, με στόχο την αξιοποίηση Κοινοτικών και Εθνικών προγραμμάτων, η συμμετοχή σε κοινές εταιρίες που προσβλέπουν στην ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης και επιχειρηματικότητας και η δημιουργία ενός οργανωτικού πλαισίου δωρεάν συμβουλευτικής, πληροφόρησης, ενημέρωσης και υποστήριξης προς τους πελάτες της, διαφοροποιούν την Παγκρήτια από το υπόλοιπο τραπεζικό σύστημα και δικαιώνουν το ρόλο και την ύπαρξή της ως μια επιτυχημένη επιχείρηση της κοινωνικής οικονομίας.

Περιβάλλον: Η Τράπεζα εφαρμόζει περιβαλλοντικά υπεύθυνες κατευθυντήριες γραμμές στις λειτουργικές της δομές με σκοπό τη μείωση του Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος (PEF) και ιδιαίτερα πολιτικές που αποσκοπούν στον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας και την ενίσχυση προγραμμάτων ανακύκλωσης συσσωρευτών, ηλεκτρονικών συσκευών και χαρτιού. Ακόμη η Τράπεζα έχει σταθερή προσήλωση στην επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών και ενθαρρύνει προς την κατεύθυνση αυτή τους πελάτες και το προσωπικό της.

Κοινωνική προσφορά: Η Τράπεζα υποστηρίζει διάφορα προγράμματα ευγενούς σκοπού, εκδηλώσεις και πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την εκπαίδευση, την προστασία του περιβάλλοντος, τον πολιτισμό, τον αθλητισμό και το έργο των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

Η συμβολή της Τράπεζας εστιάζεται κυρίως στην ανάπτυξη της συνεργασίας, την ανταλλαγή πληροφοριών, πόρων και δεξιοτήτων, ενώ ταυτόχρονα διευκολύνει την ευαισθητοποίηση προς την υποστήριξη των λιγότερο ευνοημένων κοινωνικών ομάδων, την προώθηση του πολιτισμού και του αθλητισμού, την προστασία του περιβάλλοντος και την αναβάθμιση των ίσων ευκαιριών εκπαίδευσης σε μια ευρεία ποικιλία τομέων. Στο πλαίσιο αυτό η Τράπεζα διάθεσε σε δωρεές, χορηγίες και επιχορηγήσεις το ποσό των 52,96χιλ. ευρώ σε διάφορους κοινωνικούς φορείς, οργανώσεις, ΝΠΔΔ (βλέπε ανάλυση στο επόμενο κεφάλαιο) και παρέχει δωρεάν την αίθουσα συνεδρίων της σε πολιτιστικούς & κοινωνικούς φορείς και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς. Ακόμη η Τράπεζα έχει αναπτύξει ηλεκτρονική πύλη για την παροχή πληροφοριών σχετικά με οικονομικά και αναπτυξιακά κίνητρα προς ΟΤΑ, ΜμΕ, Συνεταιρισμούς καθώς και παραγωγών και φορέων του πρωτογενή τομέα.

Εργασιακά θέματα:

Η Τράπεζα κατά την 31.12.2019 απασχολούσε 461 άτομα ενώ το κόστος μισθοδοσίας και λοιπών παροχών για τη χρήση 2019, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισφορών, διαμορφώθηκε σε 15,77 εκατ. ευρώ περίπου.

Η Τράπεζα εφαρμόζει με υπευθυνότητα τις ακόλουθες πολιτικές για το Ανθρώπινο Δυναμικό:

- Υγιεινή και ασφάλεια
- Επιλογή προσωπικού, διαδικασίες πρόσληψης, αποφυγή διακρίσεων στο χώρο εργασίας
- Διαρκής εκπαίδευση εργαζομένων
- Αναγνωρίζει το δικαίωμα του συνδικαλισμού και της συλλογικής διαπραγματεύσεως
- Παρέχει δίκαιες αμοιβές, βάσει συμβάσεων που συνάδουν με την εκάστοτε εθνική αγορά εργασίας
- Ανάπτυξη συστημάτων αξιολόγησης & επιβράβευσης

Η. Δημοσιοποίηση Πληροφοριών άρθρου 6 Ν. 4374/2016

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Νόμου 4374/2016 "Διαφάνεια στις σχέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων με επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα", η Τράπεζα υποχρεούται να παράσχει ανάλυση για τις κάτωθι πληροφορίες και στοιχεία:

- Πληρωμές της χρήσεως 2019 για λόγους διαφήμισης, προβολής ή προώθησης, προς φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, οι οποίες έχουν ως άμεσο ή έμμεσο αποδέκτη:
 - i. επιχείρηση μέσω ενημέρωσης,
 - ii. επιχείρηση ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης,
 - iii. άλλη οντότητα που είναι συνδεδεμένη με τις ανωτέρω επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 99 του νόμου 4548/2018 ή κατά τον ορισμό του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 24 ή
- Έχουν ως άμεσο ή έμμεσο αποδέκτη επιχείρηση διαφήμισης και επικοινωνίας, κατά το μέρος που αφορούν περαιτέρω πληρωμές προς τις επιχειρήσεις της περίπτωσης α' ανωτέρω.

Πληρωμές που διενεργούνται εντός της οικείας οικονομικής χρήσης, λόγω δωρεάς, χορηγίας, επιχορήγησης ή από άλλη χαριστική αιτία, προς φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα (Ποσά σε ευρώ)					
ΑΑ	Αποδέκτες πληρωμών	€	ΑΑ	Αποδέκτες πληρωμών	€
1	Α.Ο.ΓΙΟΥΧΤΑΣ	30.000	11	ΕΘΝΙΚΗ ΔΙΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΛΑΙΟ	1.000
2	ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	3.000	12	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΚΑΛΥΒΙΑΝΗ	1.000
3	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	2.500	13	ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	1.000
4	ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	2.000	14	ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	674
5	ΖΩΟΔΟΧΟΣ ΠΗΓΗ	2.000	15	ΟΜΙΛΟΣ ΒΡΑΚΟΦΟΡΩΝ ΚΡΗΤΗΣ	600
6	ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΓ.ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ	2.000	16	Σ.Ε.Β.Π.Η.	500
7	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗ ΖΩΗ	2.000	17	ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	500
8	ICAP Α.Ε.	1.040	18	ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΙΕΡΑΠΥΤΝΗΣ & ΣΗΤΕΙΑΣ	500
9	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΡΗΤΗΣ Μ. ΕΠΕ	1.000	19	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΠΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	344
10	ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΚΡΗΤΩΝ ΡΟΔΟΥ	1.000	20	ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΗΛΟΥ	300
Μερικό σύνολο		46.540	Γενικό σύνολο		52.958

Πληρωμές χρήσεως για λόγους διαφήμισης, προβολής ή προώθησης, προς φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα (Ποσά σε ευρώ)					
ΑΑ	Αποδέκτες πληρωμών	€	ΑΑ	Αποδέκτες πληρωμών	€
1	CICERO A.E.	179.149	31	MARATHON PRESS IKE	4.000
2	ΙΚΑΡΟΣ ΡΑΔ/ΚΕΣ ΕΠΙΧ. Α.Ε.	51.626	32	ΓΡΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ	3.622
3	BANKINGNEWS A.E.	32.000	33	CRETAPOST IKE	3.000
4	ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	29.547	34	MEDIA LAB MONONEWS IKE	3.000
5	ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΡΕΘΥΜΝΟΥ Α.Ε.	28.256	35	ΓΕΩΡΓΑΝΤΩΝΑΚΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ	3.000
6	DS NEWSAGENCY A.E.	28.000	36	ΚΑΨΑΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	3.000
7	MEDIA2DAY A.E.	25.000	37	WEBOSOFT DEV LTD	2.600
8	ΚΑΠΙΤΑΛ.GR.AE	25.000	38	ΚΑΡΟΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛ	2.600
9	ΑΠΕ-ΜΠΕ ΑΕ	24.000	39	ΤΣΑΓΚΑΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ	2.500
10	ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	24.000	40	ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	2.500
11	Β.ΣΚΟΥΤΑΡΑΣ Α.Ε.	22.000	41	Α.ΜΥΚΩΝΙΑΤΗΣ Α.Ε.	2.187
12	MUSOU IKE	16.485	42	ΓΡΑΦΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.Ε.	2.016
13	MONONEWS M.I.K.E.	15.000	43	ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΑΕ ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ	1.613
14	24 MEDIA ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΑΕ	14.000	44	CGWORKS IKE	1.500
15	ABNORMAL STUDIO IKE	13.500	45	ΖΩΝΤΑΝΕΣ ΜΕΤΑΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	1.500
16	CRETALIVE ΕΠΕ	12.000	46	ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	1.500
17	ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΟ ΧΡΗΜΑ Α.Ε.	12.000	47	THE MEDIA WORKSHOP Μ. ΕΠΕ	1.300
18	LIQUID MEDIA Α.Ε.	10.000	48	ΝΙΝΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.	1.300
19	PREMIUM Α.Ε.	10.000	49	ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΚΗ ΕΛΕΝΗ	1.200
20	ΚΥΚΛΟΣ Α.Ε.	8.151	50	ΨΩΜΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	1.200
21	GREEN BOX ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	8.000	51	ICAP ΑΕ	1.100
22	ΔΑΝΔΑΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	8.000	52	ΖΑΧΑΡΙΟΥΔΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	1.080
23	Π.ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ & ΣΙΑ ΑΕ	8.000	53	ΑΓΓΕΛΛΑΚΗ ΚΥΡΙΑΚΗ	1.050
24	PRESS CENTER MON.IKE	6.534	54	MATHIOUDAKIS MEDIA Α.Ε.	1.000
25	INDIGO VIEW PRODUCTIONS ΕΠΕ	6.500	55	ΜΑΡΚΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	1.000
26	IMAGINA Α.Ε.	6.050	56	ΠΙΤΡΟΠΑΚΗΣ ΙΑΚΩΒΟΣ	1.000
27	ΕΚΔΟΣΕΙΣ 1908 IKE	6.000	57	ΣΥΛΛΙΓΑΡΔΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	750
28	Π.Δ.ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕ	5.000	58	ΚΟΖΥΡΗ ΚΑΛ.-ΚΟΖΥΡΗΣ MIX.OEE	360
29	ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΝΟΜΕΣ ΤΥΠΟΥ Α.Ε.	4.466	59	FACEBOOK IRELAND	300
30	FREED Α.Ε.	4.000			
Μερικό σύνολο		642.265	Γενικό σύνολο		695.042

Θ. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών της Τράπεζας και σε συνθήκες και όρους της αγοράς. Επιπλέον ανάλυση παρέχεται στη σημείωση 34 των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Παράρτημα Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (Ε.Δ.Μ.Α.)

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA), σε σχέση με τους εναλλακτικούς δείκτες μέτρησης απόδοσης (Ε.Δ.Μ.Α.), στον κατωτέρω πίνακα παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία ορισμού και υπολογισμού των σχετικών Ε.Δ.Μ.Α. που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου 2019, καθώς και στις σημειώσεις της Ετήσιας Οικονομικής Εκθέσεως.

Δείκτης	Ορισμός
Δάνεια	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών τέλους περιόδου
Καταθέσεις	Υποχρεώσεις προς πελάτες τέλους περιόδου
Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	Σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA, ITS Technical Standards), ως μη εξυπηρετούμενα ορίζονται τα ανοίγματα που πληρούν μία ή και τις δύο κάτωθι προϋποθέσεις: α. Σημαντικά ανοίγματα με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών β. Ανοίγματα αβέβαιης πλήρους είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη ποσού σε καθυστέρηση ή ημερών καθυστέρησης
Οριστικές καθυστερήσεις	Δάνεια για τα οποία η Τράπεζα θεωρεί σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουν να εξυπηρετηθούν
Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού	Μέσος όρος αρχής και τέλους περιόδου ταμείου και διαθεσίμων σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεων κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών
Κοινές μετοχές της κατηγορίας 1 (CET1)	Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια τέλους περιόδου, όπως ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013, με σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων στα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού
Κεφαλαιακή επάρκεια (total capital ratio)	Συνολικά ίδια κεφάλαια τέλους περιόδου, όπως ορίζονται από τον Κανονισμό (ΕΥ) 575/2013, με σταδιακή εφαρμογή των διατάξεων στα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού

Δείκτης	Ορισμός
Λειτουργικά έξοδα	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού συν γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα συν αποσβέσεις ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων περιόδου
Οργανικά έσοδα	Καθαρά έσοδα από τόκους συν καθαρά έσοδα από προμήθειες περιόδου
Δάνεια / Καταθέσεις	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο προς υποχρεώσεις προς πελάτες τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs)	Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων δανείων (σε καθυστέρηση >90 ημερών)	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε καθυστέρηση >90 ημερών τέλους περιόδου
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs)	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) τέλους περιόδου
Οριστικές καθυστερήσεις / Δάνεια	Δάνεια για τα οποία η Τράπεζα θεωρεί σχεδόν βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουν να εξυπηρετηθούν προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Προβλέψεις / Δάνεια	Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Καλύμματα / Δάνεια	Αξία καλυμμάτων δανείων προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου
Καλύμματα και προβλέψεις / Δάνεια	Αξία καλυμμάτων δανείων και σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών προ σωρευμένων προβλέψεων για πιστωτικό κίνδυνο τέλους περιόδου

Δείκτης	Ορισμός
Μέσο επιτόκιο δανείων	Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα περιόδου προς μέσο όρο περιόδου (σε ημερήσια βάση) δανείων και λουπών τοκοφόρων στοιχείων Ενεργητικού
Μέσο επιτόκιο καταθέσεων	Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα περιόδου προς μέσο όρο περιόδου (σε ημερήσια βάση) καταθέσεων και λουπών υποχρεώσεων τοκοφόρου Παθητικού
Επιτοκιακό περιθώριο	Μέσο επιτόκιο δανείων μείον μέσο επιτόκιο καταθέσεων περιόδου
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	Καθαρά έσοδα από τόκους περιόδου προς τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού
Αποτελεσματικότητα περιθωρίου	Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού επί επιτοκιακό περιθώριο περιόδου
Αποτελεσματικότητα περιθωρίου / Καθαρά έσοδα από τόκους	Τοκοφόρα στοιχεία Ενεργητικού επί επιτοκιακό περιθώριο προς καθαρά έσοδα από τόκους περιόδου
Κόστος / Έσοδα	Λειτουργικά έξοδα προς οργανικά έσοδα περιόδου
Οργανικά κέρδη προ προθλήψεων	Οργανικά έσοδα μείον λειτουργικά έξοδα περιόδου

Ηράκλειο, 30 Απριλίου 2020

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Οι βεβαιούντες
Τα ορισθέντα από το Δ.Σ. μέλη

Γεώργιος Κουρλετάκης

Αντώνιος Βασιλάκης

Κωνσταντίνος Σωφρονάς

Δ. Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της περιόδου 1.1.2019 – 31.12.2019

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ			
Ποσά σε ευρώ	Σημείωση	31.12.2019	31.12.2018
Ενεργητικό			
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	15	314.992.636	246.494.869
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	16	7.974.249	5.997.392
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	17	16.953.301	13.199.707
Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	18	1.485.025.374	1.512.413.437
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	18	(339.997.395)	(370.951.065)
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	19	21.043.386	21.028.624
Επενδύσεις σε ακίνητα	20	15.667.000	15.667.000
Άυλα πάγια στοιχεία	21	2.723.815	2.246.862
Μισθωτικά δικαιώματα ΔΠΧΑ 16	9,19,33	4.661.715	-
Απαίτησεις από αναβαλλόμενους φόρους	22	67.672.021	69.628.347
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	23	46.640.061	47.072.621
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	24	13.538.190	13.429.421
Σύνολο ενεργητικού		1.656.894.352	1.576.227.216
Υποχρεώσεις			
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	25	165.600.315	170.706.601
Υποχρεώσεις προς πελάτες	26	1.334.094.788	1.257.596.333
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	27	47.869.661	47.819.770
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	28	2.622.733	2.388.162
Υποχρεώσεις από μισθώσεις ΔΠΧΑ 16	9,19,33	4.772.206	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	29	22.936.702	23.305.328
Σύνολο υποχρεώσεων		1.577.896.405	1.501.816.195
Ίδια κεφάλαια			
Συνεταριστικό κεφάλαιο	30	39.471.780	39.276.975
Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο	31	136.817.697	136.700.814
Λοιπά αποθεματικά	32	71.099.213	71.099.104
Αποτελέσματα εις νέο	32	(168.390.742)	(172.665.871)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		78.997.948	74.411.021
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		1.656.894.352	1.576.227.216

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	Σημείωση	31.12.2019	31.12.2018
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		48.966.103	60.620.134
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(24.062.525)	(26.001.384)
Καθαρά έσοδα από τόκους	5	24.903.577	34.618.749
Έσοδα προμηθειών		10.628.106	10.281.153
Έξοδα προμηθειών		(5.072.779)	(4.745.661)
Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες	6	5.555.327	5.535.492
Έσοδα από μερίσματα	7	30.050	44.993
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	7	4.678.411	39.956
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	7	755.331	751.130
Σύνολο Καθαρών Εσόδων		35.922.697	40.990.321
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	8	(15.769.846)	(14.965.636)
Γενικά διοικητικά έξοδα	9	(6.723.994)	(6.762.860)
Αποσβέσεις	19,21	(2.631.422)	(1.717.781)
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	10	(344.127)	(319.477)
Σύνολο λειτουργικών εξόδων		(25.469.389)	(23.765.753)
Προβλέψεις απομείωσης αξίας απαιτήσεων	11	(4.298.766)	(1.388.019)
Λοιπά κέρδη/(ζημίες) αποτίμησης	12	50.777	(315.922)
Λοιπά αποτελέσματα	12	81.224	(116.546)
Κέρδη/(Ζημίες) προ φόρων		6.286.544	15.404.080
Αναβαλλόμενος φόρος (έξοδο)	13	(1.972.302)	(4.941.982)
Καθαρές Κέρδη/ (Ζημίες) μετά από φόρους		4.314.242	10.462.098
Αναλογιστικά έσοδα (έξοδα) στην κατάσταση συν.εσόδων	28	(55.088)	-
Αναβαλλόμενος φόρος στοιχείων συνολικών εσόδων	13,28	15.976	-
Συνολικά αποτελέσματα μετά από φόρους		4.275.129	10.462.098
Καθαρά κέρδη μετά από φόρους		4.275.129	10.462.098
Σταθμισμένος αριθός Μερίδων		7.876.550	7.384.124
Βασικά κέρδη ανά μερίδα σε ευρώ	14	0,55	1,42
Αποτελέσματα προ φόρων και προβλέψεων δανείων		10.585.310	16.792.099

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ							
Ποσά σε ευρώ	Συνεταιριστικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικό εύλογης αξίας	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο
Υπόλοιπα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α.	36.708.105	135.298.844	15.105.153	1.853.591	54.139.403	(122.823.764)	120.281.331
Επίπτωση από την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 την 1.1.2018	-	-	-	-	-	(60.304.205)	(60.304.205)
Υπόλοιπα κατά την 1 Ιανουαρίου 2018, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α.	36.708.105	135.298.844	15.105.153	1.853.591	54.139.403	(183.127.969)	59.977.126
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	2.568.870	1.541.322	-	-	957	-	4.111.149
Έξοδα αυξήσεως συνεταιριστικού κεφαλαίου	-	(139.352)	-	-	-	-	(139.352)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	-	-	-	-	-	10.462.098	10.462.098
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018	39.276.975	136.700.814	15.105.153	1.853.591	54.140.360	(172.665.871)	74.411.021
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ							
Ποσά σε ευρώ	Συνεταιριστικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικό εύλογης αξίας	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 1η Ιανουαρίου 2019	39.276.975	136.700.814	15.105.153	1.853.591	54.140.360	(172.665.871)	74.411.021
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	194.805	116.883	-	-	109	-	311.797
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	-	-	-	-	-	4.275.129	4.275.129
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019	39.471.780	136.817.697	15.105.153	1.853.591	54.140.469	(168.390.742)	78.997.948

ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ		Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ		31.12.2019	31.12.2018
Λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρου εισοδήματος		6.286.544	15.404.080
Προσαρμογές στα Κέρδη για:			
Αποσβέσεις/απομειώσεις ενσώματων παγίων		1.407.617	1.387.706
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης ΔΠΧΑ 16		749.942	-
Αποσβέσεις/απομειώσεις άυλων παγίων		473.863	330.075
Προβλέψεις δανείων και λουπών απαιτήσεων		4.298.766	1.388.019
Αποτίμηση αξίας χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		(244.291)	226.127
Πρόβλεψη για παροχές σε εργαζομένους λόγω αφυπηρέτησης		179.483	248.414
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων		(4.539.652)	-
(Κέρδη) /ζημίες από την αποτίμηση επενδύσεων σε ακίνητα & ακίνητα από πλειστηριασμούς		117.137	-
(Κέρδη) /ζημίες από πώληση παγίων κλπ περιουσιακών στοιχείων		417.284	213.632
		9.146.691	19.198.053
Καθαρή (αύξηση) / μείωση στοιχείων του ενεργητικού που σχετίζονται με λειτουργικές δραστηριότητες			
Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών		(7.864.373)	(2.540.865)
Λουπών στοιχείων ενεργητικού		432.560	(1.227.853)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων που σχετίζονται με λειτουργικές δραστηριότητες			
Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα		(5.106.287)	(11.552.498)
Υποχρεώσεων προς πελάτες		76.498.455	141.644.230
Λουπών υποχρεώσεων		(368.627)	10.529.338
		63.591.729	136.852.352
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν από φόρους			
Πληρωθέντες φόροι εισοδήματος		-	-
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
		72.738.420	156.050.405
Επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορά χρηματ/κών περιουσιακών στοιχείων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία		(25.588.619)	(10.090.660)
Αγορά ενσώματων και άυλων πάγιων περιουσιακών στοιχείων		(2.464.537)	(3.336.671)
Αγορά περιουσιακών στοιχείων πλειστηριασμού		(2.504.137)	(1.769.698)
Αναγνώριση δικαιωμάτων χρήσης από μισθώσεις ΔΠΧΑ 16		(639.452)	-
Εισπράξεις από την πώληση χρηματ/κών περιουσιακών στοιχείων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία		26.618.968	2.919.780
Εισπράξεις από την πώληση περιουσιακών στοιχείων πλειστηριασμού		1.950.000	-
Εισπράξεις από την εκποίηση πάγιων περιουσιακών στοιχείων		2.290	-
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
		(2.625.485)	(12.277.250)
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Μεταβολή υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους		49.891	9.453.511
Καθαρή μεταβολή συνεταιριστικού κεφαλαίου		311.797	3.971.797
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
		361.688	13.425.309
Καθαρή αύξηση/(μείωση) ταμειακών ροών			
		70.474.624	157.198.464
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στην αρχή της χρήσεως			
		252.492.261	95.293.797
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της χρήσεως			
		322.966.884	252.492.261

Ε. Επεξηγήσεις για τα Στοιχεία των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες για την Τράπεζα

Η Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα Συν. Π.Ε. (εφεξής η Τράπεζα) ιδρύθηκε το 1993, με τις διατάξεις του Ν.1667/1986 και έλαβε άδεια λειτουργίας Πιστωτικού Ιδρύματος σύμφωνα με την 2306/19.5.1994 Πράξη του Διοικητή της ΤτΕ.

Η Τράπεζα διαθέτει (51) οργανωτικές μονάδες (καταστήματα και θυρίδες), εκ των οποίων (43) στην Κρήτη, (4) στην Αττική, (2) στη Θεσσαλονίκη, (1) στη Μήλο και (1) στη Ρόδο. Απασχολεί 461 άτομα προσωπικό και είναι η μεγαλύτερη πρωτοβάθμια Συνεταιριστική Οργάνωση της χώρας με περισσότερους από 85.000 ενεργούς συνεταίρους.

Οι δραστηριότητες της Τράπεζας αφορούν κυρίως:

- τη χορήγηση δανείων,
- την παροχή εγγυήσεων και ασφαλειών,
- την παροχή τεχνοοικονομικής διευκόλυνσης και στήριξης για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των πελατών της,
- την παροχή συμβάσεων επ' ωφελεία των μελών της, με χρηματοοικονομικούς οργανισμούς ή επιχειρήσεις, με τους όρους που θα ορίζονται από το Δ.Σ. και
- την ανάληψη καταθέσεων.

Η Τράπεζα δραστηριοποιείται στην ελληνική επικράτεια.

2. Βάση σύνταξης των ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

2.1. Γενικά

Η Τράπεζα εκδίδει τις επίσημες Χρηματοοικονομικές της Καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., λόγω υποχρεωτικής μετάβασης σε αυτό το λογιστικό πλαίσιο από 1.1.2015, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 1 παράγραφος 3γ του Ν. 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις».

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας κατά την 31.12.2019 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κατά το χρόνο σύνταξης των εν λόγω χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ενώ δεν υπάρχουν Πρότυπα που να έχουν εφαρμοστεί πριν την ημερομηνία έναρξης της εφαρμογής τους. Τυχόν διαφορές που παρουσιάζονται μεταξύ των ποσών στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και των αντίστοιχων ποσών στις σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τα επενδυτικά και ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα που επιμετρώνται στην εύλογη αξία.

Η προετοιμασία των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές, απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και υποθέσεων που επηρεάζουν τα υπόλοιπα των λογαριασμών Ενεργητικού και Παθητικού και τη γνωστοποίηση των ενδεχόμενων στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού κατά την ημερομηνία σύνταξής τους, καθώς και τα παρουσιαζόμενα έσοδα και έξοδα κατά τις υπό εξέταση χρήσεις.

Αν και οι συγκεκριμένες εκτιμήσεις είναι βασισμένες στις βέλτιστες γνώσεις της Διοίκησης, τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται τελικά να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις αυτές.

2.2. Αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern)

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας συντάχθηκαν με βάση την αρχή της συνέχειας της επιχειρηματικής δράσης η οποία κρίθηκε ως κατάλληλη από την Τράπεζα, αξιολογώντας τα ακόλουθα:

- Την αντιστροφή του υφεσιακού κλίματος της Ελληνικής Οικονομίας, μέχρι το ξέσπασμα της πανδημίας του κορωναϊού
- Τη λειτουργική κερδοφορία και την ικανοποιητική κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας
- Το βελτιωμένο επίπεδο ρευστότητας συνέπεια της επιστροφής των καταθέσεων και της επιτυχημένης αύξησης του συνεταιριστικού κεφαλαίου και της έκδοσης ομολόγων
- Τα μέτρα αντιστάθμισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού (Covid-19) που εφαρμόζονται από την Ελληνική Κυβέρνηση και τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς
- Την κάλυψη του ελαχίστου δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας

Μακροοικονομικό περιβάλλον: Ο απολογισμός των οικονομικών μεγεθών του 2019 εμφανίζει την ελληνική οικονομία σε στάδιο επιταχυνόμενης πραγματικής μεγέθυνσης. Πιο συγκεκριμένα, ο ρυθμός ανάπτυξης για το 2019, σύμφωνα και με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ ανήλθε σε 1,9% με το ΑΕΠ να ανέρχεται σε 194,4 δισ. ευρώ, από 190,8 δισ. ευρώ το 2018. Το αποτέλεσμα αυτό έρχεται σε συνέχεια της μείωσης του ΑΕΠ κατά 0,7% το δ' τρίμηνο πέρυσι, σε σύγκριση με το γ' τρίμηνο 2019 και της αύξησης κατά 1% το δ' τρίμηνο 2019, σε σχέση με το δ' τρίμηνο 2018.

Η καταναλωτική εμπιστοσύνη και το οικονομικό κλίμα ευρύτερα εμφανίστηκαν ενισχυμένα σε υψηλά επίπεδα, εικοσαετίας και δωδεκαετίας αντίστοιχα. Το κόστος χρηματοδότησης του δημοσίου αποκλιμάκωθηκε ενώ αντίστοιχη αποκλιμάκωση εμφανιζόταν και στο ιδιωτικό επίπεδο.

Η διαδοχική ολοκλήρωση και του τρίτου προγράμματος προσαρμογής, η άρση των ελέγχων κίνησης κεφαλαίων, η απομάκρυνση των άμεσων κινδύνων για την οικονομία, το ευνοϊκό διεθνές κλίμα καθώς και η δημοσιονομική εξισορρόπηση και η σταδιακή αποκλιμάκωση του κόστους χρηματοδότησης, συνθέτουν ένα ευνοϊκότερο μακροοικονομικό περιβάλλον.

Ωστόσο, η αναπτυξιακή δυναμική που διαφαινόταν, ανακόπηκε βίαια στο πρώτο τρίμηνο του 2020 λόγω της πανδημικής έξαρσης του κορωνοϊού (COVID-19) καθώς όπως αποτυπώνεται και στην ετήσια έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, «Η εξάπλωση του κορωνοϊού και η όξυνση του προσφυγικού-μεταναστευτικού προβλήματος επηρεάζουν καταλυτικά τις βραχυπρόθεσμες αναπτυξιακές προοπτικές και θέτουν, προσωρινά, μεγάλα εμπόδια στην πορεία προς την κανονικότητα».

Στο πλαίσιο των παραπάνω, είναι εξαιρετικά σημαντική η απόφαση που έλαβε το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ στις 18 Μαρτίου να εφαρμόσει εξαίρεση (waiver) από το γενικό κανόνα επιλεξιμότητας ομολόγων για τα ελληνικά κρατικά ομόλογα με το νέο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων που συνδέεται με την πανδημία (PEPP) ύψους 750 δισεκ. ευρώ και θα διαρκέσει τουλάχιστον έως το τέλος του 2020. Θετική επίσης εξέλιξη αποτελεί και η πρόσφατη θετική απόφαση του Eurogroup της 16ης Μαρτίου, το οποίο, αξιοποιώντας τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης περί ευελιξίας στην εφαρμογή των δημοσιονομικών κανόνων σε περίπτωση δυσμενών οικονομικών εξελίξεων λόγω έκτακτων γεγονότων, εξαιρεί, για όλα τα

κράτη-μέλη, τις δημοσιονομικές επιπτώσεις που σχετίζονται με τα προσωρινά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού. Επιπλέον, η λειτουργία των αυτόματων σταθεροποιητών στην οικονομία δεν θα επηρεάσει τη συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς κανόνες. Τέλος, στην περίπτωση της Ελλάδος, οι δαπάνες που σχετίζονται με τη διαχείριση της προσφυγικής-μεταναστευτικής κρίσης θα εξαιρεθούν από τον υπολογισμό του στόχου του δημοσιονομικού αποτελέσματος.

Τέλος πέρα από τα παραπάνω και τις αναμφίβολα αρνητικές επιπτώσεις του κορωνοϊού, το εγχώριο τραπεζικό σύστημα συνεχίζει να αντιμετωπίζει μια σειρά και από άλλες σημαντικές προκλήσεις. Σε αυτές συγκαταλέγονται τα αδύναμα ποιοτικά στοιχεία του ενεργητικού και των ιδίων κεφαλαίων τους, σε συνδυασμό με τους στόχους μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ) έως το τέλος του 2022 σε μονοψήφιο ποσοστό του συνόλου των δανείων. Ταυτόχρονα, αν και διαπιστώνεται βελτίωση των προοπτικών για το τραπεζικό σύστημα μεσοπρόθεσμα, εκκρεμεί η εφαρμογή δραστικότερων εργαλείων για την μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (ΜΕΔ), σε συνέχεια της έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του προγράμματος «Ηρακλής» για την προστασία περιουσιακών στοιχείων για τις τράπεζες (Asset Protection Scheme).

Κεφαλαιακή επάρκεια γενικά: Η Τράπεζα υπόκειται στον κίνδυνο να μην έχει επαρκή κεφάλαια, ώστε να πληροί τις ελάχιστες εποπτικές απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας. Επιπρόσθετα, τα εφαρμοζόμενα κατώτατα όρια κεφαλαιακής επάρκειας μπορεί στο μέλλον να αυξηθούν ή να αλλάξει ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται σήμερα οι κεφαλαιακές απαιτήσεις. Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας ενδέχεται να επηρεαστεί από πολλούς παράγοντες, μεταξύ άλλων και από την επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών και την απομείωση του Ενεργητικού.

Ενδεχόμενη επιδείνωση της πιστωτικής ποιότητας του Ενεργητικού της Τράπεζας, ενδέχεται να δημιουργήσει την ανάγκη για πρόσθετα εποπτικά κεφάλαια. Η μη αποτελεσματική διαχείριση του εποπτικού κεφαλαίου της Τράπεζας, δύνανται να επηρεάσει δυσμενώς τη συνέχιση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, την οργανική της ανάπτυξη και την εφαρμογή της στρατηγικής της και μπορεί να προκαλέσει μέχρι και την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της από την ΤτΕ.

Θεμελιώδης αρχή και βασική επιδίωξη της Τράπεζας είναι η διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής επάρκειας προκειμένου να εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία και ανάπτυξη της Τράπεζας διασφαλίζοντας παράλληλα την απαραίτητη εμπιστοσύνη μεταξύ του Ιδρύματος και της αγοράς (μεριδίουχοι, καταθέτες και αντισυμβαλλόμενοι εν γένει).

Στοιχεία για την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας υποβάλλονται ανά τρίμηνο προς την Τράπεζα της Ελλάδος η οποία εν συνεχεία ενημερώνει τον Ενιαίο Μηχανισμό Εποπτείας της ΕΚΤ. Με πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίζονται οι ελάχιστοι δείκτες (κεφαλαίου κοινών μετοχών, κεφαλαίων κατηγορίας Ι και κεφαλαιακής επάρκειας) που πρέπει να διαθέτει η Τράπεζα. Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας συγκρίνει τα εποπτικά ίδια κεφάλαια της Τράπεζας με τους κινδύνους (σταθμισμένο ενεργητικό) που αναλαμβάνει το Ίδρυμα. Τα εποπτικά κεφάλαια περιλαμβάνουν τα κεφάλαια κοινών μετοχών κατηγορίας Ι (μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά), τα πρόσθετα κεφάλαια κατηγορίας Ι (υβριδικοί τίτλοι) και τα κεφάλαια κατηγορίας ΙΙ (τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης). Το σταθμισμένο ενεργητικό περιλαμβάνει τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και το λειτουργικό κίνδυνο.

Από την 1η Ιανουαρίου 2014 τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία 2013/36/Ε.Ε. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 η οποία ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο με το Ν. 4261/2014 και ο Κανονισμός 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρώπης της 26ης Ιουνίου 2013 («CRD IV»), που σταδιακά εισάγουν το νέο πλαίσιο επάρκειας ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων, στα πρότυπα της Βασιλείας ΙΙΙ. Σύμφωνα με το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο για τον υπολογισμό του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας ακολουθούνται οι μεταβατικές διατάξεις όπως ισχύουν.

Επιπροσθέτως:

Πέραν του ορίου 8% για τον Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας, ισχύουν όρια 4,5% για τον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών και 6% για τον δείκτη Κεφαλαίου της κατηγορίας Ι (Tier Ι) ενώ προβλέπεται η διατήρηση αποθεμάτων ασφαλείας κεφαλαίου, επιπλέον των κεφαλαίων κοινών μετοχών.

Ειδικότερα:

- i. **«Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1»**, το οποίο εφεξής ανέρχεται σε 2,500%
- ii. **«Ειδικό αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας»**, το οποίο για τις χρήσεις 2016 έως και 2019 ήταν μηδενικό. Σημειώνουμε ότι, το μηδενικό ειδικό αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας παραμένει μηδενικό και για το πρώτο τρίμηνο του 2020 σύμφωνα με την από 164/13.12.2019 απόφαση της ΤτΕ.

Επιπλέον, η ΤτΕ είχε επιβάλει σε ατομική βάση πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 2,10% για το έτος 2019, κατά συνέπεια, η ελάχιστη τιμή του συνολικού δείκτη κεφαλαίου διαμορφώθηκε σε 12,60%.

Η ΤτΕ λαμβάνοντας υπόψη τις έκτακτες συνθήκες που διαμορφώνονται λόγω της πανδημίας του Covid-19 με την απόφαση ΕΠΑΘ 353/10.04.2020 από 13.04.2020 ορίζει σε **10,09%** τον ελάχιστο δείκτη συνολικού κεφαλαίου (ΕΔΕΑ)¹. Η Τράπεζα υπόκειται στις κεφαλαιακές απαιτήσεις τήρησης αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου 2,5% σύμφωνα με το άρθρο 122 του Ν.4261/2014, στο πλαίσιο αυτό η τήρηση του αποθέματος θα αξιολογείται ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες. Επιπλέον συστήνεται η Τράπεζα να ικανοποιεί ένα επιπλέον περιθώριο κεφαλαίων κεφαλαιακής κατεύθυνσης +1,5% (Pillar 2 Capital Guidance).

Επίσης, λόγω της σημαντικής συμμετοχής της αναβαλλόμενης φορολογίας στα εποπτικά κεφάλαια, είναι ουσιώδης ο κίνδυνος που σχετίζεται με το πλαίσιο αναγνώρισης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (D.T.A. & D.T.C.) και σχετίζεται με τους μελλοντικούς φορολογικούς συντελεστές και τυχόν δυσμενή μεταβολή του νομικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει το χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στα εποπτικά κεφάλαια.

Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε οι επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού (COVID-19) στην οικονομία αλλά και στο τραπεζικό σύστημα αναμένεται να είναι σημαντικές επηρεάζοντας αναμφίβολα και τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας των Τραπεζών. Στο πλαίσιο αυτό και προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι τράπεζες που βρίσκονται υπό την άμεση εποπτεία της ΕΚΤ είναι σε θέση να συνεχίσουν να χρηματοδοτούν την

¹ Εποπτική Διαδικασία Εξέτασης & Αξιολόγησης

πραγματική οικονομία εν όψει των αρνητικών επιπτώσεων αλλά και των προκλήσεων στις επιχειρησιακές λειτουργίες τους από την εξάπλωση του κορωνοϊού, το Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ανακοίνωσε στις 12 Μαρτίου 2020 μία σειρά εποπτικών μέτρων. Η ανακοίνωση της ΕΚΤ έγινε σε συντονισμό με συναφή ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ/ΕΒΑ), που αναφερόταν ειδικότερα στην αναβολή της διεξαγωγής της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τον τραπεζικό τομέα της ζώνης του ευρώ κατά ένα έτος και σε σειρά άλλων παρεμβάσεων. Η ανακοίνωση της ΕΚΤ αναφέρεται σε μέτρα κεφαλαιακής ελάφρυνσης όπως η δυνατότητα χρησιμοποίησης αποθεμάτων κεφαλαίου και ρευστότητας, συμπεριλαμβανομένης της Σύστασης για κεφάλαια, του Πυλώνα 2 (Pillar 2 Guidance), σε ελάφρυνση της σύνθεσης κεφαλαίων που αφορούν τις πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα 2, καθώς και σε πολιτικές ευελιξίας στην εφαρμογή εποπτικών μέτρων για κάθε επιμέρους τράπεζα. Η ΕΚΤ και η ΕΑΤ τονίζουν τη δυνατότητα χρήσης της ήδη προβλεπόμενης ευελιξίας στο υφιστάμενο πλαίσιο κανόνων για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) χωρίς όμως να επηρεάζεται η εφαρμογή από τις τράπεζες αξιόπιστων πιστοληπτικών κριτηρίων και κατάλληλων πολιτικών για την αναγνώριση και κάλυψη των ΜΕΔ, καθώς και για τον αξιόπιστο σχεδιασμό των κεφαλαίων και της ρευστότητάς τους μέσω ενισχυμένων λειτουργιών διαχείρισης κινδύνων.

Κεφαλαιακή επάρκεια Τράπεζας: Η κάλυψη των κεφαλαιακών αναγκών της Τράπεζας, είναι αποτέλεσμα των επιτυχημένων αυξήσεων κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκαν τον Δεκέμβριο 2015 και τον Δεκέμβριο 2018 καθώς και της ταυτόχρονης διάθεσης δύο νέων ομολογιακών δανείων το 2015 και ενός ομολογιακού δανείου το 2018 για την ενίσχυση του συντελεστή των κεφαλαίων των πρόσθετων στοιχείων της Κατηγορίας 1 (Tier I). Ως αποτέλεσμα, ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1 Capital Ratio) διαμορφώθηκε την 31.12.2019 στο 10,168%, ο Δείκτης Κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER I) στο 11,375% και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (Total Capital Ratio) στο 13,236%. Το πλεόνασμα στο Συνολικό Δείκτη Κεφαλαίου ανέρχεται σε 0,636% ή σε περίπου 7,95 εκατ. ευρώ.

Δείκτες	Δείκτες		Μεταβολή	Συνολικός δείκτης κεφαλαίου	Πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ΤτΕ	Απόθεμα ασφαλείας Ν. 4261/2014	Ειδικό αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας Ν.	Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις	Περιθώριο
	31.12.2019	31.12.2018							
CET1	10,168%	10,530%	-0,362%	4,500%	1,176%	2,500%	0,000%	8,176%	1,992%
TIER I	11,375%	11,757%	-0,383%	6,000%	1,575%	2,500%	0,000%	10,075%	1,300%
Total Capital Ratio	13,236%	14,032%	-0,796%	8,000%	2,100%	2,500%	0,000%	12,600%	0,636%

Σημειώνεται ότι η ελάχιστη τιμή του συνολικού δείκτη κεφαλαίου, αντί για 8,000%, ορίζεται σε 12,60% για το 2019 με το συνολικό δείκτη κεφαλαίου της Τράπεζας, κατά την 31.12.2019 να ανέρχεται σε 13,236% καλύπτοντας πλήρως τις σχετικές απαιτήσεις. Όπως προαναφέρθηκε η ΤτΕ λαμβάνοντας υπόψη τις έκτακτες συνθήκες που διαμορφώνονται λόγω της πανδημίας του Covid-19 με την απόφαση ΕΠΑΘ 353/10.04.2020 από 13.04.2020 ορίζει σε **10,09%** τον ελάχιστο δείκτη συνολικού κεφαλαίου (ΕΔΕΑ) .

Επίσης, για το μετριασμό των επιπτώσεων από την εισαγωγή του ΔΠΧΠ 9 στα εποπτικά ίδια κεφάλαια η Τράπεζα σύμφωνα με το Κανονισμό (2395/2017) εφαρμόζει τις μεταβατικές διατάξεις (phase-in approach), όπου προβλέπεται ότι τα τραπεζικά ιδρύματα δύνανται, από την πρώτη ημερομηνία εφαρμογής του ΔΠΧΠ 9 και για μία πενταετία, να προσθέτουν/επαναφέρουν στον δείκτη CET1 το μετά από φόρους ποσό της

διαφοράς των προβλέψεων που θα προκύψουν κατά τη μετάβαση στο νέο πρότυπο ΔΠΧΠ 9 σε σχέση με τις προβλέψεις που θα έχουν αναγνωρισθεί την 31.12.2017 σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39 («στατικό» ποσό).

Ρευστότητα: Στα τέλη του Β' εξαμήνου του 2015 και έως τις αρχές του 2016, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα υποχρεώθηκε να αντλήσει ρευστότητα από τον Ε.Λ.Α. για να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες ανάγκες που προέκυψαν, λόγω της απόφασης της Ε.Κ.Τ. να αναστείλει την αποδοχή τίτλων εκδόσεως ή εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης, αλλά και λόγω της σημαντικής μείωσης των καταθέσεων. Ωστόσο, οι περιορισμοί στις κινήσεις κεφαλαίων που επιβλήθηκαν από 28.6.2015, λόγω της αυξημένης εκροής καταθέσεων το Α' εξάμηνο του 2015, συντέλεσαν στη σταθεροποίηση της καταθετικής βάσης και στη βελτίωση της ρευστότητας. Η βελτίωση του κλίματος οικονομικής εμπιστοσύνης και η επιστροφή των καταθέσεων, σε συνέχεια της επιτυχούς ολοκλήρωσης της 2ης αξιολόγησης, οδήγησε σε σταδιακή αποκλιμάκωση του δανεισμού από τον έκτακτο μηχανισμό στήριξης με αποτέλεσμα η Τράπεζα να έχει απεξαρτηθεί πλήρως από τον ΕΛΑ ήδη από το 2017. Η Τράπεζα συνεχίζει να έχει δυνατότητα πρόσβασης στον Ε.Λ.Α. και έχει διαθέσιμα στοιχεία Ενεργητικού που μπορούν να ενεχυριαστούν για την άντληση ρευστότητας σε περίπτωση ανάγκης.

Η Τράπεζα τηρεί τις απαιτήσεις ρευστότητας και καθαρής σταθερής χρηματοδότησης που προβλέπονται από τα αρ. 412 και 413 του Κανονισμού ΕΕ 275/2003 και επιμετρούνται με το δείκτη LCR (Liquidity Coverage Requirement) και NSFR (net stable funding requirement, NSFR) αντίστοιχα. Στις 31.12.2019, οι δείκτες LCR και NSFR ανήλθαν σε ποσοστό 208,65% και 120% αντίστοιχα.

Δείκτες διασφάλισης ρευστότητας	31.12.2019		31.12.2018	
	Απαιτούμενο όριο δείκτη	Δείκτης	Απαιτούμενο όριο δείκτη	Δείκτης
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	LCR > 100%	208,65%	LCR > 100%	175,30%
Net Stable Funding Ratio (NSFR)	NSFR > 100%	120,00%	NSFR > 100%	116,00%

Ενέργειες Διοίκησης: Η Διοίκηση έχει διασφαλίσει την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας, μέσω των επιτυχημένων αυξήσεων κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκαν τον Δεκέμβριο 2015 και τον Δεκέμβριο 2018 καθώς και της ταυτόχρονης διάθεσης δύο νέων ομολογιακών δανείων το 2015 και ενός ομολογιακού δανείου το 2018 για την ενίσχυση του συντελεστή των κεφαλαίων των πρόσθετων στοιχείων της Κατηγορίας 1 (Tier I).

Επίσης, όπως αποτυπώνεται και στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της 31.12.2019, οι προσπάθειες της Διοίκησης και των στελεχών της Τράπεζας για την ενίσχυση της ρευστότητας απέφεραν σημαντική αύξηση των καταθέσεων κατά 71 εκατ. ευρώ περίπου έναντι της προηγούμενης χρήσης.

Επιπλέον, έχουν ληφθεί μέτρα για την ενίσχυση του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, με την αρτιότερη διαχείριση των καθυστερούμενων δανείων και τη βελτίωση του επιτοκιακού περιθωρίου (margin), προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργική κερδοφορία της Τράπεζας.

2.3. Νέα λογιστικά πρότυπα και ερμηνείες της Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει όλα τα νέα πρότυπα και τις διερμηνείες, η εφαρμογή των οποίων έγινε υποχρεωτική για τις χρήσεις που άρχισαν την 1η Ιανουαρίου 2019. Στην παράγραφο 2.3.1 παρουσιάζονται τα πρότυπα τα οποία έχουν υιοθετηθεί από την 1η Ιανουαρίου 2019. Στην παράγραφο 2.3.2 παρουσιάζονται τα πρότυπα, οι τροποποιήσεις και οι διερμηνείες, τα οποία είτε δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ, είτε δεν έχουν υιοθετηθεί, από την Ε.Ε..

2.3.1. Νέα πρότυπα, διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων προτύπων, τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2018 ή μεταγενέστερα.

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 από 01.01.2019, το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις» και σχετικές διερμηνείες, εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο λογιστικής, εντός ισολογισμού για τους μισθωτές, σύμφωνα με το οποίο η ταξινόμηση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή, ως λειτουργικές ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, καταργείται και όλες οι μισθώσεις αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17.

Ο ορισμός της μίσθωσης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16 βασίζεται κυρίως στην έννοια του ελέγχου. Το ΔΠΧΑ 16 διαχωρίζει τις μισθώσεις από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με βάση το κατά πόσο η χρήση ενός καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου ελέγχεται από τον πελάτη. Θεωρείται ότι υφίσταται έλεγχος όταν ο πελάτης/μισθωτής έχει:

- Το δικαίωμα να αποκτήσει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου, και
- Το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση του καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου

Το ΔΠΧΑ 16 προβλέπει την αναγνώριση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» (right of use asset) και της «υποχρέωσης από μισθώσεις» (lease liability), κατά την έναρξη της μίσθωσης, σε περίπτωση που υπάρχει σύμβαση ή μέρος σύμβασης που αποδίδει στον μισθωτή το δικαίωμα χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου για μία χρονική περίοδο έναντι τιμήματος.

Το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού, αρχικά επιμετράται στο κόστος, το οποίο αποτελείται από το ποσό της υποχρέωσης από μισθώσεις, πλέον τα μισθώματα που καταβλήθηκαν στον εκμισθωτή κατά ή πριν την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης αφαιρουμένων τυχόν κινήτρων προς τον μισθωτή που εισπράχθηκαν, την αρχική εκτίμηση για κόστος αποκατάστασης και το αρχικό άμεσο κόστος που πραγματοποιήθηκε από τον μισθωτή, και εν συνεχεία επιμετράται στο κόστος, μείον σωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση. Η υποχρέωση από μισθώσεις, αρχικά αναγνωρίζεται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά την διάρκεια της περιόδου μίσθωσης που ακόμη δεν έχουν καταβληθεί.

Κατά συνέπεια, η σταθερή μέθοδος αναγνώρισης του εξόδου από λειτουργικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 αντικαθίσταται από την απόσβεση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» και τον τόκο-έξοδο της «υποχρέωσης από μισθώσεις». **Η αναγνώριση των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων από τους μισθωτές, όπως περιγράφεται ανωτέρω, δεν απαιτείται για ορισμένες βραχυπρόθεσμης διάρκειας μισθώσεις και μισθώσεις στοιχείων ενεργητικού χαμηλής αξίας.** Ο λογιστικός χειρισμός για τους εκμισθωτές δεν επηρεάζεται ουσιωδώς από τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16.

Υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16

Η Τράπεζα εφάρμοσε τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019 επιλέγοντας την τροποποιημένη αναδρομική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 και συνεπώς η συγκριτική πληροφόρηση δεν αναπροσαρμόστηκε.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, η Τράπεζα ως μισθωτής αναγνωρίζει στον ισολογισμό δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεις από μισθώσεις, τα οποία επιμετρώνται αρχικά στην παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων.

Η Τράπεζα εφάρμοσε αυτή την αρχική επιμέτρηση σε όλες τις μισθώσεις, εξαιρουμένων αυτών με περίοδο μίσθωσης 12 μηνών ή μικρότερη, κάνοντας χρήση των σχετικών εξαιρέσεων για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις στις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο έχει χαμηλή αξία.

Κατά την εφαρμογή της τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης, η Τράπεζα χρησιμοποίησε τις παρακάτω κύριες εκτιμήσεις και παραδοχές:

- Προκειμένου να καθοριστεί η περίοδος μίσθωσης των μισθώσεων στις οποίες η Τράπεζα είναι ο μισθωτής, περιλαμβανόμενων και των μισθώσεων αορίστου διάρκειας, ελήφθησαν υπόψη όλα τα σχετικά γεγονότα και συνθήκες, όπως οι μελλοντικές ανάγκες στέγασης και η αναμενόμενη χρήση, και ασκήθηκε κρίση. Επιπροσθέτως, ελήφθησαν υπόψη δικαιώματα για επέκταση ή λήξη της μίσθωσης τα οποία θεωρείται κατ' ουσίαν βέβαιο ότι θα εξασκηθούν. Οι εκτιμήσεις αυτές θα επανεξετάζονται σε τακτική βάση κατά τη διάρκεια της περιόδου της εκάστοτε μίσθωσης.
- Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων από μισθώσεις επιμετρήθηκε με βάση το εκτιμώμενο επιτόκιο δανεισμού κατά την ημερομηνία της μετάβασης (5,5%), καθώς το επιτόκιο που εμπεριέχεται στις μισθώσεις δεν μπορούσε να καθοριστεί εύκολα. Επισημαίνεται ότι το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για το καθορισμό των υποχρεώσεων από μισθώσεις θα επαναυπολογίζεται σε τακτική βάση, χρησιμοποιώντας επικαιροποιημένα δεδομένα.

- Οι ισχύοντες φόροι, ο ΦΠΑ και τα τέλη χαρτοσήμου εξαιρέθηκαν από το πεδίο υπολογισμών του ΔΠΧΑ 16.

Η επίδραση του εν λόγω Προτύπου στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας αποτυπώνεται στη σημείωση 2.3.3.

ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο

αυτών είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11: Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, ΔΛΠ 12: Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, ΔΛΠ 23: Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

2.3.2. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα, διερμηνείες και αναθεωρήσεις προτύπων έχουν δημοσιευτεί αλλά, είτε δεν έχουν τεθεί ακόμα σε ισχύ, είτε δεν έχουν εγκριθεί από την Ε.Ε.:

Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2020. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία.

Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2020. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2020. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία.

Τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7: «Αναμόρφωση Σημείου Αναφοράς Επιτοκίου» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Τον Σεπτέμβριο του 2019, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων σε ορισμένες απαιτήσεις συγκεκριμένων λογιστικών χειρισμών αντιστάθμισης, προκειμένου να εξομαλύνει ενδεχόμενες επιπτώσεις που προκύπτουν από την αβεβαιότητα η οποία προέρχεται από την αναμόρφωση του Σημείου Αναφοράς Επιτοκίου. Οι τροποποιήσεις σχεδιάστηκαν για να υποστηρίξουν την παροχή χρήσιμων χρηματοοικονομικών πληροφοριών από τις εταιρείες κατά τη διάρκεια της περιόδου αβεβαιότητας, η οποία προκύπτει από τη σταδιακή κατάργηση των σημείων αναφοράς επιτοκίου, όπως τα διατραπεζικά επιτόκια. Επιπλέον, οι εταιρείες απαιτείται να παράσχουν πρόσθετες πληροφορίες στους επενδυτές αναφορικά με τις σχέσεις αντιστάθμισης που επηρεάζονται άμεσα από τις εν λόγω συνθήκες αβεβαιότητας. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2020. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες

στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία.

ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 «Ταξινόμηση Υποχρεώσεων ως Βραχυπρόθεσμες ή Μακροπρόθεσμες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2022)

Τον Ιανουάριο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων του ΔΛΠ 1 που επηρεάζουν τις απαιτήσεις για την παρουσίαση των υποχρεώσεων. Συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ένα από τα κριτήρια ταξινόμησης μιας υποχρέωσης ως μακροπρόθεσμη, την απαίτηση για μία οντότητα να έχει το δικαίωμα να αναβάλει τον διακανονισμό της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την περίοδο αναφοράς. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν: α) αποσαφήνιση ότι το δικαίωμα μίας οντότητας για αναβολή του διακανονισμού θα πρέπει να υφίσταται κατά την ημερομηνία αναφοράς, β) αποσαφήνιση ότι η ταξινόμηση της υποχρέωσης δεν επηρεάζεται από τις προθέσεις ή προσδοκίες της διοίκησης σχετικά με την εξάσκηση του δικαιώματος αναβολής του διακανονισμού, γ) επεξηγούν πώς οι συνθήκες δανεισμού επηρεάζουν την ταξινόμηση, και δ) αποσαφήνιση των απαιτήσεων σχετικά με την ταξινόμηση υποχρεώσεων μίας οντότητας που πρόκειται να ή ενδεχομένως να διακανονίσει μέσω έκδοσης ιδίων συμμετοχικών τίτλων. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Τράπεζα θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία.

Η Τράπεζα δεν έχει σκοπό να εφαρμόσει κανένα από τα Πρότυπα ή τις Διερμηνείες νωρίτερα. Με βάση τις λογιστικές πολιτικές που ακολουθούνται, η Διοίκηση δεν αναμένει σημαντικές επιδράσεις στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας από την εφαρμογή των ανωτέρω Προτύπων και Διερμηνειών, όταν αυτά καταστούν εφαρμόσιμα.

2.3.3. Επίπτωση από σημαντικές αλλαγές στην εφαρμογή λογιστικών πολιτικών

Η Τράπεζα κατά την 31.12.2019 μισθώνει σημαντικό αριθμό ακινήτων τα οποία είτε χρησιμοποιεί ως υποκαταστήματα είτε αφορούν λοιπές μισθώσεις ακινήτων (κατοικίες στελεχών κτλ). Οι συνολικές καταβολές μισθωμάτων κατά τη χρήση 2019 ανήλθαν σε 957χιλ. ευρώ περίπου.

Την 01.01.2019 η Τράπεζα εφάρμοσε τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» αναγνωρίζοντας περιουσιακό στοιχείο ενεργητικού ως δικαίωμα χρήσης ακινήτων (Rights Of Use) ποσού 4.720.720 ευρώ και ισόποσες υποχρεώσεις από μισθώσεις. Το ποσό αυτό κατά την 31.12.2019 λόγω σύναψης νέων μισθώσεων και τερματισμού παλαιότερων, διαμορφώθηκε σε 5.411.657 ευρώ.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16, κατά την 31.12.2019 τα «Γενικά Διοικητικά έξοδα» και πιο συγκεκριμένα το κονδύλι «Ενοίκια κτιρίων» εμφανίζεται μειωμένο κατά 903.306,84 ευρώ (που αφορούν περιπτώσεις μισθώσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16) ενώ αντίστοιχα τα αποτελέσματα της χρήσεως έχουν επιβαρυνθεί με «Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης ΔΠΧΑ 16» ποσού ευρώ 749.941,82 πλέον χρηματοοικονομικού κόστους που απορρέει από τις ως άνω συμβάσεις ποσού 263.855,29 ευρώ. Τέλος, αναφέρεται ότι η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 οδήγησε στο σχηματισμό αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης ποσού 32.042,18 ευρώ.

Πίνακας αντυπαρβολής δαπάνης μισθωμάτων Vs ΔΠΧΑ 16	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Ενοίκια κτιρίων	54.302	945.783
Χρηματοοικονομικό κόστος μισθωμένων ακινήτων (ΔΠΧΑ 16)	263.855	-
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης ΔΠΧΑ 16	749.942	-
Αναβαλλόμενος φόρος	(32.042)	
Σύνολο	1.036.057	945.783

2.4. Μετατροπή ξένων νομισμάτων

Νόμισμα μέτρησης και αναφοράς: Το νόμισμα μέτρησης και αναφοράς της Τράπεζας είναι το ευρώ. Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ, ενώ οι επεξηγήσεις και οι Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων παρουσιάζονται σε ευρώ, εκτός αν δηλώνεται διαφορετικά.

Συναλλαγές και υπόλοιπα: Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται σε ευρώ βάσει των ισοτιμιών που ισχύουν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών. Οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, προσαρμόζονται, ώστε να αντανakλούν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες της ημερομηνίας σύνταξης. Τα κέρδη και οι ζημιές που προκύπτουν από τέτοιες συναλλαγές (και από τη μετατροπή στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού εκφρασμένων σε ξένο νόμισμα), αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν καταχωρούνται στην καθαρή θέση ως αναγνωρισμένες αντισταθμίσεις ταμειακών ρών.

2.5. Ταμείο και ταμειακά διαθέσιμα

Για τους σκοπούς σύνταξης των ταμειακών ρών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα» και «Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων», με ημερομηνία λήξης μικρότερη των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους.

2.6. Χρηματοοικονομικά μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο Ενεργητικού σε μια επιχείρηση και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο σε μια άλλη. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της Τράπεζας, από τη στιγμή που αυτή καθίσταται ένα μέρος εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

2.6.1. Αναγνώριση και επιμέτρηση

Επενδύσεις και λοιπά (πρωτογενή) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (ΔΠΧΑ 9)

Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ταξινομούνται σε μια από τις εξής τρεις κατηγορίες:

1. **στο αποσβέσιμο κόστος**, εφόσον πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - i. το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου, στόχος του οποίου είναι η διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών, και
 - ii. βάσει των συμβατικών όρων που διέπουν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, δημιουργούνται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου (solely payments of principle and interest – SPPI).
2. **στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση**, εφόσον πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - i. το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διατηρείται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και
 - ii. βάσει των συμβατικών όρων που διέπουν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, δημιουργούνται σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου κεφαλαίου.
3. **και στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων** σε κάθε άλλη περίπτωση, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού θα επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου: Το επιχειρηματικό μοντέλο μιας οικονομικής οντότητας καθορίζεται σε επίπεδο που να αντανakλά τον τρόπο με τον οποίο οι ομάδες χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων βρίσκονται υπό κοινή διαχείριση ώστε να επιτυγχάνεται ένας συγκεκριμένος επιχειρηματικός στόχος. Ουσιαστικά, αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο η οικονομική οντότητα διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της για να δημιουργεί ταμειακές ροές. Δηλαδή, το επιχειρηματικό μοντέλο καθορίζει το εάν οι ταμειακές ροές θα απορρέουν από την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών, την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο. Με βάση το ΔΠΧΑ 9, ορίζεται ότι τα χρηματοοικονομικά

στοιχεία του ενεργητικού που προορίζονται για εμπορική εκμετάλλευση ή που η διαχείρισή τους γίνεται με βάση την εύλογη αξία, θα επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Αξιολόγηση SPPI (αξιολόγηση συμβατικών ταμειακών ροών που αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων) : Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον οι συμβατικές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων, η Τράπεζα λαμβάνει υπόψη εάν οι εν λόγω ροές είναι συνεπείς με μια βασική δανειακή σύμβαση, ελέγχοντας ουσιαστικά εάν τα βασικά στοιχεία του επιτοκίου ενσωματώνουν το αντάλλαγμα για την διαχρονική αξία του χρήματος, τον πιστωτικό κίνδυνο ή/και άλλους βασικούς κινδύνους δανεισμού καθώς και ένα περιθώριο κέρδους. Επίσης, διενεργείται μια αξιολόγηση για το εάν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού περιλαμβάνει κάποιο συμβατικό όρο που θα μπορούσε να επηρεάσει ποσοτικά ή χρονικά τις συμβατικές ταμειακές ροές με τέτοιο τρόπο, που η ανωτέρω προϋπόθεση δεν έπαυε να ισχύει. Στις περιπτώσεις όπου οι συμβατικοί όροι επιφέρουν την έκθεση σε κινδύνους ή μεταβλητότητα που δεν σχετίζεται με μια βασική δανειακή σύμβαση, το σχετικό χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού θα επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Αξιολόγηση μεταβολών ταξινόμησης και επιμέτρησης: Η Τράπεζα κατά την ημερομηνία μετάβασης προχώρησε σε αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου στα χαρτοφυλάκια και προέβη σε λεπτομερή αξιολόγηση των συμβατικών όρων στο χαρτοφυλάκιο των χρεωστικών τίτλων, με σκοπό τον εντοπισμό πιθανών μεταβολών στην ταξινόμηση και επιμέτρηση αυτών. Στην πλειονότητά του, το χαρτοφυλάκιο των χρεωστικών τίτλων της Τράπεζας πληροί το κριτήριο του «SPPI».

Κατά συνέπεια και βάσει των υφιστάμενων επιχειρηματικών μοντέλων :

- **τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα** επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος,
- **τα ομόλογα** επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- **οι λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι** επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, αυτές αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος.

Επιχειρηματικό Μοντέλο	Βασικά Χαρακτηριστικά	Κατηγορία Επιμέτρησης	Ταξινόμηση Χρηματοοικονομικών Μέσων
Μοντέλο Διακράτησης (Hold to Collect)	• Διακράτηση για είσπραξη ταμειακών ροών • Οι ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων (κριτήριο SPPI) • Η πώληση των μέσων σε συχνότητα και μέγεθος δεν είναι πιθανή	Αποσβεσμένο κόστος (Amortised Cost)	• Μετρητά και ισοδύναμα μετρητών • Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων • Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών
Μοντέλο Διακράτησης και Πώλησης (Hold to Collect and Sell)	• Διακράτηση για είσπραξη ταμειακών ροών με κύριο σκοπό την πώληση των μέσων • Οι ταμειακές ροές αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων (κριτήριο SPPI)	Εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων (Fair Value through Other Comprehensive Income - FVOCI)	-
Άλλο	• Τα μέσα δε δύνανται να ταξινομηθούν στα παραπάνω δύο μοντέλα • Οι ταμειακές ροές που μπορεί να προκύψουν έχουν τυχαία συχνότητα	Εύλογη αξία μέσω των Αποτελεσμάτων (Fair Value through Profit or Loss - FVPL)	• Χρεόγραφα και Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους

Απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει ένα μοντέλο **αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (expected credit losses – ECL)**. Το νέο μοντέλο απομείωσης εφαρμόζεται για χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων συμπεριλαμβανομένων των δανείων, απαιτήσεων

από μισθώσεις, ομολόγων, συμβολαίων χρηματοοικονομικής εγγύησης και δανειακών δεσμεύσεων ενώ δε θα αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης για επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους.

Το ΔΠΧΑ 9 χρησιμοποιεί μία προσέγγιση «**τριών σταδίων**» η οποία θα αντικατοπτρίζει μεταβολές στην πιστωτική ποιότητα από την αρχική αναγνώριση.

Στάδιο 1: Συγκεντρώνει τόσο χρεωστικούς τίτλους με χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς, όσο και τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού για τα οποία δεν έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού τους κινδύνου από την αρχική αναγνώριση

Στις περιπτώσεις αυτές, θα αναγνωρίζεται μία πρόβλεψη για ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο ίση με τις αναμενόμενες ζημιές για 12 μήνες («12-month expected losses»). Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για 12 μήνες ορίζονται ως το μέρος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής που αντιπροσωπεύει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που προκύπτουν από γεγονότα αθέτησης επί ενός χρηματοοικονομικού μέσου τα οποία είναι πιθανά εντός των 12 μηνών μετά την ημερομηνία αναφοράς.

Στάδιο 2: Συγκεντρώνει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική τους αναγνώριση και για τα οποία δεν έχει παρατηρηθεί κάποιο ζημιογόνο γεγονός. Στις περιπτώσεις αυτές θα αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκεια τη ζωής τους («lifetime expected losses»).

Στάδιο 3: Συγκεντρώνει τα αγορασμένα ή κατά την αρχική τους αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού. Στις περιπτώσεις αυτές, η πρόβλεψη απομείωσης θα επιμετράτε πάντοτε ως ένα ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας της ζωής τους.

Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Το ποσό της επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών θα αντιπροσωπεύει μία σταθμισμένη βάση πιθανοτήτων μέση εκτίμηση που θα λαμβάνει υπόψη τη διαχρονική αξία του χρήματος. Ως πιστωτική ζημία ορίζεται η παρούσα αξία της διαφοράς μεταξύ **α)** των συμβατικών ταμειακών ροών που οφείλονται σε μια οικονομική οντότητα με βάση τη σύμβαση και **β)** των ταμειακών ροών που η οικονομική οντότητα αναμένει να εισπράξει (cash shortfalls). Η προεξόφληση για τον προσδιορισμό της παρούσας αξίας πραγματοποιείται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο (EIR) του στοιχείου του ενεργητικού, ή με το προσαρμοσμένο στον πιστωτικό κίνδυνο πραγματικό επιτόκιο (credit-adjusted EIR) σε ό, τι αφορά τα αγορασμένα ή κατά την αρχική τους αναγνώριση πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού. Ο τρόπος που μία οντότητα επιμετρά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ενός χρηματοοικονομικού μέσου θα πρέπει μεταξύ άλλων να αντανakλά λογικές και βάσιμες πληροφορίες οι οποίες είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία αναφοράς χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια και αφορούν παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών.

Για τους σκοπούς επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η Τράπεζα έχει συνεκτιμήσει τις αναμενόμενες υστερήσεις των ταμειακών ροών (cash shortfalls) με τις ταμειακές ροές από τις εξασφαλίσεις ή άλλα μέτρα προστασίας πιστωτικού κινδύνου που εμπεριέχονται στους συμβατικούς όρους και τα οποία

δεν αναγνωρίζονται ξεχωριστά. Η εκτίμηση των αναμενόμενων cash shortfalls για ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού με εξασφαλίσεις αποτυπώνει το ποσό των ταμειακών ροών και τη χρονική στιγμή που αυτές αναμένεται να εισπραχθούν από την διαδικασία πλειστηριασμού μετά την αφαίρεση των προεξοφλημένων εξόδων εκποίησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν ο πλειστηριασμός είναι πιθανός. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται για τη μέγιστη συμβατική περίοδο στην οποία η Τράπεζα είναι εκτεθειμένη σε πιστωτικό κίνδυνο. Η μέγιστη συμβατική περίοδος ορίζεται με βάση τους ουσιώδεις όρους του χρηματοοικονομικού μέσου συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας απαίτησης πρόωρης αποπληρωμής ή ακύρωσης από πλευράς Τραπέζης, καθώς και του δικαιώματος επέκτασης από την πλευρά του πελάτη. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα λαμβάνει υπόψη τη συνήθη διαδικασία λήψης μέτρων μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, προγενέστερες πρακτικές, μελλοντικές προθέσεις και αναμενόμενα μέτρα διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου, την περίοδο κατά την οποία ήταν εκτεθειμένη σε πιστωτικό κίνδυνο για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα καθώς και τη χρονική διάρκεια εμφάνισης σχετικών αθετήσεων για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα κατόπιν σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η οικονομική οντότητα ενδέχεται να μην έχει στη διάθεσή της λογικές και βάσιμες πληροφορίες που να καθίστανται διαθέσιμες χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια για την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής σε βάση μεμονωμένου μέσου. Σε αυτή την περίπτωση, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής αναγνωρίζονται σε συλλογική βάση λαμβάνοντας υπόψη περιεκτικές πληροφορίες πιστωτικού κινδύνου.

Αυτές οι περιεκτικές πληροφορίες πιστωτικού κινδύνου πρέπει να ενσωματώνουν όχι μόνο πληροφορίες που αφορούν το παρελθόν, αλλά και όλες τις σχετικές πληροφορίες πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων μακροοικονομικών πληροφοριών που αφορούν το μέλλον, προκειμένου να υπολογίζεται κατά προσέγγιση το αποτέλεσμα της αναγνώρισης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής όταν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική αναγνώριση σε επίπεδο μεμονωμένου μέσου. **Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα και απομειωμένα δάνεια γίνεται σε ατομική βάση ενώ για τα λοιπά ανοίγματα, η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών δύναται να πραγματοποιείται σε συλλογική βάση.**

Κατάταξη ανοιγμάτων σε στάδια

Η Τράπεζα διακρίνει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε εκείνα που επιμετρώνται με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12 μηνών (στάδιο 1) και σε εκείνα για τα οποία αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια της ζωής τους (στάδιο 2 και 3) σύμφωνα με το εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση. Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η Τράπεζα λαμβάνει υπόψη της ένα συνδυασμό ποσοτικών και ποιοτικών κριτηρίων τα οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν:

- Ενδεχόμενες μεταβολές της πιθανότητας αθέτησης για την εναπομείνουσα διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου (residual lifetime probability of default),
- όρια σε απόλυτες τιμές (absolute thresholds) της πιθανότητας αθέτησης για την εναπομείνουσα διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου, και
- ημέρες καθυστέρησης.

Η Διοίκηση μπορεί προσωρινά να παρεμβαίνει αναπροσαρμόζοντας τα αποτελέσματα του μοντέλου απομείωσης, είτε σε ατομική είτε σε συλλογική βάση, όσον αφορά τα χρηματοδοτικά ανοίγματα με κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, με σκοπό να ληφθούν υπόψη ειδικές καταστάσεις, οι οποίες ενδεχομένως να μην αντικατοπτρίζονται πλήρως στα μοντέλα απομείωσης. **Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που έχουν υποστεί σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο από την αρχική αναγνώριση θα κατατάσσονται στο στάδιο 2.** Όταν τα κριτήρια κατάταξης στο στάδιο 2 παύουν να ισχύουν, τότε τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού θα ανακατατάσσονται στο στάδιο 1. **Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού όταν θεωρούνται απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου θα κατατάσσονται στο στάδιο 3.** Μεταγενέστερες μεταφορές από το στάδιο 3 στο στάδιο 2 θα λαμβάνουν χώρα όταν τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού παύουν να θεωρούνται απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Βασικές παράμετροι προσδιορισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βασίζεται στις καμπύλες της πιθανότητας αθέτησης (probability of default -PD), της ζημιάς ως ποσοστό του χρηματοδοτικού ανοίγματος δεδομένης της αθέτησης (loss given default - LGD), της έκθεσης κατά την αθέτηση (exposure at default - EAD) και άλλων παραμέτρων όπως τον συντελεστή μετατροπής των εκτός ισολογισμού ανοιγμάτων σε πιστωτικά ανοίγματα (credit conversion factor - CCF) και το ποσοστό προπληρωμής (prepayment rate). Γενικά, η Τράπεζα υπολογίζει να αντλήσει αυτές τις παραμέτρους από εσωτερικώς αναπτυγμένα στατιστικά μοντέλα, ιστορικά δεδομένα συγκεκριμένης χρονικής στιγμής (point-in-time) και παρατηρήσεις, αξιοποιώντας τις υφιστάμενες υποδομές που έχει αναπτύξει σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο και τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνου. Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών πραγματοποιείται με τον ακόλουθη φόρμουλα :

Φόρμουλα υπολογισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών		
Abbreviation	Expected Credit Loss	Loss Given Default
	$ECL = PD * EAD * LGD$	$LGD = LGL * (1 - Cure Rate)$
ECL	Expected Credit Loss	Αναμενόμενη ζημία
PD	Probability of Default	Πιθανότητα αθέτησης
LGD	Loss Given Default	Ζημία κατά την αθέτηση
LGL	Loss Given Loss	Έκθεση σε ζημία
EAD	Exposure-at-default	Άνοιγμα σε κίνδυνο
	Cure Rate	Βαθμός αποκατάστασης

2.6.2.Καθορισμός της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Εύλογη αξία ορίζεται ως, η τιμή στην οποία θα πωληθεί ένα περιουσιακό στοιχείο Ενεργητικού (χρηματοοικονομικό ή μη), ή η τιμή που θα καταβληθεί για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης (χρηματοοικονομικής ή μη) σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας, υποθέτουμε ότι η συναλλαγή για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου ή τη μεταβίβαση της υποχρέωσης, λαμβάνει χώρα είτε: (i) στην κύρια αγορά για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση είτε (ii) ελλείψει κύριας αγοράς, στην πλέον συμφέρουσα αγορά για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση.

Ένα χρηματοοικονομικό μέσο θεωρείται ότι είναι διαπραγματεύσιμο σε μια κύρια αγορά, αν οι τιμές διαπραγμάτευσης είναι άμεσα και τακτικά διαθέσιμες από ένα χρηματιστήριο, μεσίτη, επιχειρηματικό τομέα,

μια υπηρεσία τιμολόγησης ή ένα ρυθμιστικό φορέα, και αυτές οι τιμές εκφράζουν τρέχουσες και τακτικά διενεργούμενες αγοραίες συναλλαγές σε καθαρά εμπορική βάση.

Μια οντότητα δεν χρειάζεται να πραγματοποιήσει εξαντλητική έρευνα όλων των πιθανών αγορών για να εντοπίσει την κύρια αγορά ή, απουσία κύριας αγοράς, την πλέον συμφέρουσα αγορά, αλλά να λαμβάνει υπόψη της όλες τις ευλόγως διαθέσιμες πληροφορίες. Απουσία σχετικών αποδείξεων για το αντίθετο, η αγορά στην οποία μια οντότητα θα πραγματοποιούσε κανονικά μια συναλλαγή για την πώληση του περιουσιακού στοιχείου ή τη μεταβίβαση της υποχρέωσης, θεωρείται ότι είναι η κύρια αγορά ή, απουσία κύριας αγοράς, η πλέον συμφέρουσα αγορά. Εάν υπάρχει κύρια αγορά για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση, η επιμέτρηση της εύλογης αξίας αντιπροσωπεύει την τιμή στην αγορά αυτή (είτε η τιμή αυτή είναι άμεσα παρατηρήσιμη, είτε εκτιμάται με τη χρήση άλλης τεχνικής αποτίμησης), ακόμα και εάν η τιμή σε μια διαφορετική αγορά είναι, ενδεχομένως, περισσότερο συμφέρουσα, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης.

Το Δ.Π.Χ.Α. 13 καθορίζει την ιεραρχία των μοντέλων αποτίμησης, σχετικά με την αντικειμενικότητα των στοιχείων που χρησιμοποιούνται σε αυτά τα μοντέλα (παρατηρήσιμα ή μη στοιχεία). Τα παρατηρήσιμα δεδομένα βασίζονται σε δεδομένα της αγοράς και αντλούνται από ανεξάρτητες πηγές, ενώ τα μη παρατηρήσιμα αναφέρονται σε παραδοχές της Διοίκησης. Η Τράπεζα υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων, στηριζόμενη σε σχετικό πλαίσιο που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων, με βάση τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους, όπως αυτό περιγράφεται κατωτέρω:

Επίπεδο 1: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία, με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές, για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία, με βάση μοντέλα αποτίμησης, στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Επίπεδο 3: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία, με βάση μοντέλα αποτίμησης, στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Διαγραφή: Ένα χρηματοοικονομικό μέσο του Ενεργητικού διαγράφεται, όταν η Τράπεζα χάνει τον έλεγχο επί των συμβατικών δικαιωμάτων που περιέχονται στο στοιχείο αυτό. Αυτό συμβαίνει όταν τα δικαιώματα λήγουν ή μεταβιβάζονται και η Τράπεζα έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που συνεπάγεται η ιδιοκτησία του. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις διαγράφονται, όταν η υποχρέωση της Τράπεζας για καταβολή μετρητών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων παύει να υφίσταται.

Συμψηφισμός: Χρηματοοικονομικά στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού δύναται να συμψηφιστούν και το καθαρό ποσό εμφανίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, όταν υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει τον συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί, και παράλληλα, υπάρχει πρόθεση, είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.7. Συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενείς είναι οι επιχειρήσεις στις οποίες η Τράπεζα ασκεί σημαντική επιρροή, αλλά δεν ασκεί έλεγχο και το κατεχόμενο ποσοστό κυμαίνεται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις αρχικά καταχωρούνται στην αξία κτήσεώς τους και ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

2.8. Επενδύσεις σε ακίνητα

Τα ακίνητα που κατέχονται με σκοπό τη μακροπρόθεσμη εκμίσθωση ή/και την απόκτηση υπεραξίας, κατατάσσονται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Οι επενδύσεις σε ακίνητα καταχωρούνται αρχικά στο κόστος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εξόδων συναλλαγής. Μετά την αρχική καταχώρηση, οι επενδύσεις σε ακίνητα καταχωρούνται στην εύλογη αξία, όπως αυτή εκτιμάται από εκτιμητή. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις αγοραίες τιμές ή αναπροσαρμόζεται, αν κρίνεται απαραίτητο, αναλόγως της φύσης, της τοποθεσίας και της κατάστασης του συγκεκριμένου ακινήτου. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 13, η επιμέτρηση της εύλογης αξίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ικανότητα δημιουργίας ωφελειών από τη μέγιστη και βέλτιστη χρήση του περιουσιακού στοιχείου ή από την πώλησή του σε τρίτο, που θα χρησιμοποιήσει το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο κατά τη μέγιστη και βέλτιστη χρήση του.

Εάν η πληροφόρηση για τις εύλογες αξίες δεν είναι διαθέσιμη, χρησιμοποιούνται εκτιμητικές μέθοδοι. Οι εύλογες αξίες των επενδύσεων σε ακίνητα αντανακλούν εισοδήματα από τρέχουσες μισθώσεις, καθώς και παραδοχές για μελλοντικές μισθώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς. Οι εύλογες αξίες αντανακλούν, επίσης, οποιεσδήποτε εκροές αναμένονται για τις επενδύσεις σε ακίνητα. Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται στη λογιστική αξία του ακινήτου, μόνο όταν είναι πιθανόν, ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη, τα οποία σχετίζονται με το ακίνητο, θα εισρεύσουν στην Τράπεζα και το κόστος τους μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα. Όλες οι άλλες δαπάνες βελτίωσης και συντήρησης, καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος, κατά τη διάρκεια της χρήσης στην οποία πραγματοποιούνται. Για τα ακίνητα που δεν εκτιμώνται από εκτιμητές, η εύλογη αξία προσδιορίζεται με μεθοδολογία που βασίζεται σε τιμές από πραγματοποιηθείσες εκτιμήσεις.

Μεταβολές στην εύλογη αξία καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος. Εάν μια επένδυση σε ακίνητο μετατραπεί σε ιδιοχρησιμοποιούμενη, κατηγοριοποιείται στα ενσώματα πάγια και η εύλογη αξία της κατά την ημερομηνία της αλλαγής θεωρείται ως το νέο κόστος. Τα ακίνητα που κατασκευάζονται ή αναπτύσσονται για μελλοντική χρήση, ως επενδύσεις σε ακίνητα, κατατάσσονται στα ενσώματα πάγια και καταχωρούνται στο κόστος μέχρι να ολοκληρωθεί η κατασκευή ή η ανάπτυξή τους, οπότε και αλλάζουν κατηγορία και λογιστικοποιούνται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Οι επενδύσεις σε ακίνητα που διακρατούνται για πώληση, χωρίς να υπόκεινται σε βελτιώσεις, εντάσσονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται για πώληση, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 5.

2.9. Άυλα πάγια στοιχεία

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο, κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών, η οποία εκτιμάται σε 10 χρόνια. Δαπάνες που απαιτούνται για την ανάπτυξη και συντήρηση του λογισμικού, αναγνωρίζονται ως έξοδα, όταν πραγματοποιούνται. Οι δαπάνες που αναλαμβάνονται για την ανάπτυξη συγκεκριμένων λογισμικών που ελέγχονται από την Τράπεζα, αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία. Τέτοιες δαπάνες περιλαμβάνουν αμοιβές προσωπικού και αναλογία γενικών εξόδων.

2.10. Ενσώματες πάγιες ακινητοποιήσεις

Τα ενσώματα πάγια αποτιμώνται ως εξής:

- Τα οικοπέδα και κτίρια στην εύλογη αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται από εκτιμήσεις επαγγελματιών εκτιμητών, που βασίζονται σε ενδείξεις της αγοράς, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 16.
- Ο μηχανολογικός εξοπλισμός, τα αυτοκίνητα, οι Η/Υ, τα Α.Τ.Μ. και ο λοιπός εξοπλισμός στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομείωση.

Η εύλογη αξία στα περιουσιακά στοιχεία της πρώτης περίπτωσης ή το κόστος κτήσεως σε εκείνα της δεύτερης, περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτησή τους. Μπορεί, επίσης, να περιλαμβάνει κέρδη ή ζημιές από αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου κατά την αγορά των στοιχείων, τα οποία είχαν καταχωρηθεί σε αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων. Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της εύλογης αξίας ή του κόστους κτήσεως, αντίστοιχα, ή ως ξεχωριστό πάγιο, μόνον εάν είναι πιθανόν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στην Τράπεζα και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 23, το κόστος δανεισμού μεταφέρεται σε αύξηση του κόστους κτήσεως του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του Δ.Λ.Π. 23. Συγκεκριμένα, αυτές αναφέρουν ότι: α) το κόστος δανεισμού πρέπει να σχετίζεται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου, που απαιτεί σημαντική χρονική περίοδο προετοιμασίας, για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για την πώλησή του και β) το κόστος δανεισμού θα είχε αποφευχθεί, εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η δαπάνη για το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο.

Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν αυτές πραγματοποιούνται. Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις όλων των άλλων στοιχείων των ενσώματων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο, μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους, που έχει ως εξής:

Κατηγορία Παγίων	Συντελεστής	Ωφέλιμη Ζωή
Βελτιώσεις επί μισθωμένων ακινήτων	Διάρκεια Μίσθωσης ή Ωφέλιμη Ζωή	
Κτίρια - τεχνικά έργα	2,86%	35 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	10,00%	10 έτη
Αυτοκίνητα	20,00%	5 έτη
Η/Υ & Α.Τ.Μ.	20,00%	5 έτη
Λοιπός εξοπλισμός	10,00%	10 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσώματων παγίων που αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα χρήσεως. Κατά την πώληση ενσώματων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας (εύλογη αξία ή κόστος κτήσεως, ανάλογα με την κατηγορία των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων), καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα χρήσεως.

Ύστερα από την αρχική αναγνώρισή τους, τα οικόπεδα και κτίρια των οποίων η εύλογη αξία μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα, εμφανίζονται με αναπροσαρμοσμένη αξία, που αποτελείται από την εύλογη αξία τους κατά την ημέρα της αναπροσαρμογής. Αναπροσαρμογές γίνονται τακτικά, ούτως ώστε η λογιστική αξία να μη διαφέρει σημαντικά από εκείνη που θα προσδιοριζόταν χρησιμοποιώντας την εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Η συχνότητα των αναπροσαρμογών εξαρτάται από τις μεταβολές της εύλογης αξίας των στοιχείων που υπόκεινται σε αναπροσαρμογή. Όταν η εύλογη αξία ενός οικοπέδου ή ενός κτιρίου που έχει αναπροσαρμοστεί διαφέρει σημαντικά από τη λογιστική αξία του, απαιτείται μια περαιτέρω αναπροσαρμογή.

Όταν ένα κτίριο αναπροσαρμόζεται, οι σωρευμένες αποσβέσεις του κατά την ημέρα της αναπροσαρμογής επαναδιατυπώνονται, ανάλογα με τη μεταβολή στην προ αποσβέσεων αξία του περιουσιακού στοιχείου, ούτως ώστε η λογιστική αξία του μετά την αναπροσαρμογή να είναι ίση με την αναπροσαρμοσμένη.

Αν η λογιστική αξία ενός οικοπέδου ή ενός κτιρίου αυξάνεται, σαν αποτέλεσμα μιας αναπροσαρμογής, η αύξηση πιστώνεται κατευθείαν στην καθαρή θέση υπό τον τίτλο πλεόνασμα αναπροσαρμογής. Όμως, μια αύξηση λόγω αναπροσαρμογής, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, κατά την έκταση που αναστρέφει μία προηγούμενη υποτίμηση του ιδίου περιουσιακού στοιχείου, η οποία είχε προηγουμένως αναγνωρισθεί στα αποτελέσματα.

Αν η λογιστική αξία ενός οικοπέδου ή ενός κτιρίου μειώνεται, ως αποτέλεσμα μιας αναπροσαρμογής, η μείωση πρέπει να αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Όμως, η μείωση θα χρεώνεται απευθείας στην καθαρή θέση, στο πλεόνασμα αναπροσαρμογής, κατά την έκταση που υπάρχει πιστωτικό υπόλοιπο στο πλεόνασμα αναπροσαρμογής αναφορικά με αυτό το περιουσιακό στοιχείο.

Τα πλεονάσματα αναπροσαρμογής που περιλαμβάνονται στην καθαρή θέση, μπορούν να μεταφέρονται άμεσα στο υπόλοιπο κερδών εις νέο, όταν το οικόπεδο ή το κτίριο διαγράφεται. Αυτό μπορεί να συνεπάγεται τη μεταφορά ολόκληρου του πλεονάσματος, όταν το οικόπεδο ή το κτίριο αποσύρεται ή εκποιείται. Ωστόσο, μέρος του πλεονάσματος μπορεί να μεταφέρεται και κατά τη διάρκεια της χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Σε τέτοια περίπτωση, το ποσό του πλεονάσματος που μπορεί να μεταφέρεται, αποτελείται από τη διαφορά μεταξύ της βασιζόμενης στην αναπροσαρμοσμένη λογιστική αξία και της βασιζόμενης στην αρχική τιμή του περιουσιακού στοιχείου απόσβεσης. Οι μεταφορές από τα πλεονάσματα αναπροσαρμογής στα κέρδη εις νέο δεν γίνονται μέσω των κερδών ή των ζημιών.

Οι επιδράσεις των φόρων στα έσοδα που προκύπτουν από τυχόν αναπροσαρμογή των ενσώματων ακινητοποιήσεων, αναγνωρίζονται και γνωστοποιούνται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 12 «Φόροι εισοδήματος».

2.11. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων Ενεργητικού

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις και άλλα μη κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού εξετάζονται για πιθανή ζημιά απομείωσης όποτε γεγονότα ή αλλαγές στις περιστάσεις δείχνουν ότι η λογιστική αξία τους μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Οποτεδήποτε η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο από το στοιχείο αυτό ποσό, η αντίστοιχη ζημιά απομείωσης του στοιχείου καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσεως.

Η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου, είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της εκτιμώμενης καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας χρήσεώς του (value in use). Καθαρή αξία πώλησης θεωρείται η εφικτή πρόσοδος από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου στα πλαίσια μιας αμοτεροβαρούς συναλλαγής, στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά από την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του στοιχείου, ενώ αξία εν χρήσει είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να πραγματοποιηθούν από τη συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του. Αν δεν υπάρχει δυνατότητα εκτίμησης του ανακτήσιμου ποσού ενός περιουσιακού στοιχείου για το οποίο υπάρχει ένδειξη απομείωσης της αξίας του, τότε προσδιορίζεται το ανακτήσιμο ποσό της μονάδας που δημιουργεί ταμειακές ροές, στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

Αντιλογισμός ζημιάς απομείωσης της αξίας περιουσιακών στοιχείων που λογίσθηκε σε προηγούμενα έτη γίνεται μόνο όταν υπάρχουν ικανές ενδείξεις ότι η απομείωση αυτή δεν υπάρχει πλέον ή έχει ελαττωθεί. Στις περιπτώσεις αυτές, ο ανωτέρω αντιλογισμός αναγνωρίζεται ως έσοδο.

2.12. Φόρος εισοδήματος και αναβαλλόμενη φορολογία

Η επιβάρυνση της χρήσεως με φόρο εισοδήματος, αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους και τους αναβαλλόμενους φόρους, δηλαδή τις φορολογικές επιβαρύνσεις ή ελαφρύνσεις που προκύπτουν στη χρήση, αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις. Ο φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσεως.

Το φορολογητέο κέρδος συνήθως διαφέρει από το λογιστικό κέρδος που εμφανίζεται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος, καθώς δεν συμπεριλαμβάνει φορολογητέες ή εκπεστέες προσωρινές διαφορές και κονδύλια τα οποία αποτελούν μόνιμες διαφορές ή απαλλάσσονται του φόρου. Οι τρέχοντες φόροι προσδιορίζονται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές και τους φορολογικούς Νόμους που ισχύουν στις διαχειριστικές χρήσεις με τις οποίες σχετίζονται, βασιζόμενοι στο φορολογητέο κέρδος της χρήσης.

Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο υποχρεώσεως (liability method) σε όλες τις προσωρινές φορολογικές διαφορές, κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Εμφανίζονται είτε ως μελλοντικές αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις, είτε ως αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται ότι θα ισχύσουν και θα εφαρμοστούν στη χρήση κατά την οποία εκτιμάται ότι θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς Νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία αναγνωρίζονται για όλες τις προσωρινές φορολογικές διαφορές. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται, κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν αναγνωρίζεται, εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου Ενεργητικού ή Παθητικού ή από συναλλαγή εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε, δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό αποτέλεσμα, κέρδος ή ζημία. Η λογιστική αξία της απαίτησης από αναβαλλόμενη φορολογία εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης και μειώνεται, στην έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό, ότι επαρκή διαθέσιμα φορολογητέα κέρδη θα επιτρέψουν την ανάκτησή της (ολικά ή εν μέρει).

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται, όταν υπάρχει ένα νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφιστούν τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις με τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και όταν αυτές σχετίζονται με φόρους εισοδήματος επιβαλλόμενους από την ίδια φορολογική αρχή και επιπλέον η Τράπεζα προτίθεται να διακανονήσει τις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις της σε μια ενιαία βάση. Σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία (άρθρο 27Α Ν. 4172/2013) υπό προϋποθέσεις δύναται να μετατραπούν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο σε περίπτωση ζημιογόνων αποτελεσμάτων (αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που δεν βασίζεται σε μελλοντική κερδοφορία). Οι αναβαλλόμενοι φόροι επιβαρύνουν ή βελτιώνουν τα αποτελέσματα χρήσεως. Κατ' εξαίρεση, όταν αφορούν σε στοιχεία ή συναλλαγές που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, στην ίδια ή σε διαφορετική περίοδο, καταχωρούνται κατά τρόπο ανάλογο απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια.

2.13. Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα «Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς» περιλαμβάνουν ακίνητα τα οποία αποκτώνται από την Τράπεζα μέσω της διαδικασίας πλειστηριασμού, προς πλήρη ή μερική ικανοποίηση απαιτήσεών της. Τα ακίνητα αυτά λογιστικοποιούνται ως αποθέματα σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Λ.Π. 2 και αποτιμώνται στη

χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους κτήσεως και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης μείον τα έξοδα πώλησης. Τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς, καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσεως.

2.14. Λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία, ενώ μεταγενέστερα επιμετρώνται στην αποσβέσιμη αξία τους και περιλαμβάνουν υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες.

2.15. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπά δανειακά κεφάλαια

Οι υποχρεώσεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών κεφαλαίων λογιστικοποιούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους (έσοδα από την έκδοσή τους, μείον τα πραγματοποιηθέντα έξοδα έκδοσής τους). Μετά την αρχική αναγνώριση, οι πιστωτικοί τίτλοι και τα δανειακά κεφάλαια, απεικονίζονται στο αποσβέσιμο κόστος. Όποια διαφορά, μεταξύ του εσόδου από την έκδοση (μείον το κόστος έκδοσης) και της αξίας αποπληρωμής, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για όλη τη διάρκεια των τίτλων, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις από τίτλους και δανειακά κεφάλαια της Τράπεζας περιλαμβάνουν ομολογιακά δάνεια μειωμένης εξασφάλισης.

2.16. Παροχές σε εργαζομένους

Το Δ.Λ.Π. 19 διαχωρίζει τις παροχές μετά τη συνταξιοδότηση σε καθορισμένης παροχής και καθορισμένης εισφοράς. Τα πλάνα καθορισμένης εισφοράς λογιστικοποιούνται σαν έξοδο στα αποτελέσματα κάθε περιόδου το οποίο ισούται με την εισφορά που καταβάλλει ο εργοδότης. Η λογιστική αντιμετώπιση των πλάνων καθορισμένης παροχής περιλαμβάνει αναλογιστική αποτίμηση, γιατί το πρότυπο αξιώνει το κόστος τους να κατανεμηθεί στην εργασιακή περίοδο κάθε εργαζομένου. Οι αποζημιώσεις του Ν. 2112/1920, όπως τροποποιήθηκαν από το Ν. 4093/2012, κατατάσσονται ως καθορισμένης παροχής για τους σκοπούς του Δ.Λ.Π. 19. Η αναλογιστική μέθοδος που ακολουθείται είναι εκείνη της προβλεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method).

Το τροποποιημένο Δ.Λ.Π. 19 επιβάλλει πλέον:

- την άμεση αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών/ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσεως,
- τη μη αναγνώριση των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσεως, αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) της παροχής, υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσεως, νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή, καθώς και
- λοιπές αλλαγές που περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

2.17.Ίδια κεφάλαια – Συνεταιριστικό κεφάλαιο

Η Τράπεζα, υπό προϋποθέσεις (βλέπε παρακάτω), είναι οργανισμός ανοικτού κεφαλαίου. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μεριδιούχων της Συνεταιριστικής Τράπεζας ρυθμίζονται από το Ν. 1667/1986, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4340/2015, από τις αποφάσεις των οργάνων του Συνεταιρισμού και από το καταστατικό του Συνεταιρισμού, το οποίο δεν περιέχει διατάξεις περισσότερο περιοριστικές απ' αυτές που προβλέπει ο Νόμος.

Οι συνεταιριστικές μερίδες είναι ονομαστικές και άυλες. Κάθε συνεταίρος (φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου), έχει το δικαίωμα πέραν της υποχρεωτικής μερίδας, να αποκτήσει απεριόριστο αριθμό προαιρετικών μερίδων. Ο συνεταίρος ευθύνεται μέχρι της ονομαστικής αξίας των μερίδων του για τις υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού που δημιουργήθηκαν, τόσο πριν από την εγγραφή του όσο και κατά το διάστημα που είναι μέλος. Η σχετική αξίωση παραγράφεται μετά την παρέλευση ενός έτους από την έξοδο του συνεταίρου ή από την περάτωση της πτωχευτικής διαδικασίας ή της εκκαθάρισης σε περίπτωση διάλυσης του Συνεταιρισμού.

Επιτρέπεται η έκδοση προαιρετικών μερίδων χωρίς δικαίωμα ψήφου, με προνόμιο, το οποίο θα συνίσταται σε δικαίωμα απόληψης μερίσματος πολλαπλάσιου εκείνου που αντιστοιχεί σε κάθε κοινή συνεταιριστική μερίδα. Κατά τη διανομή των καθαρών κερδών και του προϊόντος της εκκαθάρισης όλες ανεξαιρέτως οι συνεταιριστικές μερίδες ικανοποιούνται στην ίδια σειρά. Για τη λήψη απόφασης που αφορά την έκδοση των ανωτέρω προνομιούχων προαιρετικών συνεταιριστικών μερίδων και τον καθορισμό του ως άνω πολλαπλασιαστή του μερίσματος, η Γενική Συνέλευση των μελών του συνεταιρισμού βρίσκεται σε απαρτία σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 20 του καταστατικού και απαιτείται η προβλεπόμενη στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου πλειοψηφία.

Τα ομόλογα και οι προαιρετικές μερίδες δύναται να εισαχθούν σε οργανωμένη αγορά της παρ. 10 του άρθρου 2 του Ν. 3606/2007. Τα ομόλογα αυτά και οι προαιρετικές μερίδες τηρούνται σε ηλεκτρονική μορφή στο σύστημα άυλων τίτλων (Σ.Α.Τ.) του Ν. 3756/2009, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κανονισμό λειτουργίας του. Ως προς τη μεταβίβαση, τη σύσταση βαρών και την επιβολή κατασχέσεων επί των ομολόγων και προαιρετικών μερίδων εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τα εισηγμένα ομόλογα και μετοχές, αντίστοιχα. Η απόκτηση αυτών των ομολόγων και των προαιρετικών μερίδων δεν προσδίδει στους κατόχους τους την ιδιότητα του μέλους του συνεταιρισμού.

Απόδοση αξίας συνεταιριστικών μερίδων (άρθρο 39 Καταστατικού):

1. Κάθε χρόνο και πριν από την τακτική Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει το ύψος της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας που αποδίδεται στο συνεταίρο που αποχωρεί ή αποκλείεται, στους κληρονόμους του αποβιώσαντος συνεταίρου, αν κανένας τους δεν αποκτά την ιδιότητα του μέλους του Συνεταιρισμού, καθώς και σε κάθε περίπτωση εξόφλησης συνεταιριστικής μερίδας από το Συνεταιρισμό.

Κάθε συνεταίρος μπορεί, μετά από παρέλευση τριετίας από την έκδοσή τους, να υποβάλλει αίτηση για την απόδοση της αξίας όσων προαιρετικών μερίδων επιθυμεί. Η απόδοση της αξίας των συνεταιριστικών μερίδων, υποχρεωτικών και προαιρετικών, εξαρτάται από την προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 149 του Ν.

4261/2014 και εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των καταστατικών οργάνων της Συνεταιριστικής Τράπεζας, σύμφωνα με τις προβλέψεις των παρ. 7 και 9 του άρθρου 2 του Ν. 1667/1986. Η αξία αυτή, με την επιφύλαξη των άρθρων 17 παρ. 2 και 22 παρ. 7 του παρόντος καταστατικού, καταβάλλεται στους δικαιούχους μετά την πρώτη τακτική Γενική Συνέλευση που ακολουθεί την αποχώρηση, τον αποκλεισμό ή την υποβολή της αιτήσεως.

2. Ως αξία που αποδίδεται νοείται η αξία της συνεταιριστικής μερίδας που αναλογεί στην καθαρή περιουσία του Συνεταιρισμού, όπως αυτή προκύπτει από τον ελεγμένο από νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο, Ισολογισμό της τελευταίας χρήσης (εσωτερική λογιστική αξία).
3. Η απόδοση της αξίας των συνεταιριστικών μερίδων, υποχρεωτικών και προαιρετικών, θα τελεί υπό την προϋπόθεση ότι δεν θίγονται οι υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού που συναρτώνται με το ύψος των ιδίων κεφαλαίων, βάσει των εκάστοτε ισχυόντων κανόνων εποπτείας.
4. Σε κάθε περίπτωση, η απόδοση της αξίας των συνεταιριστικών μερίδων, θα γίνεται σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται από το Νόμο και την Τράπεζα της Ελλάδος.

Περιορισμοί εξαργύρωσης / μεταβίβασης συνεταιριστικού κεφαλαίου:

Η Τράπεζα, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 149 του Ν. 4261/5.5.2014, δεν εγκρίνει την εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων, όταν ο δείκτης κεφαλαιακής της επάρκειας υπολείπεται του ελαχίστου που επιβάλλει το ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της. Σε κάθε περίπτωση η Τράπεζα της Ελλάδος, δύναται να απαγορεύει την εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων από την πλευρά της Τράπεζας, εφόσον τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητά της. Επιπλέον, βάσει περιορισμού του καταστατικού της Τράπεζας (άρθρο 7), κανένας συνεταίρος δεν μπορεί να εξέλθει από την Τράπεζα πριν παρέλθει Ζετία από την ημερομηνία εγγραφής του, ούτε μπορεί να ζητήσει την απόδοση της αξίας των προαιρετικών συνεταιριστικών του μερίδων, πριν παρέλθει Ζετία από την ημερομηνία απόκτησής τους (άρθρο 39 καταστατικού). Τέλος, η συνεταιριστική μερίδα (υποχρεωτική και προαιρετική) μεταβιβάζεται μόνο σε συνεταίρο. Η μεταβίβαση σε τρίτο, γίνεται μόνο ύστερα από συναίνεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία δεν παρέχεται, εφόσον δεν συντρέχουν οι όροι που απαιτούνται για την είσοδο του τρίτου στον Συνεταιρισμό ως συνεταίρου. Η μεταβίβαση γίνεται με γραπτή συμφωνία και συντελείται με την καταχώρισή της στο μητρώο.

Κατάταξη του συνεταιριστικού κεφαλαίου στην καθαρή θέση ή κατάταξή του ως χρηματοοικονομική υποχρέωση - Διερμηνεία Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π. 2: Μερίδες μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες και όμοια μέσα

Πολλά χρηματοοικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των μερίδων μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες, έχουν χαρακτηριστικά ιδίων κεφαλαίων, όπως τα δικαιώματα ψήφου και το δικαίωμα συμμετοχής σε διανομές μερισμάτων. Κάποια χρηματοοικονομικά μέσα δίδουν στον κάτοχο το δικαίωμα να ζητήσει την εξόφληση έναντι μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού μέσου, αλλά δύνανται να περιλαμβάνουν ή να υπόκεινται σε περιορισμούς, σχετικά με το αν τα χρηματοοικονομικά μέσα θα εξοφληθούν. Ανάλογα με τους όρους εξόφλησης καθορίζεται αν τα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται ως ίδια κεφάλαια ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Το συμβατικό δικαίωμα του κατόχου ενός χρηματοοικονομικού μέσου να ζητήσει την εξόφληση, δεν προϋποθέτει, από μόνο του, την κατάταξη του χρηματοοικονομικού μέσου ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Μάλλον, η οικονομική οντότητα πρέπει να λάβει υπόψη όλους τους όρους

και τις προϋποθέσεις του χρηματοοικονομικού μέσου για τον προσδιορισμό της κατάταξής του ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ίδια κεφάλαια. Στους όρους και προϋποθέσεις περιλαμβάνονται σχετικοί τοπικοί Νόμοι, κανονισμοί και το καταστατικό της οικονομικής οντότητας, που ισχύει κατά την ημερομηνία της κατάταξης, αλλά όχι οι αναμενόμενες μελλοντικές τροποποιήσεις εκείνων των Νόμων, των κανονισμών ή του καταστατικού.

Οι καταθέσεις όψεως, περιλαμβανομένων των τρεχούμενων και των καταθετικών λογαριασμών και οι παρόμοιες συμβάσεις που προκύπτουν, όταν τα μέλη φέρονται ως πελάτες, είναι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της οικονομικής οντότητας.

Ειδικότερα, οι μερίδες μελών θα κατατάσσονται ως ίδια κεφάλαια όταν:

- Η οικονομική οντότητα έχει άνευ όρων δικαίωμα να αρνηθεί να εξοφλήσει τις μερίδες των μελών.
- Οι τοπικοί Νόμοι ή οι κανονισμοί ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας δύνανται να επιβάλλουν διάφορες απαγορεύσεις στην εξόφληση των μερίδων των μελών, π.χ. άνευ όρων απαγορεύσεις ή απαγορεύσεις που βασίζονται σε κριτήρια ρευστότητας. Αν η εξόφληση απαγορεύεται ρητά από τους τοπικούς Νόμους ή τους κανονισμούς ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας, οι μερίδες των μελών θεωρούνται ίδια κεφάλαια. Ωστόσο, οι διατάξεις των τοπικών Νόμων, των κανονισμών ή του καταστατικού της οικονομικής οντότητας, που απαγορεύουν την εξόφληση, μόνο εφόσον πληρούνται (ή δεν πληρούνται) ορισμένες προϋποθέσεις, όπως οι περιορισμοί που αφορούν τη ρευστότητα, δεν έχουν ως συνέπεια οι μερίδες των μελών να θεωρούνται ίδια κεφάλαια.

Μια άνευ όρων απαγόρευση μπορεί να είναι απόλυτη, με την έννοια ότι απαγορεύονται όλες οι εξοφλήσεις. Μια άνευ όρων απαγόρευση μπορεί να είναι μερική, με την έννοια ότι απαγορεύει την εξόφληση των μερίδων των μελών, αν η εξόφληση θα γινόταν η αιτία, ο αριθμός των μερίδων των μελών ή το ύψος του καταβεβλημένου κεφαλαίου από μερίδες μελών να πέσει κάτω από ένα ορισμένο επίπεδο. Οι μερίδες των μελών που υπερβαίνουν το ύψος της απαγόρευσης της εξόφλησης είναι υποχρεώσεις, εκτός αν, η οντότητα έχει άνευ όρων δικαίωμα να αρνηθεί να εξοφλήσει, όπως περιγράφεται ανωτέρω. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο αριθμός των μερίδων ή το ύψος του καταβεβλημένου κεφαλαίου που υπόκειται στην απαγόρευση εξόφλησης, δύναται να μεταβληθεί από καιρό εις καιρό. Μια τέτοια μεταβολή στην απαγόρευση εξόφλησης, οδηγεί σε μία μεταφορά ανάμεσα σε χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και Ίδια Κεφάλαια.

Κατά την αρχική αναγνώριση, η οικονομική οντότητα θα επιμετρήσει τη χρηματοοικονομική της υποχρέωση για εξόφληση στην εύλογη αξία. Για τις μερίδες μελών με χαρακτηριστικό εξόφλησης, η οικονομική οντότητα επιμετρά την εύλογη αξία της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης για εξόφληση, σε ποσό όχι χαμηλότερο από το μέγιστο καταβλητέο ποσό, σύμφωνα με τους όρους της προεξόφλησης του καταστατικού της ή του εφαρμοστέου Νόμου, προεξοφλημένο από την πρώτη ημερομηνία που το ποσό αυτό θα μπορούσε να γίνει απαιτητό.

Όπως ορίζεται στην παράγραφο 35 του Δ.Λ.Π. 32, οι διανομές σε κατόχους συμμετοχικών τίτλων, αναγνωρίζονται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, καθαρές από κάθε όφελος φόρου εισοδήματος. Οι τόκοι, τα μερίσματα και άλλες αποδόσεις που σχετίζονται με χρηματοοικονομικά μέσα που κατατάσσονται ως

χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, είναι δαπάνες, ανεξάρτητα αν τα ποσά που καταβάλλονται χαρακτηρίζονται σύμφωνα με το Νόμο ως μερίσματα, τόκοι ή αλλιώς.

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει το σύνολο του Συνεταιριστικού Κεφαλαίου στα Ίδια Κεφάλαια, καθότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/5.5.2014 για την εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων, περιλαμβανομένων των περιπτώσεων αποχώρησης ή αποκλεισμού συνεταίρων, η οποία συνεπάγεται μείωση, εντός της οικονομικής χρήσης, μεγαλύτερη του 2% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος που έχει μορφή συνεταιρισμού του ν. 1667/1986, όπως ορίζονται στο άρθρο 92 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και στο άρθρο 65 του παρόντος νόμου, απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος. Σε κάθε περίπτωση η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να απαγορεύει την εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων, εάν τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα του πιστωτικού ιδρύματος που λειτουργεί με τη μορφή του πιστωτικού συνεταιρισμού.

Έξοδα αύξησης συνεταιριστικού κεφαλαίου: Τα άμεσα έξοδα για την έκδοση μερίδων, εμφανίζονται, μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του αποτελέσματος εις νέο.

Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο: Στο λογαριασμό αυτό καταχωρείται η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μερίδων που εκδίδονται και της τιμής διάθεσής τους.

2.18. Προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα

Προβλέψεις καταχωρούνται όταν η Τράπεζα έχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση, ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων ώστε να τακτοποιηθεί η υποχρέωση και μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση του ποσού.

Η Τράπεζα αναγνωρίζει πρόβλεψη για επιζήμιες συμβάσεις όταν τα αναμενόμενα οφέλη που θα παραχθούν από τη σύμβαση είναι μικρότερα από το αναπόφευκτο κόστος των υποχρεώσεων στο πλαίσιο αυτής.

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται στο τέλος κάθε χρήσης και προσαρμόζονται έτσι ώστε να απεικονίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις, και στην περίπτωση που κρίνεται αναγκαίο, προεξοφλούνται με βάση ένα προ φόρου προεξοφλητικό επιτόκιο.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν καταχωρούνται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, εκτός και αν η πιθανότητα για εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις, επίσης, δεν καταχωρούνται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

2.19. Μισθώσεις

Λογιστική πολιτική μισθώσεων όταν η Τράπεζα είναι μισθωτής:

Όταν η Τράπεζα καθίσταται ο μισθωτής σε μια μίσθωση, αναγνωρίζει μια υποχρέωση από μισθώσεις και ένα αντίστοιχο δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού κατά την έναρξη της περιόδου της μίσθωσης, μόλις αποκτήσει τον έλεγχο της χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις και τα δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού παρουσιάζονται διακριτά στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης. Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις επιμετρώνται με βάση την παρούσα αξία των μελλοντικών πληρωτέων μισθωμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης, τα οποία προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας ένα εκτιμώμενο επιτόκιο δανεισμού. Ο τόκος - έξοδο επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις παρουσιάζεται στα **Γενικά διοικητικά έξοδα** και όχι στα έξοδα από τόκους.

Το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού αναγνωρίζεται αρχικά σε ποσό ίσο με την υποχρέωση από μισθώσεις και προσαρμόζεται για προπληρωμές μισθωμάτων, αρχικές άμεσες δαπάνες ή κίνητρα που ελήφθησαν για τη σύναψη των μισθώσεων. Μεταγενέστερα, το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού αποσβένεται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου μίσθωσης ή της ωφέλιμης ζωής του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου, εάν αυτή είναι μικρότερη, και οι αποσβέσεις παρουσιάζονται στα λειτουργικά έξοδα/Αποσβέσεις.

Όταν μια μίσθωση περιέχει δικαιώματα επέκτασης ή λήξης τα οποία η Τράπεζα εκτιμά ότι θα εξασκηθούν, τα αναμενόμενα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα ή το κόστος της πρόωρης λήξης περιλαμβάνονται στα πληρωτέα μισθώματα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της υποχρέωσης από μισθώσεις.

Λογιστική πολιτική μισθώσεων όταν η Τράπεζα είναι εκμισθωτής:

Η Τράπεζα συνεχίζει να αναγνωρίζει το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο και δεν αναγνωρίζει καθαρή επένδυση στη μίσθωση στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ή αρχικό κέρδος (αν υπάρχει) στην κατάσταση συνολικών εσόδων.

Η Τράπεζα αναγνωρίζει τα μισθώματα που καταβάλλονται από τους μισθωτές ως έσοδο αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Επίσης, αναγνωρίζει ως έξοδα τις δαπάνες που πραγματοποιούνται για την απόκτηση των εσόδων της μίσθωσης, συμπεριλαμβανομένων και των αποσβέσεων.

2.20. Αναγνώριση εσόδων

Στα έσοδα της Τράπεζας περιλαμβάνονται κυρίως έσοδα από τόκους χορηγήσεων και τοκοφόρων χρεογράφων, προμήθειες διαχείρισης χαρτοφυλακίου, εγγυητικών επιστολών και λοιπών τραπεζικών πράξεων, έσοδα από μερίσματα και λοιπά έσοδα. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα έχει υιοθετήσει το Δ.Π.Χ.Α. 15 «Έσοδο από Συμβόλαιο με πελάτες» από 01.01.2018, ωστόσο η εφαρμογή του προτύπου δεν είχε επίπτωση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- i. **Έσοδα από τόκους:** Τα έσοδα τόκων αναφέρονται σε όλα τα τοκοφόρα στοιχεία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης και αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, με βάση υπολογισμού την τιμή αγοράς. Τα έσοδα τόκων περιλαμβάνουν τα τοκομερίδια από χρεόγραφα σταθερού επιτοκίου και χρεόγραφα συναλλαγών, το δεδουλευμένο «premium/discount» των κρατικών και εξομοιούμενων προς αυτά χρεογράφων, καθώς και τους τόκους δανείων/τοποθετήσεων.
- ii. **Έσοδα από προμήθειες:** Έσοδα από προμήθειες αναγνωρίζονται κατά την διάρκεια της περιόδου κατά την οποία παρασχέθηκαν οι υπηρεσίες, ανάλογα με τη συμπλήρωση της συναλλαγής, ώστε να συσχετίζονται με το κόστος παροχής της υπηρεσίας, ενώ εκείνα που σχετίζονται με την ανάληψη πιστωτικού κινδύνου, καταχωρούνται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος με σταθερή βάση κατά τη διάρκεια ισχύος του κινδύνου.
- iii. **Έσοδα από μερίσματα και χρεόγραφα:** Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους. Τα έσοδα από χρεόγραφα αναγνωρίζονται με την πώλησή τους.

2.21. Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 24, ως συνδεδεμένο ορίζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι συνδεδεμένο με την οντότητα που συντάσσει Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Δύο μέρη θεωρούνται συνδεδεμένα αν το ένα έχει τη δυνατότητα να ελέγχει το άλλο ή να ασκεί ουσιώδη επιρροή πάνω του, κατά τη λήψη των οικονομικών και επιχειρηματικών αποφάσεων. Συγκεκριμένα, συνδεδεμένα μέρη είναι:

- i. Επιχειρήσεις που, άμεσα ή έμμεσα, ελέγχουν ή ελέγχονται από την Τράπεζα.
- ii. Συγγενείς επιχειρήσεις, στις οποίες η Τράπεζα ασκεί ουσιώδη επιρροή και δεν είναι θυγατρικές.
- iii. Ιδιώτες και στενοί συγγενείς τους που κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, δικαιώματα ψήφου στην Τράπεζα, τα οποία τους παρέχουν ουσιώδη επιρροή πάνω στην Τράπεζα.
- iv. Διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας, μέλη της Διοίκησης και στενά συνδεόμενα με αυτούς πρόσωπα.
- v. Επιχειρήσεις που ανήκουν σε μέλη της Διοίκησης ή σε μεγαλομεριδούχους της Τράπεζας, καθώς και επιχειρήσεις που έχουν κοινά διευθυντικά στελέχη με την Τράπεζα.

2.22. Πληροφόρηση κατά τομέα

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 8, ως τομείς μιας οικονομικής οντότητας προδιαγράφονται αυτοί που εξετάζονται εσωτερικά από τη Διοίκηση ως σημαντικοί, στα πλαίσια αξιολόγησης τομεακών αποδόσεων και κινδύνων και κατανομής των διαθέσιμων πόρων. Στην παρούσα φάση, η Διοίκηση παρακολουθεί τους κινδύνους και τις αποδόσεις από τραπεζικές εργασίες και από χρηματοοικονομικά προϊόντα συγκεντρωτικά. Συνεπώς, δεν έχει προβεί σε διαχωρισμό επιχειρηματικών τομέων, καθώς αντιμετωπίζει το σύνολο των δραστηριοτήτων της ενιαία.

3. Σημαντικές λογιστικές αρχές, εκτιμήσεις και υποκειμενικές κρίσεις

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) προϋποθέτει τη διενέργεια υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών από τη διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν στις ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές

καταστάσεις καθώς και στις σημειώσεις, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών. Η Διοίκηση της Τράπεζας πιστεύει ότι οι υποκειμενικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων είναι οι κατάλληλες λαμβάνοντας υπόψη τα γεγονότα που ίσχυαν κατά την 31η Δεκεμβρίου του έτους αναφοράς.

Πολλές από τις λογιστικές αρχές που υιοθετεί η Τράπεζα, από τη φύση τους, απαιτούν την χρήση εκτιμήσεων, σε παραδοχές αποτιμήσεων και σε άλλες υποκειμενικές αξιολογήσεις. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα έχει αξιολογήσει ορισμένες λογιστικές αρχές ως σημαντικές για την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων, εξαιτίας αφενός των υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών που ενέχουν, και αφετέρου λόγω της ευαισθησίας των οικονομικών καταστάσεων σε αυτές.

3.1. Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών απαιτεί από τη Διοίκηση να ασκήσει υψηλού βαθμού κρίση. Οι απαιτούμενες εκτιμήσεις βασίζονται σε πλήθος παραγόντων, οι οποίοι μπορεί να οδηγήσουν τόσο σε αλλαγές στη χρονική στιγμή της αναγνώρισης των ζημιών όσο και στο ποσό της αναγνωρισθείσας απομείωσης. Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών είναι βασίζεται σε σύνθετα μοντέλα, τα οποία εξαρτώνται από μία σειρά υποθέσεων, σχετικά με την επιλογή των μεταβλητών των μοντέλων, αλλά και των αλληλεξαρτήσεων που αυτές δημιουργούν.

Η Διοίκηση προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις και παραδοχές αναφορικά με τα ακόλουθα στοιχεία των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών:

Καθορισμός σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου (Significant Increase in Credit Risk):

Δεδομένου ότι το ΔΠΧΑ 9 δεν παραθέτει ορισμό του τι συνιστά σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου (SICR), η αξιολόγηση της απόκλισης από την αρχική αναγνώριση βασίζεται σε επαρκώς τεκμηριωμένες ποιοτικές και ποσοτικές πληροφορίες αναφορικά με τις μελλοντικές συνθήκες, που ωστόσο εμπεριέχουν και ενός βαθμού κρίση από τη Διοίκηση.

Ανάπτυξη μοντέλων αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας: Για το σκοπό της επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών η Τράπεζα παραμετροποιεί το εκάστοτε εφαρμοζόμενο μοντέλο βάσει των πιο πρόσφατων δεδομένων. Οι υπολογισμοί της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας βασίζονται σε μία σειρά παραμέτρων, όπως το επίπεδο της έκθεσης κατά την αθέτηση (EAD), τη πιθανότητα αθέτησης (PD), την εκτιμώμενη ζημία κατά την αθέτηση (LGD) κτλ, οι οποίοι ενσωματώνουν την άποψη και τις παραδοχές της Διοίκησης για μελλοντικές συνθήκες. Για την ανάπτυξη των μοντέλων, η τράπεζα καλείται επίσης να καθορίσει τη συσχέτιση μεταξύ μακροοικονομικών και οικονομικών δεδομένων, ενώ τα δημιουργούμενα μοντέλα ενδεχόμενα ενσωματώνουν μεταβλητές όπως τα επίπεδα τιμών ακινήτων κλπ σε μία προσπάθεια προσέγγισης ακριβέστερου αποτελέσματος.

Η Τράπεζα, κατατάσσει τα ανοίγματά της βάσει των κοινών τους χαρακτηριστικών αναφορικά με το πιστωτικό κίνδυνο τόσο για την εκτίμηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου όσο και για την επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης των δανείων σε συλλογική βάση. Οι διαφορετικές κατηγορίες αποσκοπούν στην καταγραφή των ιδιομορφιών στην πιθανότητα αθέτησης (PD's) καθώς και στα ποσοστά ανάκτησης σε περίπτωση αθέτησης. Η περιγραφείσα ομαδοποίηση επανεξετάζεται σε τακτική βάση

προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιογένεια των χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών.

3.2. Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενου φόρου

Η αναβαλλόμενη φορολογία ρυθμίζεται από το Δ.Λ.Π. 12 «Φόροι εισοδήματος». Οι αναβαλλόμενοι φόροι υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method), για όλες τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από τη φορολογική βάση των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και από την αντίστοιχη λογιστική αξία τους. Οι ουσιώδεις προσωρινές διαφορές αφορούν κυρίως τις προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου, τη ζημία από την εφαρμογή του προγράμματος ανταλλαγής Ο.Ε.Δ. (+PSI) και την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση από την χρεωστική διαφορά της παρ. 3 του άρθρου 27 του Ν. 4172/2013 από τη διαγραφή δανείων.

Με βάση το Επιχειρηματικό Σχέδιο της Τράπεζας, ο αναβαλλόμενος φόρος διαφαίνεται ολικά ανακτήσιμος, ωστόσο, οι εκτιμήσεις της Διοίκησης για τη μελλοντική εξέλιξη των φορολογικών αποτελεσμάτων της Τράπεζας ενσωματώνουν πολλαπλές παραδοχές και υποθέσεις, ορισμένες από τις οποίες δεν ελέγχονται από την ίδια την Τράπεζα (οικονομικό περιβάλλον, παροχή ρευστότητας, αναλήψεις καταθετών κλπ.).

Σύμφωνα με το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, η Τράπεζα δύναται να μετατρέψει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις (Α.Φ.Α. ή D.T.A.) επί συγκεκριμένων προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (D.T.C.). Η Τράπεζα με απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των συνεταίρων το Μάρτιο του 2016, έχει υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει.

Στις 4 Απριλίου 2017 δημοσιεύτηκε ο Ν. 4465/2017, με τον οποίο εισάγονται τροποποιήσεις στα άρθρα 27 και 27Α του Ν. 4172/2013. Ειδικότερα, στο άρθρο 27 προβλέπεται 20ετής περίοδος απόσβεσης (μεταφοράς) των ζημιών από διαγραφή δανείων, ενώ στο άρθρο 27Α προβλέπεται ότι πέραν της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που αφορά στο ποσό των σωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου και στο υπολειπόμενο (αναπόσβεστο) υπόλοιπο της χρεωστικής διαφοράς του PSI, μπορεί και η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που αφορά λογιστικές διαγραφές και οριστικές ζημίες λόγω οριστικής διαγραφής ή μεταβίβασης δανείων, υπό προϋποθέσεις, να μετατρέπεται σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Δημοσίου. Οι προσθήκες στην παράγραφο 2 του άρθρου 27Α δεν οδηγούν σε αύξηση των μετατρεπόμενων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, καθώς προβλέπεται ρητά ο περιορισμός στο ποσό του φόρου που αναλογεί στις προσωρινές διαφορές από σωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου που είχαν λογιστεί ως 30 Ιουνίου 2015. Από το ποσό αυτό αφαιρούνται:

α) Τυχόν ποσό οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης, το οποίο προέκυψε σε περίπτωση λογιστικής ζημίας χρήσεως κατά τις διατάξεις του άρθρου 27Α, **β)** το ποσό του φόρου που αναλογεί σε τυχόν μεταγενέστερες ειδικές φορολογικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν στις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και **γ)** το ποσό του φόρου που αναλογεί στις ετήσιες αποσβέσεις της χρεωστικής διαφοράς της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 27.

Ο συντελεστής φορολογίας για τον υπολογισμό της Α.Φ.Α. του άρθρου 27Α, δεν μπορεί να υπερβαίνει το φορολογικό συντελεστή που ίσχυε για το φορολογικό έτος 2015.

Για την Τράπεζα, το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να μετατραπεί σε οριστική απαίτηση, ανέρχεται σε **περίπου 45,32 εκατ. ευρώ**. Πρόκειται για τον αναλογούντα φόρο, 29%, επί

των προσωρινών διαφορών των σωρευμένων προβλέψεων έναντι πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες είχαν λογισθεί έως τις 30 Ιουνίου 2015.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων (D.T.A.), καθώς και η ενδεχόμενη μετατροπή τους σε απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (D.T.C.), μπορεί να επηρεαστούν αρνητικά από: α) τη μελλοντική μείωση των συντελεστών φορολογίας εισοδήματος και β) τη δυσμενή μεταβολή του νομικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει το χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στα εποπτικά κεφάλαια.

3.3. Προσδιορισμός εύλογης αξίας ακινήτων

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα και οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται περιοδικά στην εύλογη αξία, όπως αυτή προσδιορίζεται από ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις αγοραίες τιμές ή αναπροσαρμόζεται, αν κρίνεται απαραίτητο, αναλόγως της φύσης, της τοποθεσίας και της κατάστασης του ακινήτου.

3.4. Κατάταξη συνεταιριστικού κεφαλαίου

Η Διοίκηση της Τράπεζας εκτιμά ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση του συνεταιριστικού κεφαλαίου στην καθαρή θέση, σύμφωνα με την Διερμηνεία Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π. 2. Η μεταβολή, στο μέλλον, αυτών ή ορισμένων εξ αυτών των προϋποθέσεων (βλέπε παράγραφο 2.17), μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αναταξινόμηση του συνόλου ή μέρους των ιδίων κεφαλαίων στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

4. Παράγοντες Κινδύνων

4.1. Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Το περίγραμμα ενός αποτελεσματικού Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων (ΠΔΧ), το οποίο είναι εφαρμόσιμο, μετρήσιμο και αναπτυσσόμενο, είναι βασικό και θεμελιώδες στοιχείο για την οργάνωση και την υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής της Τράπεζας.

Το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων περιλαμβάνει μια συνολική προσέγγιση πολιτικών, διαδικασιών, ελέγχων και συστημάτων, μέσω των οποίων ταυτοποιείται, καθορίζεται και παρακολουθείται η διάθεση για ανάληψη κινδύνων. Εναρμονίζεται με την επιχειρησιακή στρατηγική και το επιχειρηματικό μοντέλο, καθώς και το πενταετές επιχειρησιακό πλάνο της Τράπεζας.

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων στην οποία περιγράφεται αναλυτικά το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων, τα ανώτατα όρια διάθεσης ανάληψης κινδύνων, καθώς και τα σημεία έγκαιρης προειδοποίησης. Η Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνων αναθεωρείται σε ετήσια βάση διασφαλίζοντας την υλοποίηση της επιχειρησιακής στρατηγικής μέσα στο επιθυμητό πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων.

4.2. Δομή και οργάνωση της Διαχείρισης Κινδύνων

Η διαχείριση κινδύνων στην Παγκρήτια Τράπεζα είναι οργανωμένη σε τέσσερις γραμμές άμυνας, στις οποίες ορίζονται και διαχωρίζονται οι αρμοδιότητες και τα όρια ευθύνης αναφορικά με την ανάληψη των κινδύνων.

Η 1η γραμμή άμυνας αποτελείται από τα καταστήματα και τις μονάδες διενέργειας συναλλαγών. Σε αυτές τις μονάδες, οι οποίες φέρουν την αντίστοιχη ευθύνη, πραγματοποιείται η αρχική ανάληψη των κινδύνων. Οι μονάδες αυτές αναγνωρίζουν και διαχειρίζονται τους κινδύνους που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο των

επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων και οφείλουν να λειτουργούν σύμφωνα με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της Τράπεζας.

Η 2η γραμμή άμυνας περιλαμβάνει τις κεντρικές υπηρεσίες και επιτροπές που έχουν την ευθύνη λήψης αποφάσεων και λειτουργούν υποστηρικτικά προς τις μονάδες της 1ης γραμμής άμυνας. Οι μονάδες της 2ης γραμμής άμυνας φέρουν την ευθύνη ελέγχου των μονάδων της 1ης γραμμής κατά την καθημερινή υλοποίηση των επιχειρηματικών τους στόχων υπό το εγκεκριμένο πλαίσιο ανάληψης κινδύνων, σύμφωνα, και πάλι, με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της Τράπεζας.

Η 3η γραμμή άμυνας αφορά τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία φέρει την ευθύνη για:

- Την ανάπτυξη του πλαισίου διαχείρισης των κινδύνων και την εισήγηση προς έγκριση στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και μέσω αυτής στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας.
- Την αναγνώριση, μέτρηση και παρακολούθηση των αναλαμβανόμενων κινδύνων.
- Την υποστήριξη όλων των μονάδων της Τράπεζας σε θέματα διαχείρισης κινδύνων.
- Την παρακολούθηση των θεσπισμένων από το Διοικητικό Συμβούλιο ορίων ανάληψης κινδύνων.
- Την ανάπτυξη μηχανισμού έγκαιρου εντοπισμού κινδύνων.
- Την ενημέρωση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και μέσω αυτής του Διοικητικού Συμβουλίου για θέματα διαχείρισης κινδύνων.

Η 4η γραμμή άμυνας αποτελείται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου που μέσω της ελεγκτικής διαδικασίας επικουρεί στη διασφάλιση της υλοποίησης της επιχειρηματικής στρατηγικής της Τράπεζας υπό το εγκεκριμένο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, τις πολιτικές και τις διαδικασίες. Ο Εσωτερικός Έλεγχος ελέγχει την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των εφαρμογών και των διαδικασιών για την κάλυψη όλου του φάσματος των εργασιών της Τράπεζας. Τα ευρήματα και οι προτάσεις της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρονται στην Επιτροπή Ελέγχου προκειμένου να αξιολογηθούν και να ληφθούν τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας.

Η αναγνώριση και ο προσδιορισμός των κινδύνων, που μπορεί να είναι αποτέλεσμα παραγόντων αμφότερα εξωτερικών και εσωτερικών, ταυτοποιεί την έκθεση της Τράπεζας στην αβεβαιότητα και αποτελεί το πρώτο και θεμελιώδες στάδιο κατά τη διαμόρφωση του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων.

4.3. Κίνδυνοι που συνδέονται με την ελληνική οικονομία

Όπως αποτυπώνεται και στην τριμηνιαία έκθεση του IOBE για το τέταρτο τρίμηνο του 2019, η ελληνική οικονομία βρισκόταν σε στάδιο επιταχυνόμενης πραγματικής μεγέθυνσης. Ο ρυθμός της για το 2019, σύμφωνα και με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ ανήλθε σε 1,9% με το ΑΕΠ να ανέρχεται σε 194,4 δισ. ευρώ, από 190,8 δισ. ευρώ το 2018. Το αποτέλεσμα αυτό έρχεται σε συνέχεια της μείωσης του ΑΕΠ κατά 0,7% το δ' τρίμηνο πέρυσι, σε σύγκριση με το γ' τρίμηνο 2019 και της αύξησης κατά 1% το δ' τρίμηνο 2019, σε σχέση με το δ' τρίμηνο 2018.

Η καταναλωτική εμπιστοσύνη και το οικονομικό κλίμα ευρύτερα εμφανίζονταν ενισχυμένα σε υψηλά επίπεδα, εικοσαετίας και δωδεκαετίας αντίστοιχα. Το κόστος χρηματοδότησης του δημοσίου αποκλιμακωνόταν ενώ αντίστοιχη αποκλιμάκωση αναμενόταν και στο ιδιωτικό επίπεδο.

Μετά τη διαδοχική ολοκλήρωση και του τρίτου προγράμματος προσαρμογής, την άρση των ελέγχων κίνησης κεφαλαίων, την απομάκρυνση των άμεσων κινδύνων για την οικονομία και σε συνδυασμό με το ευνοϊκό διεθνές κλίμα, αναμένονταν υψηλοί ρυθμοί μεγέθυνσης καθώς η δημοσιονομική εξισορρόπηση και η σταδιακή αποκλιμάκωση του κόστους χρηματοδότησης αντανακλούν την αίσθηση πως η κρίση έχει παρέλθει.

Ωστόσο, η θετική αναπτυξιακή δυναμική που παρουσίασε η ελληνική οικονομία στη χρήση 2019, ανακόπηκε βίαια στο πρώτο τρίμηνο του 2020 λόγω της πανδημικής έξαρσης του κορωνοϊού (COVID-19). Όπως αποτυπώνεται και στην ετήσια έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, «Η εξάπλωση του κορωνοϊού και η όξυνση του προσφυγικού-μεταναστευτικού προβλήματος επηρεάζουν καταλυτικά τις βραχυπρόθεσμες αναπτυξιακές προοπτικές και θέτουν, προσωρινά, μεγάλα εμπόδια στην πορεία προς την κανονικότητα.

Η συνεχής και ταχεία αποκλιμάκωση που κατέγραφαν οι αποδόσεις των ελληνικών κρατικών και εταιρικών ομολόγων ανατράπηκε λόγω της εξάπλωσης του κορωνοϊού, με τα περιθώρια (spreads) να αυξάνονται σημαντικά.

Στο πλαίσιο των παραπάνω αναφέρεται ότι η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας για το 2020 θα καθοριστεί σε μεγάλο βαθμό από τις επιπτώσεις της εξάπλωσης του κορωνοϊού στην παγκόσμια και την ευρωπαϊκή οικονομία. Με βάση τα τελευταία στοιχεία για την εξέλιξη της πανδημίας, εκτιμάται ότι θα υπάρξει σημαντική αρνητική επίπτωση στην οικονομία τα δύο πρώτα τρίμηνα του 2020, η οποία αναμένεται να αντισταθμιστεί μερικώς τα δύο τελευταία τρίμηνα. Η επιβράδυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης θα προέλθει κυρίως από διαταραχές στην πλευρά της ζήτησης, με μείωση της εξωτερικής ζήτησης αγαθών και υπηρεσιών και της εγχώριας ζήτησης, αφού πλήττονται ιδιαιτέρως τομείς όπως οι μεταφορές, ο τουρισμός, το εμπόριο, η εστίαση και η ψυχαγωγία. Επισημαίνεται ότι η εξέλιξη της πανδημίας δε μπορεί να προβλεφθεί με ακρίβεια, ενώ οι επιπτώσεις της στις εθνικές οικονομίες θα εξαρτηθούν και από τα εθνικά και διεθνή δημοσιονομικά και νομισματικά μέτρα που λαμβάνονται.

4.4. Χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι

4.4.1. Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος οικονομικής ζημιάς που μπορεί να προκύψει από την πιθανή αθέτηση των συμβατικών υποχρεώσεων των δανειοληπτών ή αντισυμβαλλόμενων. Ως «αθέτηση υποχρέωσης» πιστούχου ορίζεται η επέλευση ενός ή και των δύο από τα παρακάτω γεγονότα:

- Το πιστωτικό ίδρυμα θεωρεί ότι ο πιστούχος είναι ευλόγως πιθανό να μην εκπληρώσει στο σύνολό τους τις υποχρεώσεις πληρωμών του προς αυτό, εκτός αν το ίδρυμα προσφύγει σε μέτρα, όπως η ρευστοποίηση εξασφαλίσεων.
- Ο πιστούχος έχει εμφανίσει ουσιαστική καθυστέρηση άνω των 90 ημερών στην αποπληρωμή κάποιας εκ των υποχρεώσεών του προς το πιστωτικό ίδρυμα.

Η μέτρηση και η παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου είναι βασική προτεραιότητα της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, καθώς αποτελεί τη σημαντικότερη αιτία οικονομικής ζημιάς για την Τράπεζα. Η συνολική έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο προέρχεται κυρίως από τα δάνεια της επιχειρηματικής και ιδιωτικής πίστης, καθώς και από τις εγγυητικές επιστολές.

Η εκτίμηση του Πιστωτικού Κινδύνου περιλαμβάνει:

- Την εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων της Τράπεζας, αλλά και των εν δυνάμει πελατών.
- Την εκτίμηση των ειδικών προβλέψεων απομείωσης σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)
- Την εκτίμηση των σταθμισμένων κατά κίνδυνο ανοιγμάτων και των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου υπό τον Πυλώνα Ι της Βασιλείας III.
- Την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου υπό των Πυλώνων ΙΙ της Βασιλείας III.
- Την εκτίμηση των επιπτώσεων της εφαρμογής σεναρίων ακραίων καταστάσεων.

Για την αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου έχουν θεσπιστεί πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν:

- Στον καθορισμό των ορίων ανάληψης ευθύνης στην έγκριση των χορηγήσεων.
- Στην επιτοκιακή πολιτική με βάση τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο.
- Στον καθορισμό των κριτηρίων πρόκρισης/απόρριψης των αιτούμενων χορηγήσεων.
- Στην περιοδική αξιολόγηση των πιστούχων (αναβάθμιση/υποβάθμιση).
- Στον καθορισμό των κριτηρίων μεταφοράς των πιστούχων σε οριστική καθυστέρηση.
- Στον προσδιορισμό των haircuts των αποδεκτών εξασφαλίσεων.
- Στην περιοδική επανεκτίμηση της αξίας των εμπράγματων διασφαλίσεων.
- Στην παρακολούθηση ειδικών χρηματοδοτήσεων και των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων.
- Στον καθορισμό των κριτηρίων ρύθμισης/ αναδιάρθρωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.

Ο πιστωτικός κίνδυνος προέρχεται κυρίως από ανοίγματα σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (εφεξής ΜΜΕ) και φυσικά πρόσωπα. Η πιστοληπτική ικανότητα των πελατών της Τράπεζας έχει επιδεινωθεί λόγω των αρνητικών μεταβολών του οικονομικού περιβάλλοντος. Η μακρόχρονη ύφεση έχει επηρεάσει την ποιότητα του χαρτοφυλακίου, κατά συνέπεια και τα οικονομικά αποτελέσματα της Τράπεζας, καθώς έχει σχηματίσει αυξημένες προβλέψεις απομείωσης έναντι του πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες ανέρχονται στο **22,90%** του συνόλου των χορηγήσεων.

Για την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση και διαχείριση των ληξιπρόθεσμων οφειλών και κατά συνέπεια του πιστωτικού κινδύνου, έχει υιοθετηθεί διαχωρισμός του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας σε Αρμόδιες Διευθύνσεις Διαχείρισης Καθυστερήσεων και ειδικότερα σε Διεύθυνση Αναδιάρθρωσεων και Διεύθυνση Οριστικών Καθυστερήσεων. Σε συνέχεια της αποτελεσματικής παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου η Διεύθυνση Εμπορικής Τραπεζικής διαχειρίζεται τα ενήμερα δάνεια.

Διαχείριση πιστωτικού κινδύνου: Η Τράπεζα, εφαρμόζοντας σύστημα πιστοδοτικών ορίων, διαχειρίζεται και περιορίζει το ύψος του πιστωτικού κινδύνου. Τα πιστοδοτικά όρια προσδιορίζουν τη μέγιστη αποδεκτή ανάληψη κινδύνου έναντι ανοιγμάτων. Για να καθοριστούν τα όρια πελατών, λαμβάνονται υπόψη οι εξασφαλίσεις ή τα καλύμματα, τα οποία μειώνουν το ύψος του αναλαμβανόμενου κινδύνου, κατατάσσοντας τον κίνδυνο των ανοιγμάτων σε κατηγορίες κινδύνου, ανάλογα με το είδος των εξασφαλίσεων ή καλυμμάτων και τη δυνατότητα ρευστοποίησής τους. Για την έγκριση των πιστοδοτήσεων έχουν οριστεί εγκριτικά κλιμάκια ανάλογα με το ύψος του ανοίγματος.

Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου: Η Τράπεζα λαμβάνει καλύμματα και εξασφαλίσεις έναντι πιστοδοτήσεων σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των δανείων.

Για το σκοπό αυτό, η Τράπεζα ενσωματώνει στην πολιτική της εξασφαλίσεις, οι κυριότερες εκ των οποίων είναι:

- Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου
- Ενέχυρα επί καταθέσεων
- Προσημειώσεις/Υποθήκες ακινήτων
- Υποθήκες πλοίων
- Εγγυητικές επιστολές τραπεζών
- Εγγυήσεις ΤΕΜΠΜΕ
- Ενέχυρα επί επιταγών
- Ενέχυρα επί μετοχών, ομολόγων και εντόκων γραμματίων
- Ενοχικές εγγυήσεις

Διαδικασία αποτίμησης εξασφαλίσεων: Η αποτίμηση των χρηματοοικονομικών και εμπράγματων εξασφαλίσεων πραγματοποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα, όπως ορίζει το θεσμικό πλαίσιο.

Ενήμερες απαιτήσεις: Χορηγήσεις ενήμερες ή με προσωρινή καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών. Οι απαιτήσεις θεωρούνται σε αθέτηση όταν υπάρχουν ενδείξεις κατά τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης.

Επισφαλείς απαιτήσεις: Χορηγήσεις για τις οποίες η Τράπεζα προσδιορίζει ότι είναι πιθανή η μη είσπραξη μέρους ή του συνολικού ποσού του κεφαλαίου και των οφειλόμενων τόκων, με βάση τους συμβατικούς όρους του δανείου.

Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των χορηγήσεων σε πιστούχους: Διενεργούνται όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι καθίσταται αμφίβολη η είσπραξη οφειλόμενων ποσών. Μια απαίτηση έχει υποστεί απομείωση όταν η λογιστική της αξία είναι μεγαλύτερη από το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό της.

Ενδείξεις ότι ένα δάνειο έχει απομειωθεί είναι οι ακόλουθες:

- Αθέτηση των όρων της δανειακής σύμβασης.
- Σημαντική οικονομική δυσχέρεια του πιστούχου.
- Ύπαρξη πιθανότητας πτώχευσης του πιστούχου.
- Ενδείξεις μείωσης των μελλοντικών εισπράξεων σε ομάδα δανείων, λόγω προβλημάτων στον κλάδο ή λόγω οικονομικών συνθηκών σε συγκεκριμένη ομάδα δανείων.

Η Τράπεζα προβαίνει σε διαγραφές χορηγήσεων, όταν διαπιστωθεί ότι δεν είναι εισπραξιμες. Σε περίπτωση που μετά τη διαγραφή των απαιτήσεων τα ποσά αυτά εισπραχθούν, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσεως στην οποία εισπράχθηκαν.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει Πολιτική Προβλέψεων και Διαγραφών, οι οποίες καθορίζουν το ποσό των προβλέψεων και των διαγραφών τόσο για τους πελάτες που αξιολογούνται σε ατομική βάση όσο και για τα χαρτοφυλάκια που εξετάζονται σε συλλογική βάση.

Οι ρυθμίσεις οφειλών εφαρμόζονται σε περιπτώσεις που αναγνωρίζεται οικονομική αδυναμία του πελάτη να εξυπηρετήσει το δάνειο σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της δανειακής του σύμβασης. Αξιολογώντας αυτές τις δυσκολίες, η Τράπεζα τροποποιεί τους όρους της σύμβασης, προσφέροντας μακροπρόθεσμες, βραχυπρόθεσμες ή λύσεις οριστικής διευθέτησης, ώστε να μπορέσει ο οφειλέτης να εξυπηρετήσει το δάνειο, είτε ολικώς είτε μερικώς.

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο στις 31.12.2019 και 31.12.2018 αντίστοιχα έχει ως εξής:

Συνολική Έκθεση στον Πιστωτικό Κίνδυνο	31.12.2019	31.12.2018
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εντός ισολογισμού στοιχεία		
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	314.992.636	246.494.869
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	7.974.249	5.997.392
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	16.953.301	13.199.707
Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	1.145.027.979	1.141.462.372
Συνολική αξία εντός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α)	1.484.948.164	1.407.154.341
Λοιπά εντός ισολογισμού στοιχεία που δεν υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	171.946.188	169.072.875
Σύνολο Ενεργητικού	1.656.894.352	1.576.227.216
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων συσχετιζόμενος με εκτός ισολογισμού στοιχεία:		
Εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις και λουπές εγγυήσεις	79.497.384	88.099.005
Συνολική αξία εκτός ισολογισμού στοιχείων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (β)	79.497.384	88.099.005
Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο (α+β)	1.564.445.549	1.495.253.345

Οι ακόλουθοι πίνακες παρουσιάζουν τα δάνεια που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος ανά Δ.Π.Χ.Π. 9 στάδιο (stages), όπως διαμορφώνεται μετά την επίπτωση του Δ.Π.Χ.Π. 9 κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 και κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019 αντίστοιχα.

31-Δεκ-19	Στάδιο (Stage) 1			Στάδιο (Stage) 2			Στάδιο (Stage) 3			Σύνολο Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών στο Αναπόσβεστο Κόστος		
Ποσά σε χιλ. €	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Καθαρή Αξία μετά την Απομείωση	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Καθαρή Αξία μετά την Απομείωση	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Καθαρή Αξία μετά την Απομείωση	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Καθαρή Αξία μετά την Απομείωση
Retail Portfolio	156.253	1.419	154.834	91.662	10.039	81.623	455.946	140.511	315.435	703.860	151.968	551.892
Εκ των οποίων:												
Στεγαστικά	32.783	65	32.718	24.296	925	23.372	82.128	11.942	70.186	139.208	12.932	126.276
Καταναλωτικά	12.579	81	12.499	10.189	1.289	8.899	56.868	17.438	39.431	79.636	18.808	60.828
Επιχειρηματικά	110.890	1.272	109.618	57.177	7.825	49.352	316.949	111.132	205.818	485.017	120.229	364.788
Corporate (Non-Retail) Portfolio	207.291	2.591	204.700	88.086	6.461	81.625	485.788	178.977	306.811	781.165	188.029	593.136
Σύνολο	363.544	4.010	359.534	179.747	16.500	163.248	941.734	319.488	622.246	1.485.025	339.997	1.145.028

31-Δεκ-18	Στάδιο (Stage) 1			Στάδιο (Stage) 2			Στάδιο (Stage) 3			Σύνολο Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών στο Αναπόσβεστο Κόστος		
Ποσά σε χιλ. €	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Καθαρή Αξία μετά την Απομείωση	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Καθαρή Αξία μετά την Απομείωση	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Καθαρή Αξία μετά την Απομείωση	Συνολική Αξία προ Απομείωσης	Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (ECL)	Καθαρή Αξία μετά την Απομείωση
Retail Portfolio	158.292	1.877	156.415	105.253	12.564	92.689	447.827	148.755	299.072	711.371	163.196	548.176
Εκ των οποίων:												
Στεγαστικά	37.248	226	37.022	27.283	2.193	25.090	78.033	15.296	62.736	142.564	17.716	124.848
Καταναλωτικά	12.693	147	12.547	8.272	1.649	6.624	59.771	23.602	36.169	80.737	25.397	55.340
Επιχειρηματικά	108.350	1.504	106.846	69.697	8.722	60.975	310.023	109.857	200.166	488.071	120.083	367.988
Corporate (Non-Retail) Portfolio	218.540	4.987	213.553	110.395	15.111	95.284	472.107	187.657	284.450	801.042	207.756	593.287
Σύνολο	376.832	6.864	369.968	215.648	27.675	187.973	919.934	336.412	583.522	1.512.413	370.951	1.141.462

A. Πιστωτικός Κίνδυνος / Δάνεια & άλλες απαιτήσεις από πελάτες

Ανάλυση χαρτοφυλακίου δανείων ανά κατηγορία και ενηλικίωση καθυστερήσεων:

Δάνεια και απαιτήσεις ανά στάδιο Υπόλοιπα την 31.12.2019 (ποσά σε χιλ. €)	Δάνεια και απαιτήσεις ανά στάδιο		Συνολική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	Σύνολο προβλέψεων απομείωσης	Συνολική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	Αξία εξασφαλίσεων
	Χωρίς καθυστέρηση	Σε καθυστέρηση				
Στάδιο 1						
Στεγαστικά	27.571	5.213	32.783	65	32.718	31.843
Καταναλωτικά	11.109	1.470	12.579	80	12.499	6.907
Επιχειρηματικά & Δημόσιος τομέας	276.062	42.120	318.182	3.863	314.318	255.920
Σύνολο	314.742	48.802	363.544	4.009	359.535	294.670
Στάδιο 2						
Στεγαστικά	4.790	19.506	24.296	925	23.372	23.140
Καταναλωτικά	2.753	7.436	10.189	1.290	8.899	7.236
Επιχειρηματικά	72.385	72.878	145.263	14.285	130.977	118.070
Σύνολο	79.927	99.820	179.747	16.500	163.248	148.446
Στάδιο 3						
Στεγαστικά	8.336	73.792	82.128	11.942	70.186	70.159
Καταναλωτικά	2.892	53.977	56.868	17.438	39.431	32.646
Επιχειρηματικά	101.076	701.661	802.737	290.108	512.629	505.118
Σύνολο	112.304	829.430	941.734	319.489	622.246	607.923
Γενικό σύνολο						
Στεγαστικά	40.697	98.511	139.208	12.932	126.275	125.142
Καταναλωτικά	16.754	62.882	79.636	18.808	60.828	46.789
Επιχειρηματικά	449.523	816.659	1.266.182	308.257	957.924	879.107
Σύνολο	506.973	978.052	1.485.025	339.997	1.145.028	1.051.038

Δάνεια και απαιτήσεις ανά στάδιο Υπόλοιπα την 31.12.2018 (ποσά σε χιλ. €)	Δάνεια και απαιτήσεις ανά στάδιο		Συνολική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	Σύνολο προβλέψεων απομείωσης	Συνολική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	Αξία εξασφαλίσεων			
	Χωρίς καθυστερήση	Σε καθυστερήση							
Στάδιο 1									
Στεγαστικά	29.948	7.300	37.248	226	37.022	35.177			
Καταναλωτικά	11.083	1.610	12.693	147	12.546	7.182			
Επιχειρηματικά & Δημόσιος τομέας	278.944	47.946	326.891	6.491	320.399	253.074			
Σύνολο	319.975	56.857	376.832	6.864	369.968	295.433			
Στάδιο 2									
Στεγαστικά	4.490	22.793	27.283	2.193	25.090	25.232			
Καταναλωτικά	1.337	6.935	8.272	1.649	6.624	5.397			
Επιχειρηματικά	75.734	104.358	180.092	23.833	156.259	145.607			
Σύνολο	81.561	134.086	215.648	27.675	187.972	176.236			
Στάδιο 3									
Στεγαστικά	11.039	66.994	78.033	15.296	62.736	67.371			
Καταναλωτικά	7.660	52.112	59.771	23.602	36.169	34.146			
Επιχειρηματικά	165.488	616.642	782.130	297.514	484.616	467.187			
Σύνολο	184.186	735.748	919.934	336.412	583.522	568.704			
Γενικό σύνολο									
Στεγαστικά	45.476	97.088	142.564	17.716	124.848	127.779			
Καταναλωτικά	20.080	60.657	80.736	25.397	55.339	46.725			
Επιχειρηματικά	520.166	768.947	1.289.113	327.838	961.275	865.868			
Σύνολο	585.723	926.691	1.512.413	370.951	1.141.462	1.040.373			
Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, ανά κατηγορία δανείων 31.12.2019 (ποσά σε χιλ. €)	Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Επιχειρηματικά		
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3
Ενήμερα [Current]	27.571	4.790	8.336	11.109	2.753	2.892	276.062	72.385	101.076
1-30 ημέρες [1-30 dpd]	5.213	4.711	2.210	1.470	2.530	3.035	42.120	36.583	57.907
31-60 ημέρες [31-60 dpd]	-	5.421	937	-	2.360	297	-	23.472	44.437
61-90 ημέρες [61-90 dpd]	-	9.374	1.833	-	2.546	851	-	12.823	27.804
91-180 ημέρες [91-180 dpd]	-	-	3.749	-	-	2.354	-	-	19.377
181-360 ημέρες [181-360 dpd]	-	-	12.389	-	-	3.540	-	-	160.328
361-720 ημέρες [361-720 dpd]	-	-	6.801	-	-	2.742	-	-	11.730
721+ ημέρες [721+ dpd]	-	-	19.231	-	-	21.593	-	-	81.418
F. Καταγγελλμένες Απαιτήσεις [Denounced Loans]	-	-	26.641	-	-	19.565	-	-	298.660
Συνολική αξία προ προβλέψεων	32.783	24.296	82.128	12.579	10.189	56.868	318.182	145.263	802.737
Αξία εξασφαλίσεων	31.843	23.140	70.159	6.907	7.236	32.646	255.920	118.070	505.118
Σύνολο Προβλέψεων Απομείωσης	65	925	11.942	80	1.290	17.438	3.863	14.285	290.108
Συνολική αξία μετά προβλέψεις	32.718	23.372	70.186	12.499	8.899	39.431	314.318	130.977	512.629

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, ανά κατηγορία δανείων 31.12.2018 (ποσά σε χιλ. €)	Στεγαστικά			Καταναλωτικά			Επιχειρηματικά		
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3
Ενήμερα [Current]	29.948	4.490	11.039	11.083	1.337	7.660	278.944	75.734	165.488
1-30 ημέρες [1-30 dpd]	7.300	7.603	4.220	1.610	2.384	1.848	47.946	51.679	40.474
31-60 ημέρες [31-60 dpd]	-	5.794	3.847	-	1.845	1.263	-	24.450	103.071
61-90 ημέρες [61-90 dpd]	-	9.396	5.179	-	2.707	2.237	-	28.229	49.902
91-180 ημέρες [91-180 dpd]	-	-	2.569	-	-	1.319	-	-	4.186
181-360 ημέρες [181-360 dpd]	-	-	3.289	-	-	2.618	-	-	9.086
361-720 ημέρες [361-720 dpd]	-	-	3.202	-	-	3.798	-	-	18.155
721+ ημέρες [721+ dpd]	-	-	20.976	-	-	20.617	-	-	76.378
F. Καταγγελλμένες Απαιτήσεις [Denounced Loans]	-	-	23.712	-	-	18.411	-	-	315.390
Συνολική αξία προ προβλέψεων	37.248	27.283	78.033	12.693	8.272	59.771	326.891	180.092	782.130
Αξία εξασφαλίσεων	35.177	25.232	67.371	7.182	5.397	34.146	253.074	145.607	467.187
Σύνολο Προβλέψεων Απομείωσης	226	2.193	15.296	147	1.649	23.602	6.491	23.833	297.514
Συνολική αξία μετά προβλέψεις	37.022	25.090	62.736	12.546	6.624	36.169	320.399	156.259	484.616

Δείκτης δανείου προς αξία εξασφάλισης σε ακίνητη περιουσία (ποσά σε χιλ. €)	Στεγαστικά Δάνεια:	
	31.12.2019	31.12.2018
< 50%	59.311	58.961
50% - 70%	23.321	20.094
71% - 80%	10.485	11.452
81% - 90%	7.999	11.042
91% - 100%	7.314	5.850
101% - 120%	9.946	11.784
121% - 150%	7.674	8.937
> 150%	13.157	14.443
Σύνολο	139.208	142.564
Μέσος όρος δείκτη	69,95%	71,20%

Ανάλυση καλύψεων:

Ανάλυση των ληφθέντων εξασφαλίσεων και εγγυήσεων κατά την 31.12.2019 (ποσά σε χιλ. €)	Αξία εξασφαλίσεων		
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Μετρητά & εγγύηση δημοσίου	Λοιπές εξασφαλίσεις
Ιδιώτες	168.212	3.646	73
Επιχειρηματικά	781.154	11.080	82.269
Δημόσιος Τομέας	2.469	-	2.134
Σύνολο	951.836	14.726	84.476

Ανάλυση των ληφθέντων εξασφαλίσεων και εγγυήσεων κατά την 31.12.2018 (ποσά σε χιλ. €)	Αξία εξασφαλίσεων		
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Μετρητά & εγγύηση δημοσίου	Λοιπές εξασφαλίσεις
Ιδιώτες	171.082	3.340	83
Επιχειρηματικά	779.187	11.619	74.729
Δημόσιος Τομέας	320	14	-
Σύνολο	950.588	14.973	74.812

Δάνεια και άλλες απαιτήσεις κατά πελατών, απομειωμένα δάνεια και προβλέψεις απομείωσης, ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή Υπόλοιπα την 31.12.2019 (ποσά σε χιλ. €)	Σύνολο Δανείων και λοιπών απαιτήσεων προ προβλέψεων				Σύνολο προβλέψεων απομείωσης				Σύνολο Δ&Α μετά από προβλέψεις			
	Ελλάδα											
	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3
Ιδιώτες	218.844	45.362	34.485	138.997	31.740	146	2.214	29.380	187.104	45.216	32.271	109.617
Στεγαστικά	139.208	32.783	24.296	82.128	12.932	65	925	11.942	126.275	32.718	23.372	70.186
Καταναλωτικά	79.636	12.579	10.189	56.868	18.808	80	1.290	17.438	60.828	12.499	8.899	39.431
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Λοιπά	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Επιχειρηματικά / Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.250.675	307.465	141.338	801.872	307.204	3.684	13.802	289.719	943.471	303.781	127.537	512.153
Εμπόριο	331.376	64.975	27.637	238.764	90.898	1.026	3.700	86.173	240.477	63.949	23.937	152.591
Υπηρεσίες & Ελεύθερα Επαγγέλματα	29.721	8.003	5.623	16.095	7.101	74	831	6.196	22.620	7.929	4.792	9.900
Βιομηχανία	248.911	46.857	22.560	179.495	72.318	426	2.863	69.029	176.594	46.431	19.697	110.466
Ναυτιλία	8.502	1.913	4.814	1.775	483	20	112	351	8.018	1.892	4.702	1.424
Κατασκευές	204.530	21.757	6.002	176.771	70.450	553	651	69.246	134.080	21.204	5.351	107.526
Τουρισμός	253.648	124.184	61.838	67.626	21.279	1.102	3.969	16.208	232.369	123.081	57.869	51.419
Ενέργεια	29.829	20.745	3.949	5.135	2.666	344	427	1.895	27.162	20.401	3.521	3.240
Γεωργία/Κτηνοτροφία	36.665	3.744	3.483	29.438	8.902	19	648	8.235	27.763	3.726	2.835	21.202
Εστίαση	35.445	4.213	2.108	29.123	11.653	38	196	11.419	23.792	4.175	1.912	17.705
Λοιπά	72.050	11.075	3.326	57.649	21.455	83	405	20.968	50.595	10.992	2.921	36.682
Δημόσιος Τομέας	15.507	10.717	3.924	865	1.053	179	484	390	14.454	10.538	3.440	476
Ελλάδα	15.507	10.717	3.924	865	1.053	179	484	390	14.454	10.538	3.440	476
Άλλες χώρες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	1.485.025	363.544	179.747	941.734	339.997	4.009	16.500	319.489	1.145.028	359.535	163.248	622.246

Δάνεια και άλλες απαιτήσεις κατά πελατών, απομειωμένα δάνεια και προβλέψεις απομείωσης, ανά κατηγορία δανείων, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή Υπόλοιπα την 31.12.2018 (ποσά σε χιλ. €)	Σύνολο Δανείων και λοιπών απαιτήσεων προ προβλέψεων				Σύνολο προβλέψεων απομείωσης				Σύνολο Δ&Α μετά από προβλέψεις			
	Ελλάδα											
	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3
Ιδιώτες	223.300	49.941	35.555	137.804	43.113	373	3.842	38.898	180.187	49.568	31.713	98.906
Στεγαστικά	142.564	37.248	27.283	78.033	17.716	226	2.193	15.296	124.848	37.022	25.090	62.736
Καταναλωτικά	80.736	12.693	8.272	59.771	25.397	147	1.649	23.602	55.339	12.546	6.624	36.169
Πιστωτικές κάρτες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Λοιπά	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Επιχειρηματικά / Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.270.651	310.419	179.153	781.079	326.203	5.716	23.569	296.919	944.448	304.703	155.584	484.160
Εμπόριο	330.316	54.796	32.845	242.675	97.254	1.042	4.399	91.813	233.062	53.754	28.446	150.862
Υπηρεσίες & Ελεύθερα Επαγγέλματα	32.013	9.511	5.520	16.982	8.225	125	1.491	6.609	23.788	9.386	4.029	10.373
Βιομηχανία	248.757	41.939	32.295	174.523	80.739	839	4.523	75.376	168.017	41.099	27.772	99.146
Ναυτιλία	8.007	6.135	316	1.556	365	66	22	277	7.642	6.069	293	1.279
Κατασκευές	209.741	22.774	16.038	170.929	69.071	1.118	1.412	66.541	140.669	21.655	14.626	104.388
Τουρισμός	252.719	128.633	64.186	59.900	20.760	1.586	6.866	12.308	231.959	127.047	57.320	47.592
Ενέργεια	32.781	24.904	6.528	1.349	2.536	539	1.556	441	30.245	24.366	4.972	908
Γεωργία/Κτηνοτροφία	36.701	5.594	7.699	23.409	8.702	49	1.322	7.331	27.999	5.545	6.377	16.078
Εστίαση	36.020	4.362	2.417	29.242	11.930	53	231	11.646	24.090	4.309	2.186	17.595
Λοιπά	83.596	11.771	11.310	60.514	26.620	298	1.747	24.575	56.976	11.473	9.564	35.939
Δημόσιος Τομέας	18.462	16.471	939	1.051	1.635	775	264	595	16.827	15.696	675	456
Ελλάδα	18.462	16.471	939	1.051	1.635	775	264	595	16.827	15.696	675	456
Άλλες χώρες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	1.512.413	376.832	215.648	919.934	370.951	6.864	27.675	336.412	1.141.462	369.968	187.972	583.522

Ρυθμιζόμενα δάνεια και άλλες απαιτήσεις κατά πελατών, ανά κατηγορία (ποσά σε χιλ. €)	31.12.2019	31.12.2018
Ιδιώτες	72.502	66.520
Στεγαστικά	48.345	46.219
Καταναλωτικά	24.157	20.301
Επιχειρηματικά	311.936	319.590
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	311.936	319.590
Δημόσιος Τομέας	264	96
Σύνολο	384.702	386.206

Ρυθμιζόμενα δάνεια και άλλες απαιτήσεις κατά πελατών, ανά γεωγραφική περιοχή (ποσά σε χιλ. €)	31.12.2019		31.12.2018	
	Συνολική ακαθάριστη αξία	Συνολική καθαρή αξία	Συνολική ακαθάριστη αξία	Συνολική καθαρή αξία
Ελλάδα	577.000	384.702	587.538	386.206
Λοιπή Ευρώπη	-	-	-	-
Λοιπές χώρες	-	-	-	-
Σύνολο	577.000	384.702	587.538	386.206

Ανάλυση ρυθμιζόμενων δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, ανά είδος ρύθμισης (ποσά σε χιλ. €)		
Είδος Ρύθμισης	31.12.2019	31.12.2018
Μετάθεση πληρωμής τόκου	22.925	27.559
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	69.345	51.816
Παροχή περιόδου χάριτος	49.639	43.415
Επέκταση διάρκειας δανείου	163.264	193.952
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	4.655	5.713
Διαγραφή μέρους χρέους	2.683	2.013
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	41.151	26.356
Λοιπα	31.040	35.381
Σύνολο	384.702	386.206

Ανάλυση ρυθμιζόμενων δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, ανά είδος ρύθμισης Υπόλοιπα την 31.12.2019 (ποσά σε χιλ. €)	Σύνολο Δ&Α προ προβλέψεων	Σύνολο Προβλέψεων Απομείωσης Δ&Α	Σύνολο Δ&Α μετά από προβλέψεις
Είδος Ρύθμισης			
Μετάθεση πληρωμής τόκου	29.297	6.372	22.925
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	111.906	42.560	69.345
Παροχή περιόδου χάριτος	99.646	50.007	49.639
Επέκταση διάρκειας δανείου	215.179	51.915	163.264
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	10.141	5.486	4.655
Διαγραφή μέρους χρέους	3.741	1.058	2.683
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	60.726	19.575	41.151
Λοιπα	46.364	15.325	31.040
Σύνολο	577.000	192.298	384.702

Ανάλυση ρυθμιζόμενων δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, ανά είδος ρύθμισης Υπόλοιπα την 31.12.2018 (ποσά σε χιλ. €)	Σύνολο Δ&Α προ προβλέψεων	Σύνολο Προβλέψεων Απομείωσης Δ&Α	Σύνολο Δ&Α μετά από προβλέψεις
Είδος Ρύθμισης			
Μετάθεση πληρωμής τόκου	37.233	9.674	27.559
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	88.208	36.392	51.816
Παροχή περιόδου χάριτος	85.908	42.493	43.415
Επέκταση διάρκειας δανείου	260.116	66.164	193.952
Κεφαλαιοποίηση καθυστερούμενων δόσεων	11.592	5.879	5.713
Διαγραφή μέρους χρέους	3.165	1.152	2.013
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	44.179	17.823	26.356
Λοιπά	57.137	21.756	35.381
Σύνολο	587.538	201.332	386.206

Ανάλυση εσόδων από τόκους, με βάση την ποιότητα των δανείων και άλλων απαιτήσεων κατά πελατών, ανά κατηγορία δανείων (ποσά σε χιλ. €)	31.12.2019					31.12.2018				
	Έσοδα από δάνεια			Λοιπά έσοδα από τόκους	Σύνολο εσόδων από τόκους	Έσοδα από δάνεια			Λοιπά έσοδα από τόκους	Σύνολο εσόδων από τόκους
	Stage 1 / Σταδίου 1	Stage 2 / Σταδίου 2	Stage 3 / Σταδίου 3			Stage 1 / Σταδίου 1	Stage 2 / Σταδίου 2	Stage 3 / Σταδίου 3		
Ιδιώτες	2.060	1.268	2.530	-	5.858	2.259	1.699	4.141	-	8.099
Επιχειρηματικά	16.132	8.848	15.227	-	40.207	17.670	10.236	22.218	-	50.123
Δημόσιος τομέας	476	105	9	-	591	644	62	2	-	707
Σύνολο εσόδων από τόκους	18.668	10.221	17.766	-	46.656	20.573	11.996	26.361	-	58.930
Τόκοι πιστωτικών ιδρυμάτων (διατραπεζικής)	-	-	-	1.378	1.378	-	-	-	1.383	1.383
Τόκοι τίτλων σταθερής αποδόσεως (λουπών ομολόγων)	-	-	-	88	88	-	-	-	24	24
Τόκοι τίτλων σταθερής αποδόσεως (ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου)	-	-	-	684	684	-	-	-	99	99
Ειδικές καταθέσεις στη Κεντρική Τράπεζα	-	-	-	6	6	-	-	-	125	125
Λοιπά τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	-	-	-	155	155	-	-	-	59	59
Σύνολο εσόδων από τόκους δανείων και άλλων απαιτήσεων	18.668	10.221	17.766	2.311	48.966	20.573	11.996	26.361	1.690	60.620

B. Πιστωτικός κίνδυνος / Διαθέσιμα σε τράπεζες, απαιτήσεις κατά τραπεζών & χρεωστικοί τίτλοι

Διαθέσιμα σε τράπεζες, απαιτήσεις κατά τραπεζών & χρεωστικοί τίτλοι (ανάλυση ανα διαβάθμιση) (ποσά σε €)	31.12.2019			31.12.2018		
	Περισσότερο από BBB-	Λιγότερο από BBB-	Μη διαβαθμισμένα	Περισσότερο από BBB-	Λιγότερο από BBB-	Μη διαβαθμισμένα
Διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	-	302.961.937	-	-	233.063.436	-
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.425.660	3.914.485	2.634.103	-	3.667.930	2.329.462
Λοιποί χρεωστικοί τίτλοι	-	-	16.953.301	-	-	3.473.347
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	-	-	-	-	9.726.360	-
Σύνολο	1.425.660	306.876.423	19.587.404	-	246.457.727	5.802.809

Ο κίνδυνος συγκέντρωσης μπορεί να δημιουργηθεί από ανοίγματα σε συγκεκριμένους πελάτες, σε ομάδες συνδεδεμένων πελατών ή σε συγκεκριμένες ομάδες αντισυμβαλλομένων, των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες, όπως ο κλάδος δραστηριοποίησης, το μακροοικονομικό περιβάλλον, η γεωγραφική θέση, το νόμισμα κ.λπ..

Η Τράπεζα επιμετρά τον κίνδυνο συγκέντρωσης και τις αντίστοιχες κεφαλαιακές ανάγκες με το Δείκτη Κλαδικής Συγκέντρωσης (Sectoral Concentration Index - SCI) και τον Ατομικό Δείκτη Συγκέντρωσης (Individual Concentration Index - ICI) για τους 1000 μεγαλύτερους δανειολήπτες της.

Πιο αναλυτικά, για τον προσδιορισμό του Δείκτη Κλαδικής Συγκέντρωσης (SCI) λαμβάνονται υπόψη οι χορηγήσεις και τα εκτός ισολογισμού ανοίγματα, μετά από την εφαρμογή του κατάλληλου CCF και αφού έχουν ταξινομηθεί ανά κλάδο, όπως εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Χορηγήσεις και εκτός ισολογισμού ανοίγματα

Κλάδος Δραστηριότητας	Άνοιγμα (ποσά σε χιλ. €)	%
Επιχειρηματική Πίστη	1.311.539	85,70%
Εμπόριο	337.102	22,03%
Τουρισμός / Καταλύματα	258.560	16,90%
Βιομηχανία/ Βιοτεχνία	251.494	16,43%
Κατασκευές	215.823	14,10%
Γεωργία / Κτηνοτροφία / Αλιεία	36.985	2,42%
Εστίαση	35.565	2,32%
Ενέργεια / Φωτοβολταϊκά	32.791	2,14%
Παροχή Υπηρεσιών / Ελεύθερα Επαγγέλματα	30.727	2,01%
Λοιπά	16.369	1,07%
Μεταφορές και Αποθήκευση	18.516	1,21%
Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	17.317	1,13%
ΟΤΑ / Δημοτικές Επιχειρήσεις	29.546	1,93%
Τηλεπικοινωνίες / Πληροφορική / Ενημέρωση	13.664	0,89%
Ναυτιλία	8.768	0,57%
Υπηρεσίες Υγείας	3.241	0,21%
Διαχείριση Νερού και Λυμάτων	3.005	0,20%
Ασφαλιστικές / Επενδυτικές Επιχειρήσεις	2.065	0,13%
Στεγαστική Πίστη	139.208	9,10%
Καταναλωτική Πίστη	79.636	5,20%
Σύνολο	1.530.383	100,00%

Ο Δείκτης Κλαδικής Συγκέντρωσης (SCI) υπολογίζεται με τον τύπο: $\alpha = \frac{\sum x^2}{(\sum x)^2} \times 100$, όπου x είναι η αξία της έκθεσης σε κίνδυνο για κάθε επιχειρηματικό κλάδο. Οι πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις προσδιορίζονται με βάση τον παρακάτω πίνακα:

Δείκτης Κλαδικής Συγκέντρωσης (SCI)	Πολλαπλασιαστής
$0 < SCI \leq 12$	0.00
$12 < SCI \leq 15$	0.02
$15 < SCI \leq 20$	0.04
$20 < SCI \leq 25$	0.06
$25 < SCI \leq 100$	0.08

Ανάλογα με την τιμή του Δείκτη Κλαδικής Συγκέντρωσης (SCI), ο πολλαπλασιαστής εφαρμόζεται μόνο στις κεφαλαιακές απαιτήσεις του πιστωτικού κινδύνου που σχετίζονται με τα ανοίγματα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του Δείκτη και το αποτέλεσμα που προκύπτει προσαυξάνει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις ώστε να σχηματιστεί το οικονομικό κεφάλαιο.

Ο Ατομικός Δείκτης Συγκέντρωσης (ICI) υπολογίζεται για τους 1000 μεγαλύτερους δανειολήπτες της Τράπεζας, βάσει του τύπου: $\beta = \frac{\sum x^2}{\sum x \sum y} \times 100$, όπου x είναι το συνολικό άνοιγμα κάθε μεμονωμένου δανειολήπτη ή ομάδα συνδεδεμένων πελατών και $\sum y$ το συνολικό ποσό της έκθεσης σε κίνδυνο της Τράπεζας.

Στην περίπτωση που η τιμή του δείκτη είναι μεγαλύτερη του 0,1, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις προσδιορίζονται βάσει του παρακάτω πίνακα, όπως και στην περίπτωση του Δείκτη Κλαδικής Συγκέντρωσης (SCI):

Ατομικός Δείκτης Συγκέντρωσης (ICI)	Πολλαπλασιαστής
$0.0 < ICI \leq 0.1$	0.00
$0.1 < ICI \leq 0.2$	0.02
$0.2 < ICI \leq 0.4$	0.04
$0.4 < ICI \leq 1.0$	0.06
$1.0 < ICI \leq 100.0$	0.08

Εκτίμηση Εσωτερικού Κεφαλαίου

Ο Δείκτης Κλαδικής Συγκέντρωσης (SCI) ανέρχεται σε 13,78 που αντιστοιχεί σε πολλαπλασιαστή 0,02 και σε κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους **1.646,77 χιλ. ευρώ**.

Ο Ατομικός Δείκτης Συγκέντρωσης (ICI) ανέρχεται σε 0,33 που αντιστοιχεί σε πολλαπλασιαστή 0,04 και σε κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους **2.609,09 χιλ. ευρώ**.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το εσωτερικό κεφάλαιο που αφορά στον κίνδυνο συγκέντρωσης που εκτίθεται η Τράπεζα, ανέρχεται στο ποσό των **4.255,86 χιλ. ευρώ**.

4.4.2. Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου προκύπτει από την διαφορετική επίδραση των μεταβολών του επιτοκίου στα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, ανάλογα με την ευαισθησία των στοιχείων στις μεταβολές του επιτοκίου, λόγω αναντιστοιχίας στον ορίζοντα ανατιμολόγησης και στη διάρκεια τους. Μία απροσδόκητη μεταβολή στα επιτόκια μπορεί να επηρεάσει σοβαρά την κερδοφορία και την καθαρή θέση της Τράπεζας.

Ο κίνδυνος θέσης σχετίζεται με τη μεταβολή της τιμής κάποιου στοιχείου του ενεργητικού (π.χ. ομόλογο) οφειλόμενη στην μεταβολή των επιτοκίων, επηρεάζοντας την αξία του χαρτοφυλακίου.

Ο κίνδυνος εισοδήματος αναφέρεται στην πιθανότητα που υπάρχει να μειωθεί το εισόδημα της Τράπεζας σε μια απρόβλεπτη ή μη επιθυμητή εξέλιξη των επιτοκίων.

Για τη μέτρηση της έκθεσης στον κίνδυνο επιτοκίου, καθώς και για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου χρησιμοποιείται η τεχνική της Ανάλυσης Χάσματος (Gap Analysis), καθώς και η μέθοδος Χάσματος της Μέσης Διάρκειας (Duration Gap).

Gap Analysis

Η μέθοδος αυτή προσδιορίζει το χάσμα στο χρονικό ορίζοντα ανατιμολόγησης των ευαίσθητων ως προς το επιτόκιο στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Πραγματοποιείται σενάριο ακραίων καταστάσεων μεταβολής των επιτοκίων και εκτιμάται η επίπτωση στα καθαρά έσοδα της Τράπεζας.

Duration Gap

Η ανάλυση ευαισθησίας του Χάσματος της Μέσης Διάρκειας (Duration Gap), αποτελεί μέθοδο υπολογισμού της μεταβολής στην οικονομική αξία των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας από την επίπτωση στις μεταβολές των επιτοκίων. Η μεταβολή στην οικονομική αξία των ιδίων κεφαλαίων (EVE: Economic Value of Equity) με βάση τη μέθοδο αυτή υπολογίζεται ως μεταβολή της αγοραίας αξίας των στοιχείων του ενεργητικού με του παθητικού για τα στοιχεία που φέρουν τόκο.

Ως διάρκεια των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού ορίζεται ο ορίζοντας ανατιμολόγησης για τα στοιχεία με κυμαινόμενο και η λήξη για τα στοιχεία με σταθερό επιτόκιο.

Επιτοκιακός Κίνδυνος 31.12.2019 (ποσά σε χιλ. €)	Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	<1Μ	1-3Μ	3-6Μ	6Μ-1Υ	1-3Υ	>3Υ	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	17.292	297.700	-	-	-	-	-	314.993
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	873	7.101	-	-	-	-	-	7.974
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	3.478	-	-	-	-	-	13.475	16.953
Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	4.036	581.266	449.121	76.146	32.797	1.135	528	1.145.028
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	-	-	-	-	-	-	-	-
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	21.043	-	-	-	-	-	-	21.043
Επενδύσεις σε ακίνητα	15.667	-	-	-	-	-	-	15.667
Άυλα πάγια στοιχεία	2.724	-	-	-	-	-	-	2.724
Μισθωτικά δικαιώματα ΔΠΧΑ 16	4.662	-	-	-	-	-	-	4.662
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	67.672	-	-	-	-	-	-	67.672
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	46.640	-	-	-	-	-	-	46.640
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	13.538	-	-	-	-	-	-	13.538
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	197.626	886.068	449.121	76.146	32.797	1.135	14.003	1.656.894
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.263	8.333	154.004	-	-	-	-	165.600
Υποχρεώσεις προς πελάτες	3.499	855.261	180.852	175.657	113.077	5.748	-	1.334.095
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	15.050	-	-	-	-	23.420	9.400	47.870
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	2.623	-	-	-	-	-	-	2.623
Υποχρεώσεις από μισθώσεις ΔΠΧΑ 16	4.772	-	-	-	-	-	-	4.772
Λοιπά στοιχεία παθητικού	22.937	-	-	-	-	-	-	22.937
Ίδια Κεφάλαια	78.998	-	-	-	-	-	-	78.998
Σύνολο στοιχείων παθητικού	131.142	863.595	334.856	175.657	113.077	29.167	9.400	1.656.894
ΕΠΙΤΟΚΙΑΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ 31.12.2019 (ποσά σε χιλ. €)								
GAP = RSAs - RSLs	-	22.473	114.264	-99.511	-80.280	-28.033	4.603	-
CUMULATIVE GAP	-	22.473	136.737	37.226	-43.054	-71.087	-66.484	-

Επιτοκιακός Κίνδυνος 31.12.2018 (ποσά σε χιλ. €)	Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	<1M	1-3M	3-6M	6M-1Y	1-3Y	>3Y	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ								
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	19.328	227.167	-	-	-	-	-	246.495
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.605	2.460	933	-	-	-	-	5.997
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	3.428	-	-	-	-	-	9.772	13.200
Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	4.074	436.345	537.173	116.093	28.845	511	18.422	1.141.462
Χαρτοφυλάκιο διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	(0)	-	-	-	-	-	-	(0)
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	21.029	-	-	-	-	-	-	21.029
Επενδύσεις σε ακίνητα	15.667	-	-	-	-	-	-	15.667
Άυλα πάγια στοιχεία	2.247	-	-	-	-	-	-	2.247
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	69.628	-	-	-	-	-	-	69.628
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	47.073	-	-	-	-	-	-	47.073
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	13.429	-	-	-	-	-	-	13.429
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	198.507	665.972	538.106	116.093	28.845	511	28.194	1.576.227
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ								
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	954	9.028	160.725	-	-	-	-	170.707
Υποχρεώσεις προς πελάτες	5.257	819.776	189.661	162.450	76.274	4.180	-	1.257.596
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	15.031	-	-	-	-	-	32.789	47.820
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	2.388	-	-	-	-	-	-	2.388
Λοιπά στοιχεία παθητικού	23.305	-	-	-	-	-	-	23.305
Ίδια κεφάλαια	74.411	-	-	-	-	-	-	74.411
Σύνολο στοιχείων παθητικού	121.346	828.804	350.385	162.450	76.274	4.180	32.789	1.576.227
Επιτοκιακός Κίνδυνος 31.12.2018 (ποσά σε χιλ. €)								
GAP = RSAs - RSLs	-	-162.832	187.720	-46.357	-47.429	-3.669	-4.595	
CUMULATIVE GAP	-	-162.832	24.889	-21.469	-68.897	-72.566	-77.161	

Ανάλυση ευαισθησίας:

Ανάλυση ευαισθησίας επιτοκίου κατά την 31.12.2019 (ποσά σε χιλ. €)	Μεταβολή Επιτοκίων	
	-1%	1%
Ευαισθησία καθαρού εσόδου τόκων	1.173	(1.163)
Ευαισθησία της Καθαρής Θέσεως	(992)	992

4.4.3.Κίνδυνος ρευστότητας

Η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας αφορά στην ικανότητα της Τράπεζας να διατηρεί επαρκή ρευστότητα για την εκπλήρωση των συναλλακτικών της υποχρεώσεων και να εξασφαλίζει σταθερή χρηματοδοτική βάση. Ο κίνδυνος ρευστότητας για την Τράπεζα προκύπτει από την αναντιστοιχία τόσο στο μέγεθος όσο και στη διάρκεια των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού. Βασική μορφή του κινδύνου ρευστότητας είναι η πιθανότητα η Τράπεζα να μην διαθέτει επαρκή ρευστά διαθέσιμα για την κάλυψη των υποχρεώσεών της, τα οποία μπορεί να καταλήξουν να προκαλέσουν προβλήματα επιβίωσης της.

Αιτίες και πηγές του κινδύνου ρευστότητας μπορεί να προέρχονται τόσο από τη διαχείριση του παθητικού όσο και του ενεργητικού της Τράπεζας. Πιο συγκεκριμένα οι αιτίες διακρίνονται ως εξής:

▪ Από την πλευρά του Παθητικού (Liability-side risk)

- Κίνδυνος αναχρηματοδότησης: π.χ. όταν μακροπρόθεσμες απαιτήσεις χρηματοδοτούνται με βραχυπρόθεσμο δανεισμό, με αποτέλεσμα μία αναταραχή στις αγορές να είναι δυνατό να προκαλέσει αύξηση του κόστους χρηματοδότησης ή και αδυναμία ανανέωσης της χρηματοδότησης και κατά συνέπεια αδυναμία εκπλήρωσης όλων των υποχρεώσεων της Τράπεζας.
- Κίνδυνος απόσυρσης (Withdrawal risk): π.χ. ο κίνδυνος μη προσδοκώμενης απόσυρσης καταθέσεων από φήμες (αληθινές ή και υποθετικές) για οικονομικές δυσκολίες της Τράπεζας.

▪ **Από την πλευρά του Ενεργητικού (Asset-side risk)**

- i. Μη προσδοκώμενες χρήσεις ανεκτέλεστων ορίων πιστωτικών γραμμών.
- ii. Ρευστοποίηση στοιχείων ενεργητικού σε πολύ χαμηλές τιμές (market liquidity risk).
- iii. Εκπρόθεσμη είσπραξη απαιτήσεων.

▪ **Από λοιπές πηγές**

- i. Όταν για τη χρηματοδότησή της η Τράπεζα στηρίζεται κυρίως σε καταθέσεις χονδρικής και λιγότερο σε καταθέσεις λιανικής.
- ii. Συγκέντρωση πηγών χρηματοδότησης σε μία αγορά (διατραπεζική, μεγάλοι καταθέτες), γεωγραφική συγκέντρωση, συγκέντρωση σε λίγους προμηθευτές ρευστότητας, συγκέντρωση σε ξένα νομίσματα.
- iii. Υποχρεώσεις από εκτός ισολογισμού στοιχεία: π.χ. απαιτήσεις για αυξημένες εξασφαλίσεις (collateral) από τους αντισυμβαλλόμενους, υποχρεώσεις παροχής ρευστότητας σε πελάτες από συμβατικά όρια πιστωτικών γραμμών ή Εγγυητικών Επιστολών.

Ο σκοπός της Τράπεζας κατά τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας είναι η εξασφάλιση, στον καλύτερο δυνατό βαθμό, της ύπαρξης ικανοποιητικής ρευστότητας, με σκοπό την ικανοποίηση των υποχρεώσεων της τόσο σε φυσιολογικές όσο και σε ακραίες καταστάσεις, χωρίς δυσανάλογο επιπρόσθετο κόστος.

Για την εκτίμηση του κινδύνου ρευστότητας, η Τράπεζα, μέσω της Πολιτικής της, έχει καθορίσει τα επιθυμητά, σύμφωνα με το επιχειρηματικό της σχέδιο, όρια ανάληψης αυτού.

Σύμφωνα με το άρθρο 412, παράγραφος 1, του κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την παράγραφο 2, (Ε.Ε.) 2015/61, η Τράπεζα πρέπει να κατέχει «ρευστά στοιχεία ενεργητικού, το άθροισμα των αξιών των οποίων, να είναι σε θέση να καλύπτει τις εκροές ρευστότητας μείον τις εισροές ρευστότητας υπό ακραίες συνθήκες». Ο κανονισμός (Ε.Ε.) αριθ. 575/2013 εισάγει τους παρακάτω δείκτες παρακολούθησης του κινδύνου ρευστότητας:

Liquidity Coverage Ratio (LCR): Αφορά τι ποσοστό υψηλής ποιότητας ρευστοποιήσιμων στοιχείων ενεργητικού κατέχει το πιστωτικό ίδρυμα, ώστε να αντισταθμίσει εκτιμώμενες ταμειακές εκροές κατά τη διάρκεια ενός σεναρίου πίεσης 30 ημερών. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς 61/2015 και 575/2013, το όριο του Liquidity Coverage Ratio (LCR) από το 2018 δεν πρέπει να είναι χαμηλότερο του 100%. Για την Τράπεζα, ο (LCR) υπολογίστηκε σε ποσοστό **208,65%** κατά την 31.12.2019.

Net Stable Funding Ratio (NSFR) (Δείκτης καθαρής σταθερής χρηματοδότησης): Συνίσταται σε ποσό μακροπρόθεσμης σταθερής χρηματοδότησης που πρέπει να κατέχει η Τράπεζα (κλάσμα: στοιχεία του Παθητικού που συνιστούν σταθερή χρηματοδότηση, προς στοιχεία του Ενεργητικού που απαιτούν σταθερή χρηματοδότηση). Για την Τράπεζα, ο (NSFR) υπολογίστηκε σε ποσοστό **120%** κατά την 31.12.2019.

Δείκτες διασφάλισης ρευστότητας	31.12.2019		31.12.2018	
	Απαιτούμενο όριο δείκτη	Δείκτης	Απαιτούμενο όριο δείκτη	Δείκτης
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	LCR > 100%	208,65%	LCR > 100%	175,30%
Net Stable Funding Ratio (NSFR)	NSFR > 100%	120,00%	NSFR > 100%	116,00%

Κατά την παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας, η Τράπεζα ταξινομεί τα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού σε χρονικές περιόδους, ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια μέχρι τη λήξη τους και

εξασφαλίζεται έτσι μία εικόνα των μελλοντικών χρηματορροών. Ακολουθούν πίνακες που αναλύουν τα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού σε χρονικές περιόδους, ανάλογα με την εναπομένουσα διάρκεια τους, κατά την 31.12.2019 και 31.12.2018.

Κίνδυνος Ρευστότητας 31.12.2019 (ποσά σε €)	1M	1-3M	3-12M	1-5Y	>5Y	Σύνολο
Ρευστότητα στοιχείων Ενεργητικού						
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	314.992.636					314.992.636
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	7.974.249					7.974.249
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων				8.006.125	8.947.176	16.953.301
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς				13.538.190		13.538.190
Δάνεια και άλλες χορηγήσεις σε πελάτες	188.210.400	7.744.205	32.546.041	1.256.524.728	-	1.485.025.374
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις				(339.997.395)		(339.997.395)
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία & Επενδύσεις σε ακίνητα					36.710.386	36.710.386
Αυλα πάγια στοιχεία				2.723.815		2.723.815
Μισθωτικά δικαιώματα ΔΠΧΑ 16					4.661.715	4.661.715
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους				14.239.750	53.432.271	67.672.021
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	1.010.179	3.821.000	41.808.883	-	46.640.061
Σύνολο Ενεργητικού	511.177.284	8.754.384	36.367.041	996.844.095	103.751.548	1.656.894.352
Ρευστότητα στοιχείων Παθητικού						
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες						-
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.957.426	3.760.723	18.583.961	94.743.121	44.555.083	165.600.315
Υποχρεώσεις προς πελάτες	314.593.849	180.059.840	287.744.003	551.697.097	-	1.334.094.788
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	-	23.369.661	24.500.000	47.869.661
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό					2.622.733	2.622.733
Υποχρεώσεις από μισθώσεις ΔΠΧΑ 16					4.772.206	4.772.206
Λοιπά στοιχεία παθητικού	518.502	2.111.766	20.306.434	-	-	22.936.702
Σύνολο Ι	319.069.777	185.932.329	326.634.398	669.809.879	76.450.022	1.577.896.405
Καθαρή θέση (ΙΙ)					78.997.948	78.997.948
Γενικό Σύνολο (Ι+ΙΙ)	319.069.777	185.932.329	326.634.398	669.809.879	155.447.969	1.656.894.352
Συνολικό Άνοιγμα Ρευστότητας	192.107.508	(177.177.945)	(290.267.357)	327.034.216	(51.696.421)	

Κίνδυνος Ρευστότητας 31.12.2018 (ποσά σε €)	1M	1-3M	3-12M	1-5Y	>5Y	Σύνολο
Ρευστότητα στοιχείων Ενεργητικού						
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	246.494.869					246.494.869
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	5.997.392					5.997.392
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων				30.682	13.169.026	13.199.707
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς				13.429.421		13.429.421
Δάνεια και άλλες χορηγήσεις σε πελάτες	226.686.677	12.840.372	48.515.856	1.224.370.533	-	1.512.413.437
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις				(370.951.065)		(370.951.065)
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία & Επενδύσεις σε ακίνητα					36.695.624	36.695.624
Αυλα πάγια στοιχεία				2.246.862		2.246.862
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους				15.586.050	54.042.297	69.628.347
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	64.843	797.300	5.148.973	41.061.505	-	47.072.621
Σύνολο Ενεργητικού	479.243.781	13.637.672	53.664.829	925.773.988	103.906.947	1.576.227.216
Ρευστότητα στοιχείων Παθητικού						
Υποχρεώσεις προς Κεντρικές Τράπεζες						-
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.648.751	8.789.456	16.270.907	99.893.271	44.104.217	170.706.601
Υποχρεώσεις προς πελάτες	317.230.832	189.660.675	238.723.391	511.981.436	-	1.257.596.333
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	-	23.319.770	24.500.000	47.819.770
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό					2.388.162	2.388.162
Λοιπά στοιχεία παθητικού	679.332	2.092.686	20.533.311	-	-	23.305.329
Σύνολο Ι	319.558.915	200.542.817	275.527.608	635.194.476	70.992.379	1.501.816.195
Καθαρή θέση (ΙΙ)					74.411.021	74.411.021
Γενικό Σύνολο (Ι+ΙΙ)	319.558.915	200.542.817	275.527.608	635.194.476	145.403.400	1.576.227.216
Συνολικό Άνοιγμα Ρευστότητας	159.684.866	(186.905.145)	(221.862.779)	290.579.511	(41.496.453)	

4.5. Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος είναι ένας μη χρηματοοικονομικός κίνδυνος και αναφέρεται στην ενδεχόμενη οικονομική ζημιά που μπορεί να προκύψει από την ανεπάρκεια, την αποτυχία ή την ακαταλληλότητα των θεσπισμένων εσωτερικών διαδικασιών, ελέγχων και συστημάτων, από τυχόν εξωτερικά γεγονότα, όπως

φυσικές καταστροφές ή τρομοκρατικές επιθέσεις ή τον ανθρώπινο παράγοντα. Ουσιαστικά, πρόκειται για τον κίνδυνο που πηγάζει από την καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας και από την υλοποίηση των επιχειρηματικών της στόχων και αυτή είναι η αιτία που επηρεάζει και την διαδικασία διαχείρισης του κινδύνου.

Στον ορισμό του κινδύνου περιλαμβάνεται και ο νομικός κίνδυνος. Ο νομικός κίνδυνος περιλαμβάνει την έκθεση του ιδρύματος σε πρόστιμα και ποινές που απορρέουν από εποπτικούς - κανονιστικούς ελέγχους, καθώς και από επίλυση ιδιωτικών διακανονισμών.

Παραδείγματα λειτουργικού κινδύνου αποτελούν απάτες, λάθη και παραλήψεις από το ανθρώπινο δυναμικό της Τράπεζας, ύπαρξη σκανδάλων σχετικά με το πιστωτικό ίδρυμα, απώλειες σε περιουσιακά στοιχεία και στον τεχνολογικό εξοπλισμό της Τράπεζας, κίνδυνοι κατάρρευσης των τεχνικών συστημάτων.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων είναι υπεύθυνη για τον καθορισμό και την παρακολούθηση του πλαισίου διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου, καθώς και των πολιτικών και των διαδικασιών που έχουν αναπτυχθεί και εγκριθεί από τις αρμόδιες Επιτροπές και το Διοικητικό Συμβούλιο.

4.6. Κεφαλαιακή επάρκεια

Η Τράπεζα υπόκειται στον κίνδυνο να μην έχει επαρκή κεφάλαια, ώστε να πληροί τις ελάχιστες εποπτικές απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας. Επιπρόσθετα, τα εφαρμοζόμενα κατώτατα όρια κεφαλαιακής επάρκειας μπορεί στο μέλλον να αυξηθούν ή να αλλάξει ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται σήμερα οι κεφαλαιακές απαιτήσεις. Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας ενδέχεται να επηρεαστεί από πολλούς παράγοντες, μεταξύ άλλων και από την επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών και την απομείωση του Ενεργητικού.

Ενδεχόμενη επιδείνωση της πιστωτικής ποιότητας του Ενεργητικού της Τράπεζας, ενδέχεται να δημιουργήσει την ανάγκη για πρόσθετα εποπτικά κεφάλαια. Η μη αποτελεσματική διαχείριση του εποπτικού κεφαλαίου της Τράπεζας, δύναται να επηρεάσει δυσμενώς τη συνέχιση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, την οργανική της ανάπτυξη και την εφαρμογή της στρατηγικής της και μπορεί να προκαλέσει μέχρι και την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της από την ΤτΕ.

Θεμελιώδης αρχή και βασική επιδίωξη της Τράπεζας είναι η διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής επάρκειας προκειμένου να εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία και ανάπτυξη της Τράπεζας διασφαλίζοντας παράλληλα την απαραίτητη εμπιστοσύνη μεταξύ του Ιδρύματος και της αγοράς (μεριδιούχοι, καταθέτες και αντισυμβαλλόμενοι εν γένει).

Στοιχεία για την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας υποβάλλονται ανά τρίμηνο προς τον Ενιαίο Μηχανισμό Εποπτείας της ΕΚΤ. Με πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίζονται οι ελάχιστοι δείκτες (κεφαλαίου κοινών μετοχών, κεφαλαίων κατηγορίας Ι και κεφαλαιακής επάρκειας) που πρέπει να διαθέτει η Τράπεζα. Ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας συγκρίνει τα εποπτικά ίδια κεφάλαια της Τράπεζας με τους κινδύνους (σταθμισμένο ενεργητικό) που αναλαμβάνει το Ίδρυμα. Τα εποπτικά κεφάλαια περιλαμβάνουν τα κεφάλαια κοινών μετοχών κατηγορίας Ι (μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά), τα πρόσθετα κεφάλαια κατηγορίας Ι (υβριδικοί τίτλοι) και τα κεφάλαια κατηγορίας ΙΙ (τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης). Το σταθμισμένο ενεργητικό περιλαμβάνει τον πιστωτικό κίνδυνο του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, τον κίνδυνο αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου και το λειτουργικό κίνδυνο.

Από την 1η Ιανουαρίου 2014 τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία 2013/36/Ε.Ε. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 η οποία ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο με το Ν. 4261/2014 και ο Κανονισμός 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρώπης της 26ης Ιουνίου 2013 («CRD IV»), που σταδιακά εισάγουν το νέο πλαίσιο επάρκειας ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών

ιδρυμάτων, στα πρότυπα της Βασιλείας III. Σύμφωνα με το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο για τον υπολογισμό του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας ακολουθούνται οι μεταβατικές διατάξεις όπως ισχύουν.

Επιπροσθέτως:

Πέραν του ορίου 8% για τον Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας, ισχύουν όρια 4,5% για τον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών και 6% για τον δείκτη Κεφαλαίου της κατηγορίας I (Tier I) ενώ προβλέπεται και η διατήρηση αποθεμάτων ασφαλείας κεφαλαίου, επιπλέον των κεφαλαίων κοινών μετοχών.

Ειδικότερα:

α. «Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1», το για το 2019 ανέρχεται σε 2,500%, και

β. «Ειδικό αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας», το οποίο για τις χρήσεις 2016 έως 2018 ήταν μηδενικό. Σημειώνουμε ότι, το μηδενικό ειδικό αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας που παραμένει μηδενικό και για το πρώτο τρίμηνο του 2020 σύμφωνα με την από 164/13.12.2019 απόφαση της ΤτΕ, ενδέχεται να μεταβληθεί εντός του 2020.

Επιπλέον, η ΤτΕ είχε επιβάλει σε ατομική βάση πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 1,500% για το έτος 2017, ενώ για το 2018 έχει οριστεί σε 1,980% και το 2019 σε 2,10%. Κατά συνέπεια, η ελάχιστη τιμή του συνολικού δείκτη κεφαλαίου, αντί για 8,000%, διαμορφώθηκε σε 10,750% για το 2017, σε 11,855% για το 2018 και σε 12,60% για το 2019.

Δείκτες	Δείκτες		Μεταβολή	Συνολικός δείκτης κεφαλαίου	Πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις ΤτΕ	Απόθεμα ασφαλείας Ν. 4261/2014	Ειδικό αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας Ν.	Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις	Περιθώριο
	31.12.2019	31.12.2018							
CET 1	10,168%	10,530%	-0,362%	4,500%	1,176%	2,500%	0,000%	8,176%	1,992%
TIER I	11,375%	11,757%	-0,383%	6,000%	1,575%	2,500%	0,000%	10,075%	1,300%
Total Capital Ratio	13,236%	14,032%	-0,796%	8,000%	2,100%	2,500%	0,000%	12,600%	0,636%

Η ΤτΕ λαμβάνοντας υπόψη τις έκτακτες συνθήκες που διαμορφώνονται λόγω της πανδημίας του Covid-19 με την απόφαση ΕΠΑΘ 353/10.04.2020 από 13.04.2020 ορίζει σε 10,09% τον ελάχιστο δείκτη συνολικού κεφαλαίου (ΕΔΕΑ). Η Τράπεζα υπόκειται στις κεφαλαιακές απαιτήσεις τήρησης αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου 2,5% σύμφωνα με το άρθρο 122 του Ν.4261/2014 , στο πλαίσιο αυτό η τήρηση του αποθέματος θα αξιολογείται ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες. Επιπλέον συστήνεται από την ΤτΕ η Τράπεζα να ικανοποιεί ένα επιπλέον περιθώριο κεφαλαίων κεφαλαιακής κατεύθυνσης +1,5% (Pillar 2 Capital Guidance).

4.7. Κίνδυνος αγοράς

Ως κίνδυνος αγοράς ορίζεται η πιθανότητα πραγματοποίησης ζημιάς από δυσμενείς μεταβολές στις αξίες των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, καθώς και από τη διαχείριση στα διάφορα χαρτοφυλάκια συναλλαγών, λόγω αντίθετης κίνησης των τιμών των προϊόντων που συμπεριλαμβάνονται στα εν λόγω χαρτοφυλάκια. Τέτοια χαρτοφυλάκια είναι τα χαρτοφυλάκια των μετοχών και των χρηματιστηριακών δεικτών, των επιτοκίων, των εμπορευμάτων, των νομισμάτων κ.λπ.. Η Τράπεζα δεν εκτίθεται σημαντικά στον κίνδυνο αγοράς, καθώς η συνολική αξία των στοιχείων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών δεν υπερβαίνει το 5% της αξίας του συνολικού Ενεργητικού ούτε και τα 15 εκατ. ευρώ.

4.8. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Οι πράξεις ή/και οι συναλλαγές της Τράπεζας σε συνάλλαγμα παραμένουν περιορισμένες. Επίσης η Τράπεζα δε διατηρεί σημαντικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα και ως εκ τούτου, δεν εκτίθεται σε σημαντικό συναλλαγματικό κίνδυνο. Σημειώνεται ότι κατά την 31.12.2019 τα περιουσιακά στοιχεία σε ξένο νόμισμα έχουν ως εξής:

Περιουσιακά στοιχεία σε ξένο νόμισμα		31.12.2019	
Ποσά σε ευρώ		Ποσό σε €	Ποσό σε \$
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων			
Καταθέσεις όψεως σε \$		869.541	976.842
Λοιπές απαιτήσεις (καταθέσεις προθεσμίας σε \$)		712.124	800.000
Σύνολο		1.581.665	1.776.842
Υποχρεώσεις προς Πελάτες			
Καταθέσεις προθεσμίας σε \$		1.814.892	2.038.850
Καταθέσεις όψεως σε \$		417	469
Καταθέσεις ταμειυτηρίου σε \$		104	117
Σύνολο		1.815.413	2.039.435

4.9. Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Τράπεζας έχουν ως εξής:

Απαιτήσεις	Τήρηση στην εύλογη αξία	31.12.2019		Ιεραρχία εύλογης αξίας
		Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	Όχι	7.974.249	7.974.249	3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Ναι	16.953.301	16.953.301	-
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	Ναι	(0)	(0)	1
Ομόλογα Εταιρειών	Ναι	13.575.061	13.575.061	1
Μετοχές εισηγμένες στο ΧΑΑ	Ναι	37.522	37.522	1
Λοιπές μετοχές/συμμετοχές	Ναι	3.340.718	3.340.718	3
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	Όχι	1.145.027.979	1.145.027.979	3
Υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις	Τήρηση στην εύλογη αξία	31.12.2019		Ιεραρχία εύλογης αξίας
		Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	
Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	Όχι	165.600.315	165.600.315	3
Υποχρεώσεις προς πελάτες	Όχι	1.334.094.788	1.334.094.788	3
Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	Όχι	47.869.661	47.869.661	3

Απαιτήσεις	Τήρηση στην εύλογη αξία	31.12.2018		Ιεραρχία εύλογης αξίας
		Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	Όχι	5.997.392	5.997.392	3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	Ναι	13.199.707	13.199.707	
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	Ναι	9.726.360	9.726.360	3
Ομόλογα Εταιρειών	Ναι	45.570	45.570	3
Μετοχές εισηγμένες στο ΧΑΑ	Ναι	30.682	30.682	3
Λιυτές μετοχές/συμμετοχές	Ναι	3.397.095	3.397.095	3
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	Όχι	1.225.245.027	1.225.245.027	3
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διακρατούμενο μέχρι τη λήξη	Όχι	-	-	2
Υποχρεώσεις	Τήρηση στην εύλογη αξία	31.12.2018		Ιεραρχία εύλογης αξίας
		Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	
Υποχρεώσεις προς λιυτά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	Όχι	170.706.601	170.706.601	3
Υποχρεώσεις προς πελάτες	Όχι	1.257.596.333	1.257.596.333	3
Πιστωτικοί τίτλοι και λιυτές δανειακές υποχρεώσεις	Όχι	47.819.770	47.819.770	3

5. Καθαρά έσοδα από τόκους

Καθαρά έσοδα από τόκους	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Έσοδα τόκων από:		
Τίτλους σταθερής απόδοσης (κρατικά ομόλογα)	683.795	117.349
Τίτλους σταθερής απόδοσης (ομόλογα)	88.035	23.881
Χορηγήσεις	46.655.551	58.930.138
Ειδικές καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα	5.628	125.144
Καταθέσεις όψεως σε πιστωτικά ιδρύματα	520.605	1.064.772
Καταθέσεις προθεσμίας σε πιστωτικά ιδρύματα	857.595	299.588
Λιυτά τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	154.894	59.260
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	48.966.103	60.620.134
Έξοδα τόκων από:		
Υποχρεώσεις προς πελάτες	12.886.271	15.269.560
Προμήθειες εγγύησης Ελληνικού Δημοσίου	1.488.100	1.495.352
Παγκρήτιο Ομόλογο	3.334.147	2.752.163
Εισφορά σε ταμείο εγγύησης καταθέσεων	1.096.933	1.069.194
Υποχρεώσεις προς Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	746.946	909.864
Εισφορά Ν. 128/75	4.497.933	4.505.016
Τόκοι ειδικών καταθέσεων	12.196	235
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	24.062.525	26.001.384
Καθαρά έσοδα από τόκους	24.903.577	34.618.749
Δείκτες	31.12.2019	31.12.2018
Μέσο Επιτόκιο δανείων & λιυτών τοκοφόρων στοιχείων Ενεργητικού	2,79%	3,54%
Μέσο Επιτόκιο καταθέσεων & λιυτών τοκοφόρων στοιχείων Παθητικού	1,61%	1,88%
Margin	1,18%	1,66%

Η μείωση των εσόδων από τόκους οφείλεται τόσο στη συρρίκνωση του χαρτοφυλακίου λόγω της υπέρβασης των αποπληρωμών δανείων σε σχέση με τις νέες εκταμιεύσεις όσο και στη γενικότερη μείωση των επιτοκίων η οποία οδήγησε και σε αντίστοιχη μείωση και των εξόδων από τόκους.

6. Καθαρά έσοδα από προμήθειες

Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες αναλύονται ως εξής:

Καθαρά έσοδα από προμήθειες	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Έσοδα προμηθειών από:		
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών	1.648.579	1.915.672
Έσοδα από δικαστικά	1.806.181	2.114.946
Προμήθειες εμβασμάτων	1.381.054	1.338.625
Προμήθειες επιταγών και λουπών ενεχύρων	1.313.601	1.225.974
Προμήθειες POS	1.440.049	1.220.302
Προμήθειες φακέλου δανείων	634.047	528.026
Προμήθειες ασφαλειών	506.133	493.795
Προμήθειες διαχείρισης λογαριασμών	462.276	-
Προμήθειες καρτών	457.701	460.481
Προμήθειες ATM	316.215	236.605
Έσοδα ελέγχου τίτλων	160.323	135.678
Προμήθειες από ρυθμίσεις οφειλών	103.044	140.938
Προμήθειες από εργασίες για λογαριασμό τρίτων	63.171	88.985
Προμήθειες παροχής πληροφοριών Τειρεσία	45.114	57.037
Προμήθειες εισαγωγών-εξαγωγών εξωτερικού εμπορίου	60.562	62.677
Προμήθειες παροχής πληροφοριών αρχείου	53.233	48.647
Προμήθειες ελέγχου νομιμοποίησης εταιρειών	38.001	38.262
Προμήθειες προγράμματος JESSICA ΤΕΠΙΧ	117.318	114.122
Προμήθειες ΕΤΕΑΝ , Αναπτυξιακής Κρήτης	3.165	4.465
Προμήθειες από εκχώρηση απαιτήσεων	8.951	29.510
Λοιπά έσοδα προμηθειών	8.458	26.405
Προμήθειες διαχείρισης συναλλάγματος	932	-
Σύνολο εσόδων από προμήθειες	10.628.106	10.281.153
Έξοδα προμηθειών από:		
Έξοδα από δικαστικές ενέργειες	2.081.424	2.359.131
Πιστωτικές κάρτες και Α.Τ.Μ.	1.463.344	1.037.466
P.O.S.	1.130.154	914.067
Συναλλαγές εξωτερικού εμπορίου	8.693	39.395
Τειρεσίας Α.Ε.	302.890	320.440
Έξοδα προμηθειών από λοιπές εργασίες	86.274	75.161
Σύνολο εξόδων από προμήθειες	5.072.779	4.745.661
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	5.555.327	5.535.492

7. Αποτέλεσμα χρηματοοικονομικών πράξεων, έσοδα από μερίσματα και λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης

Αποτελέσματα Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε €	31.12.2019	31.12.2018
Μερίσματα μετοχών	30.050	44.993
Έσοδα από μη Τραπεζικές Εργασίες	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε €	31.12.2019	31.12.2018
Αποτελέσματα Χρηματοοικονομικών Πράξεων		
Αποτέλεσμα από πράξεις συναλλάγματος	138.759	39.956
Αποτέλεσμα από πώληση ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου	4.539.652	-
Σύνολο	4.678.411	39.956
Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης		
Έσοδα από ενοίκια κτιρίων	397.527	432.191
Εισπράξεις τελών επικοινωνίας	42.307	20.890
Μισθώματα θυρίδων θυσαυροφυλακίου	51.638	48.685
Μισθώματα POS	263.059	249.364
Μίσθωμα συνεδριακού χώρου	800	-
Σύνολο	755.331	751.130
Σύνολο Εσόδων από μη Τραπεζικές Εργασίες	5.433.742	791.087

8. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

Ο μέσος όρος του απασχοληθέντος στη χρήση 2019 προσωπικού ήταν 461 άτομα (2018: 431).

Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Μισθοί	11.528.519	10.990.981
Εργοδοτικές εισφορές και επιβαρύνσεις έμμισθου προσωπικού	3.046.723	2.807.278
Λοιπές επιβαρύνσεις προσωπικού	410.035	532.699
Αποζημιώσεις αποχωρήσεως προσωπικού	142.770	37.488
Πρόβλεψη αποζημίωσης έμμισθου προσωπικού	233.591	248.414
Αμοιβές και έξοδα δικηγόρων	408.208	348.775
Σύνολο	15.769.846	14.965.636

Σημειώνεται ότι στην κλειόμενη χρήση πραγματοποιήθηκε αναταξινόμηση των δαπανών για αμοιβές και έξοδα έμμισθων δικηγόρων από τα “Γενικά Διοικητικά Έξοδα” στις “Αμοιβές και έξοδα προσωπικού” με αντίστοιχη προσαρμογή της συγκρίσιμης περιόδου. Επίσης τα κονδύλια “Μισθοί” και “Εργοδοτικές εισφορές και επιβαρύνσεις έμμισθου προσωπικού” της συγκρίσιμης περιόδου εμφανίζονται μειωμένα έναντι των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων, κατά 44.648,52 ευρώ και 11.032,84 ευρώ αντίστοιχα, λόγω σχετικής αναταξινόμησης αμοιβών μελών διοικητικού συμβουλίου στο κονδύλι “Αμοιβές και έξοδα τρίτων” στην κατηγορία των Γενικών Διοικητικών Εξόδων.

9. Γενικά διοικητικά έξοδα

Γενικά διοικητικά έξοδα	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	1.598.607	1.629.745
Τηλεφωνικά - Ταχυδρομικά	630.774	587.197
Ενοίκια κτιρίων	54.302	945.783
Ασφάλιστρα	182.937	180.991
Επισκευές και συντηρήσεις	1.374.092	1.011.945
Έξοδα φωτισμού	377.253	383.308
Έξοδα ύδρευσης	13.864	14.118
Καθαρισμός καταστημάτων	168.772	147.229
Έξοδα μεταφορών	91.855	75.825
Έξοδα ταξιδίων	87.765	68.600
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	894.563	795.384
Συνδρομές - Εισφορές	303.830	223.082
Έντυπα και γραφική ύλη	123.976	136.934
Έξοδα δημοσιεύσεων	37	10.196
Οδοιπορικά έξοδα	20.763	27.647
Λοιπές εισφορές	9.116	10.106
Έξοδα φύλαξης χώρων	86.723	91.653
Έξοδα χρηματοποστολών	90.405	83.694
Έξοδα εκδόσεως Ομολογιακών δανείων	49.891	53.511
Χρηματοοικονομικό κόστος μισθωμένων ακινήτων (ΔΠΧΑ 16)	263.855	-
Λοιπά διάφορα έξοδα	300.614	285.909
Σύνολο	6.723.994	6.762.860

Αποσβέσεις	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενσωμ/νες στο λειτουργικό κόστος	1.407.617	1.387.614
Αποσβέσεις άυλων παγίων	473.863	330.167
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης ΔΠΧΑ 16	749.942	-
Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενσωμ/νες στο λειτουργικό κόστος	2.631.422	1.717.781

Οι αμοιβές και τα έξοδα τρίτων αφορούν κυρίως σε αμοιβές συμβούλων για οικονομικές και τεχνικές υπηρεσίες ενώ περιλαμβάνουν και τις αμοιβές των μελών Διοικητικού Συμβουλίου.

Για λόγους συγκρισιμότητας των αποτελεσμάτων στο πλαίσιο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 παρατίθεται ο παρακάτω πίνακας:

Πίνακας αντισταθολής δαπάνης μισθωμάτων Vs ΔΠΧΑ 16	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Ενοίκια κτιρίων	54.302	945.783
Χρηματοοικονομικό κόστος μισθωμένων ακινήτων (ΔΠΧΑ 16)	263.855	-
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης ΔΠΧΑ 16	749.942	-
Αναβαλλόμενος φόρος	(32.042)	-
Σύνολο	1.036.057	945.783

Επισημαίνεται ότι και προκειμένου να αποφευχθεί η αλλοίωση της συγκρισιμότητας των αποτελεσμάτων, το χρηματοοικονομικό κόστος στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 έχει κατηγοριοποιηθεί στα Γενικά

Διοικητικά Έξοδα και όχι στα Έξοδα τόκων. Επίσης η απόσβεση των δικαιωμάτων χρήσεως του ΔΠΧΑ 16 αποτυπώνεται διακριτά στον παραπάνω πίνακα των αποσβέσεων.

10. Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης

Λοιπά έξοδα εκμεταλλεύσεως	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Χαρτόσημο μισθωμάτων	24.887	22.566
Φόρος ακίνητης περιουσίας	166.137	147.907
Λοιποί φόροι-τέλη	73.339	26.301
Δωρεές - Επιχορηγήσεις	79.764	122.703
Σύνολο	344.127	319.477

11. Προβλέψεις απομείωσης αξίας απαιτήσεων

Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	4.298.766	1.388.019

Οι προβλέψεις σχηματίζονται με βάση την πολιτική των προβλέψεων απομείωσης που εφαρμόζει η Τράπεζα στο πλαίσιο των απαιτήσεων του Δ.Π.Χ.Α. αναφορικά με την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

12. Λοιπά αποτελέσματα

Λοιπά αποτελέσματα	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Μη οργανικά έσοδα		
Επιχορηγήσεις	220.206	160.451
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	54.108	-
Πλεονάσματα ταμείου	3.888	3.430
Πλεονάσματα Α.Τ.Μ.	368	250
Έσοδα από δάνεια σε αποσβέσεις	497.305	113.065
Αποζημιώσεις από ασφαλιστικές εταιρείες	14.581	10.177
Λοιπές αιτίες	12.252	30.739
Σύνολο μη Οργανικών Εσόδων	802.709	318.112

Μη οργανικά έξοδα		
Φορολογικά πρόστιμα και ποινές	(8.410)	(5.887)
Ελλείμματα ταμείου	(168)	(1.322)
Ζημία από χρεωστικές / πιστωτικές κάρτες	(14.691)	(1.668)
Λοιπές περιπτώσεις	(305.767)	(1.609)
Αμοιβές και έξοδα τρίτων προηγούμενων χρήσεων	(4.960)	(540)
Λοιπές προβλέψεις (Φορολογικές διαφορές & Επιδικίες)	20.000	(210.000)
Σύνολο μη Οργανικών Εξόδων	(313.996)	(221.026)
Αποτελέσματα		
Αποτελέσματα από εκποίηση ακινήτων	(395.024)	(213.632)
Ζημία από εκποίηση επίπλων και λοιπού εξοπλισμού	(12.546)	-
Κέρδη από εκποίηση επίπλων και λοιπού εξοπλισμού	81	-
Σύνολο	(407.488)	(213.632)
Σύνολο Λοιπών Αποτελεσμάτων	81.224	(116.546)

Λοιπά κέρδη / (ζημίες) αποτίμησης	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Από συμμετοχές σε συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχειρήσεις	(49.538)	92.603
Από αποτίμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	217.451	(108.730)
Από επενδύσεις σε ακίνητα	(117.137)	(299.795)
Σύνολο	50.777	(315.922)

13. Αναβαλλόμενος φόρος και λοιπές φορολογικές επιβαρύνσεις

Η επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσεως με φόρο εισοδήματος αναλύεται ως εξής:

Φόρος Εισοδήματος	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Αναβαλλόμενος φόρος (έξοδο)	(1.972.302)	(4.941.982)
Αναβαλλόμενος φόρος στοιχείων συνολικών εσόδων	15.976	-
Αναβαλλόμενος φόρος έσοδο / (έξοδο)	(1.956.326)	(4.941.982)

Η Τράπεζα έχει ελεγχτεί από τις φορολογικές αρχές έως και την εταιρική χρήση 2010 ενώ για τις χρήσεις 2011 έως και 2013 συντρέχουν οι διατάξεις περί παραγραφής. Οι σωρευμένες προβλέψεις για τις ανέλεγκτες χρήσεις κατά την 31.12.2019 ανέρχονται σε 350.000 ευρώ. Σημειώνεται ότι στην κλειόμενη χρήση σχηματίστηκαν επιπλέον προβλέψεις για ενδεχόμενες διαφορές φορολογικών ελέγχων, ποσού 100.000 ευρώ.

Ο αναβαλλόμενος φόρος στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος προκύπτει ως εξής:

Αναβαλλόμενος φόρος έσοδο / (έξοδο)	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων	79.232	17.034
Διαφορά προβλέψεων Πιστωτικού κινδύνου	2.075.279	4.086.823
Καταλογιζόμενων εσόδων	(23.537)	822.406
Αποτίμηση ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων	(1.505)	84.690
Αποτίμηση επενδυτικών ακινήτων και ακινήτων από πλειστηριασμούς	45.895	(130.519)
Δαπάνες εκδόσεως ομολογιακών δανείων	(14.468)	(15.518)
Αναγνώρισης δικαιωμάτων από μισθώσεις ΔΠΧΑ 16	(32.042)	-
Λοιπών προσωρινών διαφορών	68.104	(68.104)
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	(52.050)	(72.040)
Ζημία PSI	217.210	217.210
Αναβαλλόμενη φορολ. απαίτηση από εκπτυπόμενες φορολογικά ζημίες	(389.816)	-
Σύνολο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	1.972.302	4.941.982
Αναβαλλόμενος φόρος αναλογιστικών κερδών / (ζημιών)	(15.976)	-
Σύνολο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	1.956.326	4.941.982

14. Βασικά κέρδη ανά μερίδα

Κέρδη ανά μερίδα	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Καθαρά κέρδη μετά από φόρους	4.275.129	10.462.098
Σταθμισμένος μέσος όρος του αριθμού μερίδων σε κυκλοφορία	7.876.550	7.384.124
Βασικά κέρδη ανά μερίδα	0,5428	1,4168

15. Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα

Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε ευρώ		
Ταμείο	11.710.699	13.188.688
Χρηματοποστολές	320.000	240.000
Επιταγές εισπρακτέες σε βάρος της Κεντρικής Τράπεζας	5.261.442	5.896.202
Επιταγές εισπρακτέες μέσω του Γραφείου Συμψηφισμού	-	2.744
Καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα	297.700.496	227.167.234
Σύνολο	314.992.636	246.494.869

Η Τράπεζα τηρεί στην ΤτΕ τρεχούμενο λογαριασμό, με σκοπό τη διευκόλυνση των διατραπεζικών συναλλαγών με αυτήν και τις άλλες Τράπεζες. Οι καταθέσεις αυτές είναι έντοκες, με επιτόκιο αυτό της αναχρηματοδότησης της Ε.Κ.Τ., το οποίο κατά την 31.12.2019 ήταν μηδενικό.

Για τους σκοπούς σύνταξης των ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα» και «Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων», με ημερομηνία λήξεως μικρότερη των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους.

16. Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

Οι απαιτήσεις της Τράπεζας από καταθέσεις και συναλλαγές με άλλα πιστωτικά ιδρύματα αναλύονται ως εξής:

Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε ευρώ		
Καταθέσεις όψεως σε €	6.392.584	4.604.141
Καταθέσεις όψεως σε \$	869.541	-
Λοιπές απαιτήσεις (καταθέσεις προθεσμίας σε €)	-	1.350.000
Λοιπές απαιτήσεις (καταθέσεις προθεσμίας σε \$)	712.124	43.251
Σύνολο	7.974.249	5.997.392

Το ύψος των καταθέσεων της Τράπεζας σε δολάρια κατά την 31.12.2019 ανέρχεται σε \$ 1.776.842.

17. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία στην Εύλογη Αξία μέσω των Αποτελεσμάτων	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε ευρώ		
Συμμετοχές σε Συμμετοχικού Ενδιαφέροντος Επιχειρήσεις		
Λοιπές συμμετοχές και τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων	98.000	98.000
Μετοχές και Άλλοι Τίτλοι Μεταβλητής Απόδοσης		
Συμμετοχές και τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων	3.242.718	3.299.095
Μετοχές	37.522	30.682
Ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου	-	9.726.360
Εταιρικά ομόλογα	13.575.061	45.570
	16.855.301	13.101.707
Σύνολο	16.953.301	13.199.707

Οι τίτλοι με χαρακτήρα ακινητοποιήσεων αφορούν κυρίως συμμετοχή στη Συνεταιριστική Α.Ε.Ε.Γ.Α. (8,15%) και στη Διατραπεζικά Συστήματα ΔΙΑΣ Α.Ε.. Οι συναλλαγές της Τράπεζας σε εταιρικά ομόλογα και ομόλογα του ελληνικού δημοσίου για τη χρήση 2019 είχαν ως εξής:

Ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου & Εταιρικά Ομόλογα	31.12.2019	
Ποσά σε ευρώ	Ελληνικού Δημοσίου	Εταιρικά Ομόλογα
Υπόλοιπο 01.01		
Ονομαστική αξία	10.000.000	49.000
Υπεραξία ανταλλαγής	(399.500)	-
Πληρωθέντες (Δουλεψμένοι) τόκοι ομολόγων	231.160	-
Αποτέλεσμα αποτίμησης στην εύλογη αξία	(105.300)	(3.430)
/ Ονομαστική αξία	9.726.360	45.570
Κινήσεις χρήσεως		
Αγορές	49.100.000	13.338.000
Κέρδος / (Ζημία) από πώληση	4.539.652	-
Μεταβολή υπεραξίας ανταλλαγής	-	(25.960)
Ρευστοποιήσεις	(59.100.000)	-
Αποτέλεσμα αποτίμησης στην εύλογη αξία	-	217.451
Σύνολο	(5.460.348)	13.529.491
Υπόλοιπο 31.12		
Ονομαστική αξία	-	13.387.000
Υπεραξία ανταλλαγής	-	(25.960)
Αποτέλεσμα αποτίμησης στην εύλογη αξία	-	214.021
Υπόλοιπο 31.12 / Εύλογη αξία	-	13.575.061

18. Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες

Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες		
Δάνεια ανά κατηγορία		
Ποσά σε χιλ. ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Επιχειρηματική πίστη	1.264.158	1.287.481
Εμπόριο	331.376	330.317
Τουρισμός / Καταλύματα	253.648	252.719
Βιομηχανία/ Βιοτεχνία	248.911	248.815
Κατασκευές	202.506	209.741
Γεωργία / Κτηνοτροφία / Αλιεία	36.665	36.701
Εστίαση	35.445	36.020
Ενέργεια / Φωτοβολταϊκά	29.829	32.781
Παροχή Υπηρεσιών / Ελεύθερα Επαγγέλματα	29.721	32.013
Λοιπά	16.006	24.712
Μεταφορές και Αποθήκευση	17.983	18.886
Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας	17.242	18.468
ΟΤΑ / Δημοτικές Επιχειρήσεις	15.507	18.462
Τηλεπικοινωνίες / Πληροφορική / Ενημέρωση	13.585	13.271
Ναυτιλία	8.502	8.007
Υπηρεσίες Υγείας	3.241	3.305
Διαχείριση Νερού και Λυμάτων	2.532	2.141
Ασφαλιστικές / Επενδυτικές Επιχειρήσεις	1.462	1.121
Στεγαστική πίστη	139.208	142.564
Καταναλωτική πίστη	79.636	80.737
Σύνολο	1.483.002	1.510.782
Άλλες απαιτήσεις		
Ποσά σε χιλ. ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Απαιτήσεις από προμήθειες εγγυητικών	2.023	1.631
Σύνολο δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	1.485.025	1.512.413
Ποσά σε χιλ. ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Πάνω από τρεις (3) μήνες και μέχρι ένα (1) έτος	2.023	1.631
Πάνω από ένα (1) έτος	-	-
Σύνολο	2.023	1.631

Η κίνηση του λογαριασμού των προβλέψεων για απομείωση των δανείων έχει ως εξής:

Κίνηση λογαριασμού προβλέψεων για απομείωση δανείων	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε χιλ. ευρώ		
Υπόλοιτο 31η Δεκεμβρίου	370.951	373.815
Προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου βάσει IFRS 9	-	84.936
Υπόλοιτο 1η Ιανουαρίου	370.951	458.751
Διαγραφές	(35.252)	(89.188)
Πρόβλεψη περιόδου	4.299	1.388
Υπόλοιτο 31η Δεκεμβρίου	339.997	370.951

Λογαριασμός / Δείκτης	31.12.2019	31.12.2018	Μεταβολή	
			€/ %	%
Δάνεια και άλλες απαιτήσεις από πελάτες	1.485.025.374	1.512.413.437	(27.388.063)	-1,81%
Σωρευμένες προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο	339.997.395	370.951.065	(30.953.670)	-8,34%
Αξία καλυμμάτων δανείων	1.051.038.246	1.040.372.558	10.665.689	1,03%
Δάνεια σε καθυστέρηση (άνω των 90 ημερών)	690.117.961	523.705.459	166.412.502	31,78%
Οριστικές καθυστερήσεις	344.866.552	357.513.231	(12.646.679)	-3,54%
NPEs	941.734.191	919.933.863	21.800.328	2,37%
Δάνεια σε καθυστέρηση (%)	46,47%	34,63%	11,84%	34,21%
Οριστικές καθυστερήσεις / Δάνεια	23,22%	23,64%	-0,42%	-1,76%
NPEs / Δάνεια	63,42%	60,83%	2,59%	4,26%
Προβλέψεις / Δάνεια	22,90%	24,53%	-1,63%	-6,65%
Προβλέψεις / Δάνεια σε καθυστέρηση	49,27%	70,83%	-21,57%	-30,45%
Κάλυψη μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs)	36,10%	40,32%	-4,22%	-10,47%
Καλύμματα προς δάνεια	70,78%	68,79%	1,99%	2,89%
Καλύμματα + Προβλέψεις / Δάνεια	93,67%	93,32%	0,35%	0,38%

19. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων ακινητοποιήσεων έχουν ως εξής:

Ιδιοχρησιμοποιούμενα Ενσώματα Πάγια Στοιχεία							
Ιδιοχρησιμοποιούμενα Ενσώματα Πάγια Στοιχεία (Ποσά σε ευρώ)	Οικόπεδα	Κτίρια & Εγκαταστάσεις Κτιρίων	Δικαιώματα χρήσης ΔΠΧΑ 16	Μηχανολογικός Εξοπλισμός & Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και Λουπτός Εξοπλισμός	Ακινήτοποιήσεις υπό Εκτέλεση	Σύνολο
Αξία κτήσεως							
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2019	7.871.000	23.207.632	-	410.561	12.889.522	6.166	44.384.881
Προσθήκες	-	560.799	5.411.657	3.379	949.543	1.984	6.927.362
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις & διαγραφές	-	(835.757)	-	(6.650)	(146.813)	-	(989.220)
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2019	7.871.000	22.932.674	5.411.657	407.290	13.692.253	8.150	50.323.023
Σωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2019	-	(12.462.440)	-	(344.583)	(10.549.234)	-	(23.356.257)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(700.316)	(749.942)	(7.881)	(699.420)	-	(2.157.558)
Πωλήσεις & διαγραφές	-	763.065	-	2.771	130.058	-	895.894
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2019	-	(12.399.690)	(749.942)	(349.694)	(11.118.596)	-	(24.617.922)
Αναπόσβεστη 31η Δεκεμβρίου 2019	7.871.000	10.532.984	4.661.715	57.596	2.573.657	8.150	25.705.102
Ιδιοχρησιμοποιούμενα Ενσώματα Πάγια Στοιχεία							
Ιδιοχρησιμοποιούμενα Ενσώματα Πάγια Στοιχεία (Ποσά σε ευρώ)	Οικόπεδα	Κτίρια & Εγκαταστάσεις Κτιρίων	Δικαιώματα χρήσης ΔΠΧΑ 16	Μηχανολογικός Εξοπλισμός & Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και Λουπτός Εξοπλισμός	Ακινήτοποιήσεις υπό Εκτέλεση	Σύνολο
Αξία κτήσεως							
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2018	7.871.000	22.725.609	-	360.222	11.588.343	7.406	42.552.580
Προσθήκες	-	350.519	-	50.339	1.301.179	429.431	2.131.467
Μεταφορές	-	430.671	-	-	-	(430.671)	-
Πωλήσεις & διαγραφές	-	(299.166)	-	-	-	-	(299.166)
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2018	7.871.000	23.207.632	-	410.561	12.889.522	6.166	44.384.881
Σωρευμένες αποσβέσεις							
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου 2018	-	(11.972.866)	-	(336.905)	(9.958.038)	-	(22.267.809)
Αποσβέσεις περιόδου	-	(788.740)	-	(7.679)	(591.288)	-	(1.387.706)
Πωλήσεις & διαγραφές	-	299.166	-	-	92	-	299.259
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2018	-	(12.462.440)	-	(344.583)	(10.549.234)	-	(23.356.257)
Αναπόσβεστη Αξία 31η Δεκεμβρίου 2018	7.871.000	10.745.193	-	65.977	2.340.288	6.166	21.028.624

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα της Τράπεζας αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Η τελευταία αποτίμηση έγινε την 31.12.2016 βάσει εκθέσεων αποτίμησης επαγγελματιών εκτιμητών. Οι εύλογες αξίες των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων κατατάσσονται από πλευράς ιεραρχίας της εύλογης αξίας στο Επίπεδο 3.

Δεν έχουν κεφαλαιοποιηθεί τόκοι κατασκευαστικής περιόδου σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 23. Δεν υπάρχουν εμπράγματα βάρη επί των ακινήτων της Τράπεζας. Δεν υπάρχουν ενσώματα πάγια υπό καθεστώς χρηματοδοτικών μισθώσεων.

20. Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι εύλογες αξίες των επενδυτικών ακινήτων κατατάσσονται από πλευράς ιεραρχίας της εύλογης αξίας στο Επίπεδο 3. Τα επενδυτικά ακίνητα αποτιμώνται από ανεξάρτητους επαγγελματίες εκτιμητές.

Επενδύσεις σε Ακίνητα (Ποσά σε ευρώ)	Οικόπεδα - κτίρια	
	2019	2018
Αξία κτήσεως		
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου	15.667.000	15.667.000
Προσθήκες	-	-
Διαφορές αποτίμησης στην εύλογη αξία	-	-
Αναστροφές / Αναταξινομήσεις	-	-
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου	15.667.000	15.667.000

21. Άυλα πάγια στοιχεία

Άυλα πάγια στοιχεία (Ποσά σε ευρώ)	Λογισμικό	
	2019	2018
Αξία κτήσεως		
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου	5.712.289	4.507.086
Προσθήκες	950.816	1.205.203
Μειώσεις & διαγραφές	-	-
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου	6.663.105	5.712.289
Σωρευμένες αποσβέσεις		
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου	(3.465.427)	(3.135.260)
Αποσβέσεις περιόδου	(473.863)	(330.167)
Μειώσεις & διαγραφές	-	-
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου	(3.939.290)	(3.465.427)
Αναπόσβεστη Αξία 31η Δεκεμβρίου	2.723.815	2.246.862

22. Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους

Απαιτήσεις - Υποχρεώσεις από Αναβαλλόμενους Φόρους		31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε ευρώ			
Αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων		(364.196)	(284.964)
Διαφορά προβλέψεων Πιστωτικού κινδύνου		23.530.930	29.474.671
Καταλογιζόμενων εσόδων		(798.869)	(822.406)
Αποτίμηση ιδιοχρησιμοποιούμενων παγίων		(1.526.766)	(1.528.270)
Αποτίμηση επενδυτικών ακινήτων και ακινήτων από πλειστηριασμούς		554.212	600.107
Δαπάνες εκδόσεως ομολογιακών δανείων		(37.798)	(52.267)
Αναγνώρισης δικαιωμάτων από μισθώσεις ΔΠΧΑ 16		32.042	-
Λοιπών προσωρινών διαφορών		-	68.104
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού		760.593	692.567
Αναβαλλόμενη φορολ. απαίτηση προσωρινών διαφορών	α	22.150.148	28.147.542
Ζημία PSI	β	4.778.620	4.995.830
Αναβαλλόμενη φορολ. απαίτηση άρ 27 Ν.4172/13 (πιστωτικού κινδύνου)	γ	40.230.867	36.362.405
Αναβαλλόμενη φορολ. απαίτηση από εκπνυπόμενες φορολογικά ζημίες	δ	512.386	122.570
Σύνολο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης	α+β+γ+δ	67.672.021	69.628.347

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση από εκπνυπόμενες φορολογικά ζημίες αναμένεται να οριστικοποιηθεί κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Κατηγοριοποίηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων	31.12.2019	Ανάλυση / Επεξηγήσεις
Ποσά σε ευρώ		
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που δεν βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία (Άρθρο 27α ν.4172/2013)	45.316.145	Στην κατηγορία αυτή έχουν περιληφθεί οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις : α) από τη ζημία PSI (αρ. 27 ν.4172/2013) β) από τις συσσωρευμένες προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου του άρθρου 27α ν.4172/2013 γ) από τη χρεωστική διαφορά της παρ. 3 του άρθρου 27 του ν.4172/2013 καθότι υπολείπεται της διαφοράς του πιστωτικού κινδύνου που έχει ενταχθεί στο άρθρο 27 του ίδιου νόμου.
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές (Άρθρο 27 ν.4172/2013)	512.386	Στην κατηγορία αυτή έχουν εντάσσονται οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις από μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές.
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και προκύπτουν από προσωρινές διαφορές	21.843.490	Στην κατηγορία αυτή έχουν περιληφθεί οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις από λουπές προσωρινές διαφορές
Σύνολο	67.672.021	

Η αναβαλλόμενη φορολογία έχει υπολογιστεί με βάση τον ονομαστικό φορολογικό συντελεστή με τον οποίο αναμένεται να συμψηφιστούν οι προσωρινές φορολογητέες και εκπεστέες διαφορές. Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται μόνο στην έκταση που εύλογα αναμένεται ότι θα συμψηφιστεί με μελλοντικά φορολογητέο εισόδημα.

Το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης αφορά κυρίως:

- Προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που ο διακανονισμός τους δεν έχει καθορισμένη λήξη
- Ζημία από την ανταλλαγή Ο.Ε.Δ., βάσει PSI, η οποία αναγνωρίζεται φορολογικά σε συνολική διάρκεια 30 ετών (έως τη χρήση 2042)
- Χρεωστική διαφορά της παρ. 3 του άρθρου 27 του Ν. 4172/2013 από διαγραφές δανείων, υποκείμενη σε εικοσαετή (20) απόσβεση

Η Τράπεζα με απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των συνεταίρων στις 19 Μαρτίου 2016, έχει υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013 όπως ισχύει. Οι διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Ν. 4340/2015, αφορούν στην προαιρετική μετατροπή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων επί προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Προς το σκοπό της ένταξης στις διατάξεις των παραγράφων αυτών και για την ανάληψη των σχετικών ενεργειών, απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των συνεταίρων με την απαραίτητη αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, κατά τις διατάξεις του Ν. 1667/1986, για την αύξηση του συνεταιριστικού κεφαλαίου, κατόπιν ειδικής εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου. Η απόφαση αυτή αφορά στο σχηματισμό ειδικού αποθεματικού και στη δωρεάν έκδοση παραστατικών τίτλων δικαιωμάτων κτήσεως κοινών μετοχών ή συνεταιριστικών μερίδων (δικαιώματα μετατροπής) υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.

Ο φόρος εισοδήματος, ο οποίος αναλογεί σε προσωρινές διαφορές που αφορούν: **α)** στο υπολειπόμενο (αναπόσβεστο) ποσό της χρεωστικής διαφοράς (PSI) της παραγράφου 2 του άρθρου 27 που έχει προκύψει σε βάρος των εποπτευόμενων από την ΤτΕ νομικών προσώπων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 26 και **β)** στο ποσό των σωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών, λόγω πιστωτικού κινδύνου, οι οποίες έχουν λογισθεί έως τις **30 Ιουνίου 2015**, αναφορικά με απαιτήσεις των προαναφερθέντων νομικών προσώπων, για το οποίο έχει λογιστεί ή θα λογισθεί «αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση», σύμφωνα με τις διατάξεις των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) και του Ν. 4172/2013 και εμφανίζεται στις τελευταίες εκάστοτε νομίμως ελεγμένες και εγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση των συνεταίρων, ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, εφόσον έχουν συνταχθεί με βάση τα Δ.Π.Χ.Α., **μετατρέπεται, στο**

σύνολο του ή μερικά, κατά περίπτωση, σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση των νομικών προσώπων έναντι του Δημοσίου, σε περίπτωση κατά την οποία, το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως των νομικών προσώπων είναι ζημία, σύμφωνα με τις νομίμως ελεγμένες και εγκεκριμένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την Τακτική Γενική Συνέλευση των συνεταίρων.

Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης προσδιορίζεται δια του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού της, κατά τα παραπάνω, οριζόμενης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική, μετά από φόρους, ζημία χρήσεως στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του νομικού προσώπου, οι οποίες έχουν συνταχθεί για το οικείο φορολογικό έτος, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσεως [Φορολογική Απαίτηση = (Ποσό Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων * Λογιστική, μετά από Φόρους, Ζημία Χρήσεως) / (Ιδια Κεφάλαια - Λογιστική, μετά από Φόρους, Ζημία Χρήσεως)].

Η απαίτηση της παρούσας παραγράφου γεννάται κατά το χρόνο έγκρισης των εκάστοτε ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων από την Τακτική Γενική Συνέλευση των συνεταίρων και συμψηφίζεται με τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος του νομικού προσώπου του φορολογικού έτους το οποίο αφορούν οι εγκριθείσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Προκειμένου για το συμψηφισμό με τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος, το νομικό πρόσωπο μπορεί να υποβάλει εμπρόθεσμα συμπληρωματική δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία γέννησης της απαίτησης, κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Σε περίπτωση που ο αναλογούν φόρος εισοδήματος του φορολογικού έτους στο οποίο προέκυψε η λογιστική ζημία δεν επαρκεί για τον ολοσχερή συμψηφισμό της απαίτησης και κατά το μέρος που αυτή δεν έχει συμψηφισθεί, το νομικό πρόσωπο έχει άμεσα εισπραξιμή απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου για το υπόλοιπο (μη συμψηφισθέν) ποσό. Η απαίτηση αυτή καλύπτεται εντός ενός (1) μηνός από την υποβολή της (αρχικής ή συμπληρωματικής) δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, το νομικό πρόσωπο εκδίδει δωρεάν παραστατικούς τίτλους δικαιωμάτων κτήσεως κοινών μετοχών ή συνεταιριστικών μερίδων (δικαιώματα μετατροπής), οι οποίοι ανήκουν κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο και αντιστοιχούν σε μετοχές ή συνεταιριστικές μερίδες συνολικής αγοραίας αξίας ίσης με το εκατό τοις εκατό (100%) του ποσού της οριστικής και εκκαθαρισμένης φορολογικής απαίτησης, προ του συμψηφισμού της με το φόρο εισοδήματος του φορολογικού έτους στο οποίο προέκυψε η λογιστική ζημία. Ως αγοραία αξία των μετοχών ή συνεταιριστικών μερίδων, νοείται η εσωτερική λογιστική αξία τους, όπως προκύπτει από τη νόμιμα συνταγμένη τελευταία Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του νομικού προσώπου, αφού ληφθούν υπόψη τυχόν παρατηρήσεις στην έκθεση του ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή λογιστή. Η άσκηση των δικαιωμάτων μετατροπής πραγματοποιείται χωρίς την καταβολή ανταλλάγματος, με την κεφαλαιοποίηση του ειδικού αποθεματικού.

Οι διατάξεις του άρθρου 27Α αφορούν φορολογικές απαιτήσεις που γεννώνται από το φορολογικό έτος 2017 και εφεξής και ανάγονται στο φορολογικό έτος 2016 και εφεξής. Κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση πτώχευσης, ειδικής εκκαθάρισης ή εκκαθάρισης του νομικού προσώπου, η φορολογική απαίτηση γεννάται οποτεδήποτε συντρέξουν τα γεγονότα αυτά μετά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος.

Το μέγιστο υπόλοιπο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που δύναται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν.4172/13, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου ανέρχεται σε περίπου **45,32 εκατ. €**.

Υπόλοιπο φορολογικής απαίτησης βάσει 27Α ν.4172/2013	30.06.2015		31.12.2019	
	Διαφορές	Αναβαλλόμενος	Διαφορές	Αναβαλλόμενος
Ζημία PSI	19.848.500	5.756.065	16.478.000	4.778.620
Διαφορά συσσωρευμένων προβλέψεων πιστωτικού κινδύνου	139.784.568	40.537.525	139.784.568	40.537.525
Σύνολο	159.633.068	46.293.590	156.262.568	45.316.145

23. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής:

Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε ευρώ		
Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων	36.863.918	36.858.291
Δουλεuμένοι τόκοι χορηγήσεων	3.785.623	5.053.021
Λοιπές απαιτήσεις και προκαταβολές	2.187.585	3.353.965
Απαιτήσεις από πωλήσεις ακινήτων από πλειστηριασμούς	1.661.510	-
Προκαταβολή και παρακρατήσεις φόρου εισοδήματος	898.597	807.357
Έξοδα επομένων χρήσεων	877.282	635.690
Δουλεuμένα άλλα έσοδα από τόκους	93.712	155.364
Δουλεuμένα έσοδα από χρεόγραφα	(1.601)	-
Έσοδα προμηθειών εισπρακτέα	171.782	76.748
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών εισπρακτέα	-	25.450
Προκαταβολές προσωπικού	101.653	106.735
Σύνολο	46.640.061	47.072.621

Με τις διατάξεις του Ν. 4370/2016 «Συστήματα Εγγύησης Καταθέσεων», ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2014/49/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 (ΕΕ L 173) περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων (ΣΕΚ) και θεσπίζονται κοινοί κανόνες για όλα τα ΣΕΚ που αποσκοπούν στην παροχή ομοιόμορφου επιπέδου προστασίας στους καταθέτες σε όλη την ΕΕ.

Το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ) είναι ο φορέας διαχείρισης του συστήματος εγγύησης των τραπεζικών καταθέσεων και επενδυτικών υπηρεσιών. Σκοποί του ΤΕΚΕ είναι: α) η καταβολή αποζημίωσης στους καταθέτες των πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία ευρίσκονται σε αδυναμία να εκπληρώσουν τις προς αυτούς υποχρεώσεις τους β) η καταβολή αποζημίωσης στους επενδυτές – πελάτες των πιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία ευρίσκονται σε αδυναμία να εκπληρώσουν τις προς αυτούς υποχρεώσεις τους γ) η χρηματοδότηση της εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων. Στο κεφάλαιο Β του Ν.4370/16 καθορίζεται η υποχρέωση συμμετοχής των πιστωτικών ιδρυμάτων στο ΤΕΚΕ (άρθρο 4 παρ.3 και άρθρο 15 της Οδηγίας 2014/49/ΕΕ), ενώ Σύμφωνα με το άρθρο 9 του άνω νόμου , το ανώτατο όριο κάλυψης του συνόλου των καταθέσεων κάθε καταθέτη σε πιστωτικό ίδρυμα που καλύπτεται από το ΤΕΚΕ ορίζεται σε εκατό χιλιάδες

(100.000) ευρώ. Το όριο αυτό ισχύει για το σύνολο των καταθέσεων που τηρούνται στο ίδιο πιστωτικό ίδρυμα, ανεξάρτητα από τον αριθμό των καταθέσεων, το νόμισμα και τον τόπο κατάθεσης εντός της ΕΕ.

24. Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Περιουσιακά Στοιχεία από Πλειστηριασμούς (Ποσά σε ευρώ)	Οικόπεδα - κτίρια	
	2019	2018
Αξία κτήσεως		
Υπόλοιπο Έναρξης 1η Ιανουαρίου	13.429.421	11.873.355
Προσθήκες	2.505.905	3.010.680
Απομειώσεις	(447.137)	(299.795)
Πώλησεις & διαγραφές	(1.950.000)	(1.154.819)
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου	13.538.190	13.429.421

25. Υποχρεώσεις προς λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Υποχρεώσεις προς Λοιπά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε ευρώ		
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς λοιπά πιστωτικά ιδρύματα (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων)	139.992.649	145.350.932
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς λοιπά πιστωτικά ιδρύματα (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων)	22.344.684	24.401.363
Καταθέσεις όψεως πιστωτικών ιδρυμάτων	3.262.982	954.307
Σύνολο	165.600.315	170.706.601

26. Υποχρεώσεις προς πελάτες

Οι καταθέσεις και οι λοιποί λογαριασμοί πελατών αναλύονται ως εξής:

Υποχρεώσεις προς Πελάτες	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε ευρώ		
Καταθέσεις όψεως	365.454.876	343.671.726
Καταθέσεις ταμειυτηρίου	277.174.965	252.787.898
Καταθέσεις προθεμίας	686.150.505	655.852.447
Καταθέσεις όψεως σε \$	417	-
Καταθέσεις ταμειυτηρίου σε \$	104	-
Καταθέσεις προθεμίας σε \$	1.814.892	29.050
Επιταγές και εντολές πληρωτέες	3.499.029	5.255.212
Σύνολο	1.334.094.788	1.257.596.333

Οι καταθέσεις πελατών σε δολάρια κατά την 31.12.2019 ανέρχονταν σε \$ 2.039.435.

Η αύξηση των καταθέσεων πελατείας αποδεικνύει την βελτίωση του κλίματος εμπιστοσύνης προς την Τράπεζα και αποτελεί βάση για την αποκατάσταση της ρευστότητας της Τράπεζας αλλά και την ανάπτυξη των εργασιών της.

27. Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε ευρώ		
Παγκρήτιο Ομόλογο εκδόσεως 2015 μειωμένης εξασφάλισης	23.500.000	23.500.000
Μείον: Δαπάνες εκδόσεως Ομολόγου	(80.324)	(110.745)
Παγκρήτιο Ομόλογο εκδόσεως 2015 μετατρέψιμο συντετ. μερίδες	15.100.000	15.100.000
Μείον: Δαπάνες εκδόσεως Ομολόγου	(50.015)	(69.485)
Παγκρήτιο Ομόλογο εκδόσεως 2018 μειωμένης εξασφάλισης	9.400.000	9.400.000
Σύνολο	47.869.661	47.819.770

Χαρακτηριστικά ομολόγων	Όροι		
	Εκδόσεως 2015		Εκδόσεως 2018
	Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)	Μετατρέψιμο Ομόλογο	Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)
	Όροι	Όροι	Όροι
Ημερομηνία έκδοσης	21/12/15	21/12/15	31/12/18
Ημερομηνία λήξης	21/12/22	Αόριστη διάρκεια	31/12/25
Έτη - δόσεις	Εφάπαξ στο 7ο έτος		Εφάπαξ στο 7ο έτος
Ποσό	23.500.000,00	15.100.000,00	9.400.000,00
Ονομαστική αξία ομολόγου	100.000,00	100.000,00	100.000,00
Πλήθος Ομολογιών	235	151	94
Επιτόκιο	6,50%	8,00%	6,50%
Καταβολή τόκου	Ετησίως /365 ημέρες	Ετησίως /365 ημέρες	Ετησίως /365 ημέρες
Έξοδα έκδοσης	214.730,72	137.975,91	0,00
Effective rate	6,668%	8,177%	6,500%
Αναγνώριση στα Εποπτικά Κεφάλαια Κατηγορίας 2	Tier II	Tier I	Tier II

28. Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

Οι υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό αφορούν στη χορήγηση ποσού λόγω συνταξιοδότησης, το οποίο προκύπτει από τη σχηματισμένη κάθε χρόνο πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού και αναλύεται ως εξής:

Υποχρεώσεις από Παροχές στο Προσωπικό	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε €		
Παρούσα αξία υποχρέωσης στην αρχή της περιόδου	2.388.162	2.139.748
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	197.769	216.318
Κόστος τόκου	35.822	32.096
Τερματικές παροχές	88.662	-
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(142.770)	-
Αναλογιστική ζημία	55.088	-
Παρούσα Αξία Υποχρέωσης στο Τέλος της Περιόδου	2.622.733	2.388.162

Τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων είναι τα παρακάτω:		
Ποσά σε €	1.1-31.12.2019	1.1-31.12.2018
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	197.769	216.318
Κόστος τόκου	35.822	32.096
Τερματικές παροχές	(54.108)	-
Σύνολο Δαπάνης που Αναγνωρίστηκε στα Αποτελέσματα	179.483	248.414
Αναλογιστική ζημία	55.088	-
Σύνολο	234.571	248.414

Τα παραπάνω αποτελέσματα εξαρτώνται από τις υποθέσεις (οικονομικές και δημογραφικές) εκπόνησης της αναλογιστικής μελέτης.

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για λογιστικούς σκοπούς είναι οι εξής:

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για λογιστικούς σκοπούς είναι οι εξής:

Τεχνικό επιτόκιο	1,6%
Αύξηση μισθών	1%
Πληθωρισμός	1,4%
Πίνακας θνησιμότητας	ΜΤ_ΕΑΕ2012Ρ
Καθαρό ποσοστό αποχωρήσεων (παραιτήσεις μείον απολύσεις)	0,0%
Μέση ηλικία συνταξιοδότησης:	
Άνδρες & Γυναίκες Βαρέα – Ανθυγιεινά	62 ετών
Άνδρες & Γυναίκες Λιπές Κατηγορίες Ασφάλισης	67 ετών
Ημερομηνία αποτίμησης	31/12/2019
Δομή ασφαλισμένης ομάδας	Κλειστή: υποτέθηκε μηδενική είσοδος ατόμων
Περιουσία του ταμείου	μηδέν

Ανάλυση ευαισθησίας του αποτελέσματος σχετικά με την αναλογιστική υποχρέωση την 31.12.2019:

Παράμετρος	Μεταβολές	Υποχρέωση 31.12.2019	Μεταβολή σε σχέση με τη Βασική Αποτίμηση
Τεχνικό επιτόκιο	0,50%	2.360.856	-261.877
Τεχνικό επιτόκιο	-0,50%	2.918.246	295.513
Αύξηση μισθών	0,25%	2.766.514	143.781
Αύξηση μισθών	-0,25%	2.486.758	-135.975

29. Λοιπά στοιχεία παθητικού

Τα λοιπά στοιχεία παθητικού αναλύονται ως εξής:

Λοιπά στοιχεία παθητικού	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε ευρώ		
Εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων	9.590.266	2.954.622
Υποχρεώσεις από συγχρηματοδοτούμενα δάνεια	52.973	4.786.588
Επιταγές Καλύμματα προς Είσπραξη	4.197.903	3.257.514
Τόκοι και προμήθειες δουλευμένοι/ες	1.703.307	1.803.429
Εισπράξεις από Πλειστηριασμούς σε αναμονή	811.089	811.089
Υποχρεώσεις από φόρους – τέλη	1.363.755	1.510.704
Υποχρεώσεις προς προμηθευτές	1.622.366	1.164.201
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς	759.460	700.090
Λοιπές υποχρεώσεις	659.027	790.173
Εισφορά Ν. 128/75	338.611	419.551
Ταμείο εγγύησης καταθέσεων	397.590	357.603
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη	350.000	340.000
Τηλεφωνικά - Ηλεκτρικό ρεύμα - Ταχυδρομικά	104.267	142.761
Αμοιβές προσωπικού δουλευμένες	-	234.842
Υποχρεώσεις από εκκαθαρίσεις καρτών	922.337	4.026.921
Λοιπά έξοδα δουλευμένα	63.752	5.242
Σύνολο	22.936.702	23.305.328

30. Συνεταιριστικό κεφάλαιο

Συνεταιριστικό κεφάλαιο	Αριθμός Μεριδών	Ονομαστική Αξία	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο
Υπόλοιπο έναρξης 1η Ιανουαρίου 2018	7.341.621	5	36.708.105
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	513.774	5	2.568.870
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	7.855.395	5	39.276.975
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	38.961	5	194.805
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2019	7.894.356	5	39.471.780

Κατά την προηγούμενη χρήση, η Τράπεζα, και παρά τη δυσμενή συγκυρία, ολοκλήρωσε με επιτυχία στις 31.12.2018, σύμφωνα με την πρόσκληση της 19ης Νοεμβρίου 2018 : α) την αύξηση του συνεταιριστικού κεφαλαίου της, συγκεντρώνοντας ποσό 4.065.464,00 ευρώ (εκ των οποίων ποσό 300χιλ. ευρώ καταβλήθηκε εντός του Α τριμήνου του 2019) και β) την έκδοση ομολογιακού δανείου μειωμένης εξασφάλισης συγκεντρώνοντας ποσό 9.400.000 ευρώ. Η Διοίκηση της Τράπεζας εκτιμά ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση του συνεταιριστικού κεφαλαίου στην Καθαρή Θέση, σύμφωνα με τη Διερμηνεία Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π. 2, καθότι υφίσταται σχετική απαγόρευση από την ΤτΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014 για επιστροφές κεφαλαίων.

31. Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο

Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο	
Υπόλοιπο έναρξης 1η Ιανουαρίου 2018	135.298.844
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.401.970
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	136.700.814
Καθαρή αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	116.883
Υπόλοιπο 31η Δεκεμβρίου 2019	136.817.697

32. Λοιπά αποθεματικά, Αποτελέσματα εις νέο

Λοιπά Αποθεματικά	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε ευρώ		
Τακτικό αποθεματικό	15.105.153	15.105.153
Αποθεματικά καταστατικού	7.552.576	7.552.576
Ειδικό αποθεματικό εγγραφής	3.157.839	3.157.730
Έκτακτα αποθεματικά	36.581.805	36.581.805
Αφορολόγητα αποθεματικά από κέρδη φορολογημένα κατ' ειδικό τρόπο	2.995.699	2.995.699
Αφορολόγητα αποθεματικά από κέρδη απαλλασσόμενα της φορολογίας	845.559	845.559
Φορολογημένα αποθεματικά άρθρου 106 Ν. 2238/1994	3.006.992	3.006.992
Αποθεματικό Αναπροσαρμογής Δ.Λ.Π. 16	1.853.591	1.853.591
Σύνολο	71.099.213	71.099.104

Αποτελέσματα εις νέο	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε ευρώ		
Αποτελέσματα εις νέο	(78.629.107)	(82.904.236)
Ζημιές εις νέο - Επίδραση μετάβασης σε Δ.Π.Χ.Α.	(89.761.635)	(89.761.635)
Σύνολο	(168.390.742)	(172.665.871)

Ποσά που έχουν αναγνωριστεί στα Ίδια Κεφάλαια μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εσόδων	Υπόλοιπα	
	31.12.2019	31.12.2018
Αποτελέσματα εις νέο	(126.919)	(87.806)
Αποθεματικό εύλογης αξίας και λοιπά αποθεματικά	(5.729.988)	(5.729.988)
Σύνολο	(5.856.907)	(5.817.794)

Το τακτικό αποθεματικό σχηματίζεται σύμφωνα με το άρθρο 24 του Καταστατικού, με την παρακράτηση ποσοστού τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) των καθαρών κερδών κάθε χρήσεως. Η παρακράτηση δεν είναι υποχρεωτική, όταν το ύψος του αποθεματικού έχει εξισωθεί με τη συνολική αξία των συνεταιριστικών μερίδων. Το τακτικό αποθεματικό που προορίζεται για την κάλυψη ενδεχομένων ζημιών του Συνεταιρισμού, χρησιμοποιείται στις εργασίες του και μόνο μετά τη διάλυση του Συνεταιρισμού διανέμεται μεταξύ των συνεταίρων που υπάρχουν τότε ή των κληρονόμων τους, ανάλογα με τις μερίδες που καθένας έχει.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του Καταστατικού, από τα ετήσια καθαρά κέρδη της Τράπεζας, παρακρατείτε ποσοστό τουλάχιστον πέντε τοις εκατό (5%), για το σχηματισμό εκτάκτου αποθεματικού, που χρησιμοποιείται για την πληρωμή της προβλεπόμενης από το άρθρο 39 του Καταστατικού αποζημίωσης εξερχομένων.

Έκτακτα αποθεματικά μπορούν να σχηματίζονται, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, και για άλλους, συγκεκριμένους πάντοτε, σκοπούς, οριζόμενων με την ίδια απόφαση και των όρων και προϋποθέσεων χρησιμοποίησής τους. Όλα τα έκτακτα αποθεματικά, εφόσον παρέχεται δυνατότητα και δεν δυσχεραίνεται η πραγμάτωση του σκοπού τους, χρησιμοποιούνται στις εργασίες της Τράπεζας.

33. Δεσμεύσεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις: Η Τράπεζα έχει ελεγχτεί από τις φορολογικές αρχές έως και την εταιρική χρήση 2010 ενώ για τις χρήσεις 2011 έως 2013 ενδεχομένως έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί παραγραφής. Οι σωρευμένες προβλέψεις για τις ανέλεγκτες χρήσεις 2014 έως 2019 ανέρχονται σε 350.000€ και κρίνονται από τη Διοίκηση ως επαρκείς.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι υποχρεώσεις της Τράπεζας (ως μισθώτριας) προέρχονται κατά κύριο λόγο από κτίρια που χρησιμοποιεί για τα υποκαταστήματά της. Οι απαιτήσεις της (ως εκμισθώτριας) αφορούν μισθώσεις κτιρίων ιδιοκτησίας της σε τρίτους.

Η Τράπεζα κατά την 31.12.2019 μισθώνει σημαντικό αριθμό ακινήτων τα οποία είτε χρησιμοποιεί ως υποκαταστήματα είτε αφορούν λοιπές μισθώσεις ακινήτων (κατοικίες στελεχών κτλ). Οι συνολικές καταβολές μισθωμάτων κατά τη χρήση 2019 ανήλθαν σε 957χιλ. ευρώ περίπου.

Την 01.01.2019 η Τράπεζα εφάρμοσε τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» αναγνωρίζοντας περιουσιακό στοιχείο ενεργητικού ως δικαίωμα χρήσης ακινήτων (Rights Of Use) ποσού 4.720.720 ευρώ και ισόποσες υποχρεώσεις από μισθώσεις. Το ποσό αυτό κατά την 31.12.2019 λόγω σύναψης νέων μισθώσεων και τερματισμού παλαιότερων, διαμορφώθηκε σε 5.411.657 ευρώ.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16, κατά την 31.12.2019 τα «Γενικά Διοικητικά έξοδα» και πιο συγκεκριμένα το κονδύλι «Ενοίκια κτιρίων» εμφανίζεται μειωμένο κατά 903.306,84 ευρώ (που αφορούν περιπτώσεις μισθώσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16) ενώ αντίστοιχα τα αποτελέσματα της χρήσεως έχουν επιβαρυνθεί με «Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης ΔΠΧΑ 16» ποσού ευρώ 749.941,82 πλέον χρηματοοικονομικού κόστους που απορρέει από τις ως άνω συμβάσεις ποσού 263.855,29 ευρώ. Τέλος, αναφέρεται ότι η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 οδήγησε στο σχηματισμό αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης ποσού 32.042,18 ευρώ.

Οι ελάχιστες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων της Τράπεζας εκτιμώνται ως εξής:

Οι ελάχιστες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων βάσει ΔΠΧΑ 16 Ποσά σε ευρώ	31.12.2019		
	Μισθώματα	Χρηματοοικονομικό κόστος	Σύνολο
εντός ενός έτους	643.722	245.617	889.339
πέραν του έτους και μέχρι 5 έτη	2.537.653	753.484	3.291.137
πέραν των 5 ετών	1.590.831	257.969	1.848.800
Σύνολο	4.772.206	1.257.070	6.029.275

Οι ελάχιστες μελλοντικές εισπράξεις μισθωμάτων της Τράπεζας εκτιμώνται ως εξής:

Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
εντός ενός έτους	397.527	432.191
πέραν του έτους και μέχρι 5 έτη	1.590.108	1.728.764
πέραν των 5 ετών	1.987.635	2.160.955
Σύνολο	3.975.270	4.321.910

Κεφαλαιακές δεσμεύσεις: Η Τράπεζα στο πλαίσιο των συνήθων επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων, αναλαμβάνει δεσμεύσεις που είναι δυνατόν να επιφέρουν στο μέλλον μεταβολές στην περιουσιακή της διάρθρωση. Οι δεσμεύσεις αυτές παρακολουθούνται σε εκτός Ισολογισμού λογαριασμούς και αφορούν σε, εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση, υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια.

Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Εγγυητικές επιστολές	79.497.384	88.099.005
Σύνολο	79.497.384	88.099.005

Ενδεχόμενες νομικές υποχρεώσεις: Δεν υπάρχουν εκκρεμείς δικαστικές ή σε διαιτησία υποθέσεις που θα μπορούσαν να επηρεάσουν ουσιωδώς την οικονομική κατάσταση της Τράπεζας την 31η Δεκεμβρίου 2019. Η Τράπεζα διεκδικεί μέσω των νομικών διαδικασιών τη δικαστική είσπραξη καθυστερημένων οφειλών στα πλαίσια της τραπεζικής πρακτικής.

Στοιχεία ενεργητικού σε ενέχυρο: Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019 δεν υφίστανται ενεχυριασμένα στοιχεία ενεργητικού.

34. Συναλλαγές και υπόλοιπα συνδεδεμένων μερών

Τα υπόλοιπα και οι συναλλαγές της Τράπεζας με τα συνδεδεμένα μέρη, κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24, έχουν ως εξής:

Υπόλοιπα & Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη (Δ.Λ.Π.24)	31.12.2019	31.12.2018
Ποσά σε ευρώ		
Απαιτήσεις υποχρεώσεις		
Δάνεια	1.902.550	8.940.699
Καταθέσεις	12.937.099	9.978.397
Εγγυητικές Επιστολές εν ισχύ	600.434	2.004.651
Υπόλοιπα & Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη (Δ.Λ.Π.24)	Από 1η Ιανουαρίου έως	
Ποσά σε ευρώ	31.12.2019	31.12.2018
Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη		
Αμοιβές βασικών Διοικητικών Στελεχών	976.906	970.412
Αμοιβές μελών ΔΣ & Επιτροπών	500.413	427.779
Αποζημιώσεις & λοιπές παροχές Διοικητικών Στελεχών , μελών ΔΣ & Επιτροπών	97.257	81.066

Τα λοιπά συνδεδεμένα μέρη αφορούν κυρίως σε φυσικά και νομικά πρόσωπα που συνδέονται με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

35. Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων (Οδηγία 2014/59/Ε.Ε.)

Με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 4335/2015, ενσωματώνεται στη νομοθεσία η οδηγία 2014/59/Ε.Ε., για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου, σχετικά με την ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και την τροποποίηση των οδηγιών 82/891/Ε.Ο.Κ., 2011/24/Ε.Κ., 2002/47/Ε.Κ., 2004/25/Ε.Κ., 2005/56/Ε.Κ., 2007/36/Ε.Κ., 2011/35/Ε.Ε., 2012/30/Ε.Ε. και 2013/36/Ε.Ε., καθώς και των κανονισμών (Ε.Ε.) 1093/2010 και (Ε.Ε.) 648/2012. Η βασική φιλοσοφία του νέου Νόμου, είναι ότι, τις ζημιές ενός ιδρύματος δεν πρέπει να τις αναλάβουν οι φορολογούμενοι πολίτες, παρά μόνο ως έσχατο μέσο. Οι ζημιές βαρύνουν πρωτίστως τους μετόχους και μετά τους πιστωτές (bail in). Οι παραπάνω διατάξεις έχουν τεθεί σε ισχύ από 1.1.2016.

36. Γνωστοποιήσεις Ν. 4151/2013 - Αδρανείς καταθετικοί λογαριασμοί

Με τις διατάξεις των άρθρων 6 έως 10 του Ν. 4151/2013, κάθε πιστωτικό ίδρυμα που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, οφείλει, αμέσως μετά την παρέλευση του χρονικού ορίου της εικοσαετίας, να αποδίδει στο Δημόσιο συγκεντρωτικά, μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους, τα υπόλοιπα των αδρανών καταθέσεων, πλέον αναλογούντων τόκων, καταθέτοντας στην ΤτΕ τα σχετικά ποσά σε ειδικό λογαριασμό. Οι ορκωτοί ελεγκτές θα βεβαιώνουν εάν τηρήθηκαν ή όχι οι διατάξεις του Νόμου για τις αδρανείς καταθέσεις, αναφέροντας και το ποσό που αποδόθηκε στο Δημόσιο. Σύμφωνα με την με αρ. πρωτ. 1436/28.7.2016 επιστολή της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, για τους λογαριασμούς αυτούς αναστέλλεται η προθεσμία των άρθρων 7 και 8 του Ν. 4151/2013. Η Τράπεζα ξεκίνησε τη δραστηριότητά της το έτος 1994. Από τις 20.7.2015 έναρξη ισχύος των κεφαλαιακών περιορισμών, εκκίνησε η αναστολή της προθεσμίας των άρθρων 7 & 8 του Ν. 4151/2013 περί των αδρανών λογαριασμών. Τον Απρίλιο του 2019 επεστράφησαν στην ΤτΕ 19,20 ευρώ λόγω εικοσαετούς αδράνειας ενώ αναμένεται επιπλέον η επιστροφή περίπου 337 ευρώ αναφορικά με τα αδρανή υπόλοιπα του 2019.

37. Λοιπές πληροφορίες

- Η Τράπεζα δεν διαχειρίστηκε στη χρήση 2019 επ' ονόματί της κεφάλαια για λογαριασμό τρίτων.
- Η Τράπεζα στη χρήση 2019 δεν παρείχε σε τρίτους υπηρεσίες διαχείρισης.
- Τα περιουσιακά στοιχεία σε ξένο νόμισμα αφορούν σε προθεσμιακές καταθέσεις και καταθέσεις όψεως σε USD.

Περιουσιακά στοιχεία σε ξένο νόμισμα	31.12.2019	
Ποσά σε ευρώ	Ποσό σε €	Ποσό σε \$
Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων		
Καταθέσεις όψεως σε \$	869.541	976.842
Λοιπές απαιτήσεις (καταθέσεις προθεσμίας σε \$)	712.124	800.000
Σύνολο	1.581.665	1.776.842
Υποχρεώσεις προς Πελάτες		
Καταθέσεις προθεσμίας σε \$	1.814.892	2.038.850
Σύνολο	1.814.892	2.038.850

38. Αναμορφώσεις κονδυλίων

Στην κλειόμενη χρήση πραγματοποιήθηκε αναταξινόμηση των δαπανών για αμοιβές και έξοδα δικηγόρων από τα "Γενικά Διοικητικά Έξοδα" στις "Αμοιβές και έξοδα προσωπικού" με αντίστοιχη προσαρμογή της

συγκρίσιμης περιόδου. Επίσης τα κονδύλια “Μισθοί” και “Εργοδοτικές εισφορές και επιβαρύνσεις έμμισθου προσωπικού” της συγκρίσιμης περιόδου εμφανίζονται μειωμένα έναντι των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων, κατά 44.648,52 ευρώ και 11.032,84 ευρώ αντίστοιχα, λόγω σχετικής αναταξινόμησης αμοιβών μελών διοικητικού συμβουλίου στο κονδύλι “Αμοιβές και έξοδα τρίτων” στην κατηγορία των Γενικών Διοικητικών Εξόδων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		Από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018		
Ποσά σε ευρώ	Δημοσιευμένο	Αναταξινόμηση	Αναμορφωμένο	
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	60.620.134	-	60.620.134	
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(26.001.384)	-	(26.001.384)	
Καθαρά έσοδα από τόκους	34.618.749	-	34.618.749	
Έσοδα προμηθειών	10.281.153	-	10.281.153	
Έξοδα προμηθειών	(4.745.661)	-	(4.745.661)	
Καθαρά Έσοδα από Προμήθειες	5.535.492	-	5.535.492	
Έσοδα από μερίσματα	44.993	-	44.993	
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	39.956	-	39.956	
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	-	-	-	
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	751.130	-	751.130	
Σύνολο Καθαρών Εσόδων	40.990.321	-	40.990.321	
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(14.672.542)	(293.094)	(14.965.636)	
Γενικά διοικητικά έξοδα	(7.055.954)	293.094	(6.762.860)	
Αποσβέσεις	(1.717.781)	-	(1.717.781)	
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	(319.477)	-	(319.477)	
Σύνολο λειτουργικών εξόδων	(23.765.753)	-	(23.765.753)	
Προβλέψεις απομείωσης αξίας απαιτήσεων	(1.388.019)	-	(1.388.019)	
Λοιπά κέρδη/(ζημίες) αποτίμησης	(315.922)	-	(315.922)	
Λοιπά αποτελέσματα	(116.546)	-	(116.546)	
Κέρδη/(Ζημίες) προ φόρων	15.404.080	-	15.404.080	
Αναβαλλόμενος φόρος (έξοδο)	(4.941.982)	-	(4.941.982)	
Καθαρές Κέρδη/ (Ζημίες) μετά από φόρους	10.462.098	-	10.462.098	

39. Αμοιβές ελεγκτών

Η συνολική αμοιβή των ορκωτών ελεγκτών λογιστών για τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων λογαριασμών της χρήσης 2019 ανέρχεται σε 35.000 ευρώ ενώ για λοιπές ελεγκτικές υπηρεσίες καταβλήθηκαν 16.500 ευρώ.

Ανάλυση αμοιβών εξωτερικών ελεγκτών (Ποσά σε €)	2019
Τακτικός έλεγχος	35.000
Λοιπές ελεγκτικές υπηρεσίες	16.500
Μη ελεγκτικές υπηρεσίες	-
Σύνολο	51.500

40. Επίδραση πανδημίας κορωνοϊού Covid – 19

Όπως προαναφέρθηκε η αναπτυξιακή δυναμική που παρουσίασε η ελληνική οικονομία στη χρήση 2019, ανακόπηκε βίαια στο πρώτο τρίμηνο του 2020 λόγω της πανδημικής έξαρσης του κορωνοϊού (COVID-19). Η πανδημία του κορωνοϊού πέρα από τις κοινωνικές προεκτάσεις, αναμένεται να επηρεάσει καταλυτικά τις δυνατότητες και την αναπτυξιακή πορεία της Ελληνικής Οικονομίας. Σε μία προσπάθεια άμβλυνσης των επιπτώσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε στις 18 Μαρτίου να εφαρμόσει εξαίρεση (waiver) από το γενικό κανόνα επιλεξιμότητας ομολόγων για τα ελληνικά κρατικά ομόλογα με το νέο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων που συνδέεται με την πανδημία (PEPP) ύψους 750 δισεκ. ευρώ και θα διαρκέσει τουλάχιστον έως το τέλος του 2020. Θετική επίσης εξέλιξη αποτελεί και η πρόσφατη θετική απόφαση του

Eurogroup της 16ης Μαρτίου, το οποίο, αξιοποιώντας τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης περί ευελιξίας στην εφαρμογή των δημοσιονομικών κανόνων σε περίπτωση δυσμενών οικονομικών εξελίξεων λόγω έκτακτων γεγονότων, εξαιρεί, για όλα τα κράτη-μέλη, τις δημοσιονομικές επιπτώσεις που σχετίζονται με τα προσωρινά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού. Επιπλέον, η λειτουργία των αυτόματων σταθεροποιητών στην οικονομία δεν θα επηρεάσει τη συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς κανόνες. Τέλος, στην περίπτωση της Ελλάδος, οι δαπάνες που σχετίζονται με τη διαχείριση της προσφυγικής-μεταναστευτικής κρίσης θα εξαιρεθούν από τον υπολογισμό του στόχου του δημοσιονομικού αποτελέσματος».

Με βάση τα παραπάνω αναφέρεται ότι η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας για το 2020 θα καθοριστεί σε μεγάλο βαθμό από τις επιπτώσεις της εξάπλωσης του κορωνοϊού στην παγκόσμια και την ευρωπαϊκή οικονομία. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία για την εξέλιξη της πανδημίας, εκτιμάται ότι θα υπάρξει σημαντική αρνητική επίπτωση στην οικονομία τα δύο πρώτα τρίμηνα του 2020, η οποία αναμένεται να αντισταθμιστεί μερικώς τα δύο τελευταία τρίμηνα. Η επιβράδυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης θα προέλθει κυρίως από διαταραχές στην πλευρά της ζήτησης, με μείωση της εξωτερικής ζήτησης αγαθών και υπηρεσιών και της εγχώριας ζήτησης, αφού πλήττονται ιδιαιτέρως τομείς όπως οι μεταφορές, ο τουρισμός, το εμπόριο, η εστίαση και η ψυχαγωγία. Επισημαίνεται ότι η εξέλιξη της πανδημίας δε μπορεί να προβλεφθεί με ακρίβεια, ενώ οι επιπτώσεις της στις εθνικές οικονομίες θα εξαρτηθούν και από τα εθνικά και διεθνή δημοσιονομικά και νομισματικά μέτρα που λαμβάνονται.

Η περιγραφόμενη κατάσταση δεν είναι δυνατό να αφήσει ανεπηρέαστο το Τραπεζικό σύστημα. Για το λόγο αυτό, και για την αντιστάθμιση των επιπτώσεων από τον κορωνοϊό (COVID-19), στις 12 Μαρτίου 2020 το Εποπτικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ανακοίνωσε μία σειρά εποπτικών μέτρων προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι τράπεζες που βρίσκονται υπό την άμεση εποπτεία της είναι σε θέση να συνεχίσουν να χρηματοδοτούν την πραγματική οικονομία εν όψει των αρνητικών επιπτώσεων αλλά και των προκλήσεων στις επιχειρησιακές λειτουργίες τους από την εξάπλωση του κορωνοϊού. Η ανακοίνωση της ΕΚΤ έγινε σε συντονισμό με συναφή ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT/EBA), που αναφερόταν ειδικότερα στην αναβολή της διεξαγωγής της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τον τραπεζικό τομέα της ζώνης του ευρώ κατά ένα έτος και σε σειρά άλλων παρεμβάσεων. Η ανακοίνωση της ΕΚΤ αναφέρεται σε μέτρα κεφαλαιακής ελάφρυνσης όπως η δυνατότητα χρησιμοποίησης αποθεμάτων κεφαλαίου και ρευστότητας, συμπεριλαμβανομένης της Σύστασης για κεφάλαια, του Πυλώνα 2 (Pillar 2 Guidance), σε ελάφρυνση της σύνθεσης κεφαλαίων που αφορούν τις πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα 2, καθώς και σε πολιτικές ευελιξίας στην εφαρμογή εποπτικών μέτρων για κάθε επιμέρους τράπεζα. Η ΕΚΤ και η ΕΑΤ τονίζουν τη δυνατότητα χρήσης της ήδη προβλεπόμενης ευελιξίας στο υφιστάμενο πλαίσιο κανόνων για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) χωρίς όμως να επηρεάζεται η εφαρμογή από τις τράπεζες αξιόπιστων πιστοληπτικών κριτηρίων και κατάλληλων πολιτικών για την αναγνώριση και κάλυψη των ΜΕΔ, καθώς και για τον αξιόπιστο σχεδιασμό των κεφαλαίων και της ρευστότητάς τους μέσω ενισχυμένων λειτουργιών διαχείρισης κινδύνων.

Οι επιπτώσεις στη δραστηριότητα της Τράπεζας λόγω της πανδημικής κρίσης του κορωνοϊού ενδέχεται να είναι :

- απόσυρση καταθέσεων των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών για την αντιμετώπιση αναγκών ρευστότητας / η επίδραση δεν αναμένεται να είναι σημαντική καθότι οι ροές αυτές κατά κανόνα διατηρούνται εντός του εθνικού τραπεζικού συστήματος

- προσωρινή αύξηση των NPEs, λόγω αναστολής λειτουργίας μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων στο πλαίσιο των μέτρων για τον περιορισμό της νόσου αλλά και το ισχυρό πλήγμα (shock) που να αναμένεται να υποστεί ο τομέας των ταξιδιών του τουρισμού και της εστίασης
- αρνητικές επιδράσεις στις χρηματαγορές και στις αγορές ομολόγων / η Τράπεζα εκτίθεται στο κίνδυνο τιμών εταιρικών ομολόγων που διατηρεί στο χαρτοφυλάκιο της
- περιορισμένη επίδραση στα έσοδα από ενοίκια που καταβάλλονται στην Τράπεζα από επιχειρήσεις που πλήττονται
- επιβράδυνση των διαδικασιών για την μείωση των NPEs, στο πλαίσιο μηχανισμών τιτλοποίησης και πώλησης μη εξυπηρετούμενων δανείων

Για την αντιστάθμιση των ανωτέρω επιπτώσεων :

- η ΤτΕ στο πνεύμα σχετικών αποφάσεων της ΕΚΤ και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT/EBA) με την απόφαση ΕΠΑΘ 353/10.04.2020 ορίζει από 13.04.2020 τον ελάχιστο δείκτη συνολικού κεφαλαίου (ΕΔΕΑ) στο 10,09%
- παρέχονται κυβερνητικές διευκολύνσεις στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά όπως άμεση ρευστότητα, επιδότηση τόκων, αναστολή πληρωμών φόρων, επιχορήγηση κόστους αδρανείας, μέτρα που στοχεύουν στην ενίσχυση της οικονομίας και την προστασία του παραγωγικού ιστού που παράλληλα συμβάλουν στη διατήρηση της χρηματοοικονομικής ισορροπίας της τραπεζικού συστήματος

Η Τράπεζα παρακολουθεί τις πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με την κρίση του Κορωνοϊού (COVID-19) και μελετά τυχόν επιπτώσεις που θα έχει στην χρηματοοικονομική της θέση και στην υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου της καθώς και την ικανότητά της να διατηρεί σε υψηλό επίπεδο τις επιχειρησιακές της λειτουργίες.

Το τελικό αποτύπωμα στη δραστηριότητα της Τράπεζας θα εξαρτηθεί από τη χρονική διάρκεια της υγειονομικής κρίσης, το βαθμό εξάπλωσης της, τις αποφάσεις των εποπτικών αρχών και Ευρωπαϊκών θεσμών και από τα αντισταθμιστικά κυβερνητικά μέτρα.

Συμπερασματικά στην παρούσα φάση δεν είναι εφικτό να γίνουν ασφαλείς προβλέψεις όσον αφορά στην εξέλιξη της πανδημίας και τις τελικές συνέπειες της στη δραστηριότητα της Τράπεζας.

41. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης

Στις 31 Ιανουαρίου 2020 εκκίνησε η διαδικασία εξόδου του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση (BREXIT) ενώ πλέον διανύεται η 11μηνη μεταβατική περίοδος κατά την οποία το Ηνωμένο Βασίλειο θα συνεχίσει την συνεισφορά του στον Προϋπολογισμό της ΕΕ και θα παραμείνει τόσο στην τελωνειακή ένωση της ΕΕ όσο και στην Ενιαία Αγορά. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι δύο πλευρές θα πρέπει να συμφωνήσουν σε μια νέα εμπορική συμφωνία. Οι βασικοί κίνδυνοί για την Ελλάδα αφορούν κυρίως α) το ισοζύγιο των εξωτερικών συναλλαγών με το Ηνωμένο Βασίλειο και β) την επίδραση από στον Προϋπολογισμό της ΕΕ αφού πιθανή έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου μπορεί να δημιουργήσει κινδύνους για τα σχετικά κεφάλαια που είναι διαθέσιμα για την Ελλάδα.

Εκτός από τα ανωτέρω και το γεγονός της πανδημίας του κορωνοϊού που αναπτύσσεται στη σημείωση 40 δεν υπάρχουν άλλα μεταγενέστερα των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν στην Τράπεζα και στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

Ηράκλειο, 30 Απριλίου 2020

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.	Ο Β' Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.	Ο Ανώτερος Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών	Η Διευθύντρια της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών
Γεώργιος Κουρλετάκης	Αντώνιος Βασιλάκης	Νικόλαος Μαστοράκης	Γεωργία Μαριδάκη
Α.Δ.Τ. ΑΝ 458409	Α.Δ.Τ. ΑΚ483683	Α.Δ.Τ. ΑΕ964136 Αρ. Μητρ. Αδ. ΟΕΕ 0035538/Α' Τάξης	Α.Δ.Τ. Χ351376 Αρ. Μητρ. Αδ. ΟΕΕ 0023948/Α' Τάξης